

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

421

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 29. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 7. juna 2022. godine, i na 23. sjednici Doma naroda, održanoj 15. juna 2022. godine, usvojila je

ZAKON

**O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU
PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom propisuju se način, uslovi i postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku u sudskim postupcima koji se vode pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud), kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 2.

(Pravo na zaštitu)

- (1) Zaštitu prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom imaju stranka i umješac u parničnom i izvršnom postupku, stranka i zainteresirano lice u upravnom sporu, optuženi, oštećeni i lice od koga je oduzeta imovinska korist u krivičnom postupku, te svaka druga stranka u sudskom postupku koji se vodi po zakonu Bosne i Hercegovine, koja smatra da Sud nije u razumnom roku odlučio o njenom pravu ili o obavezi ili o optužbi za krivično djelo.
- (2) Dužina trajanja razumnog roka utvrđuje se u skladu s praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.
- (3) Stranka ostvaruje zaštitu prava iz stava (1) ovog člana, u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 3.

(Primjena drugih propisa)

Na ostala pitanja postupka po tužbi za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, a koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 36/04, 84/07, 58/13 i 94/16) o sporu male vrijednosti, nezavisno od vrste i visine tužbenog zahtjeva.

Član 4.

(Rodna ravnopravnost)

Izrazi koji su u ovom zakonu radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

**DIO DRUGI – PRINCIPI, PRAVNA SREDSTVA I
ZAHTEJ ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U
RAZUMNOM ROKU**

Član 5.

(Principi)

- (1) Zaštita prava na suđenje u razumnom roku zasniva se na:
 - a) ubrzanju postupka kod kojeg postoji rizik od prekomjernog trajanja,
 - b) djelotvornom pravnom lijeku pred nadležnim domaćim organima u slučajevima u kojima je moguće dokazati tvrdnje o povredi prava na suđenje u razumnom roku,
 - c) dostupnosti pravnih lijekova u svim fazama postupka u kojima se utvrđuju građanska prava i obaveze ili osnovanost bilo kakve krivične optužbe,
 - d) utvrđivanju kršenja prava na suđenje u razumnom roku i obeštećenju oštećenog zbog povrede prava.
- (2) Postupci u kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku su hitni i imaju prvenstvo u odlučivanju.

Član 6.

(Pravna sredstva)

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- a) zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (u daljnjem tekstu: zahtjev),
- b) tužba za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku (u daljnjem tekstu: tužba).

Član 7.

(Kriteriji za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku)

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku uvažavaju se sve okolnosti predmeta, i to:

- a) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu,
- b) ponašanje Suda i drugih organa,
- c) dužina trajanja postupka,
- d) ponašanje podnosioca pravnog sredstva,
- e) značaj predmeta koji ima za podnosioca pravnog sredstva,
- f) nepredviđene vanredne okolnosti.

Član 8.

(Registar)

- (1) Sud vodi:
 - a) Registar podnesenih zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i Registar odluka o podnesenim zahtjevima za zaštitu tog prava,
 - b) Registar podnesenih tužbi i Registar odluka o podnesenim tužbama.
- (2) Sadržaj i način vođenja registra iz stava (1) ovog člana detaljnije će biti uređeni pravilnikom koji u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi predsjednik Suda.
- (3) Godišnji izvještaj s podacima iz registra predsjednik Suda dostavlja Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Član 9.

(Zahtjev i sadržaj zahtjeva)

- (1) Postupak u kome se štiti pravo na suđenje u razumnom roku počinje podnošenjem zahtjeva.
- (2) Zahtjev treba da sadrži:
 - a) lično ili poslovno ime stranke i njeno prebivalište, boravište ili sjedište,
 - b) lično ili poslovno ime zastupnika ili punomoćnika stranke i njegovo prebivalište, boravište ili sjedište,
 - c) poslovni broj sudskog predmeta ili druge podatke o predmetu na osnovu kojih se može utvrditi na koji predmet se zahtjev odnosi,
 - d) vrijeme trajanja postupka,
 - e) podatke o predmetu suđenja koji ukazuju na to da Sud nepotrebno kasni s odlučivanjem,
 - f) vlastoručni potpis stranke ili zastupnika ili punomoćnika stranke.

Član 10.

(Nadležnost za odlučivanje)

- (1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se Sudu.
- (2) Zahtjev se može podnijeti dok se postupak iz člana 1. ovog zakona ne okonča.
- (3) O zahtjevu iz stava (1) ovog člana rješenjem odlučuje predsjednik Suda, a ako je riječ o predmetu u kojem postupka predsjednik Suda, o zahtjevu odlučuje sudija koji rukovodi Upravnim odjeljenjem Suda.
- (4) Predsjednik Suda može odrediti sudiju koji će pored njega voditi postupak i odlučivati o zahtjevu.
- (5) Usmena rasprava se ne održava.

- (6) Rješenje o zahtjevu ne smije da utiče na činjenična i pravna pitanja koja su predmet suđenja.

- (7) Rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev mora biti obrazloženo.

- (8) Rješenje o zahtjevu mora se donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 11.

(Odlučivanje o zahtjevu bez ispitnog postupka)

- (1) Zahtjev se odbacuje bez ispitnog postupka ako odsustvo nekog elementa zahtjeva iz člana 9. ovog zakona onemogućava da se po njemu postupi ili ako je zahtjev podnijelo neovlašteno lice.
- (2) Protiv rješenja o odbacivanju zahtjeva nije dozvoljena žalba.

Član 12.

(Ispitni postupak)

- (1) Predsjednik Suda, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, zatražit će od sudije ili predsjednika vijeća, koji postupuje u predmetu, izvještaj o dužini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može ostvariti i uvid u spis predmeta.
- (2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća koji postupuje u predmetu, izvještaj dostavlja najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća koji postupuje u predmetu u izvještaju neće navoditi podatke čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Član 13.

(Neosnovanost zahtjeva)

- (1) Predsjednik Suda rješenjem odbija zahtjev kada ocijeni da je zahtjev očigledno neosnovan.
- (2) Ako predsjednik Suda nakon provedenog postupka po zahtjevu utvrdi da nije došlo do neopravdanog odugovlačenja postupka i odlučivanja u predmetu, rješenjem odbija zahtjev kao neosnovan.

Član 14.

(Osnovanost zahtjeva)

- (1) Ako predsjednik Suda utvrdi da se neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje o predmetu, donosi rješenje i određuje rok za preduzimanje određenih procesnih radnji, koji ne može biti kraći od 15 dana niti duži od četiri mjeseca i primjeren rok u kome ga sudija ili predsjednik vijeća izvještava o preduzetim radnjama.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana predsjednik Suda dostavlja stranci i postupajućem sudiji.
- (3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana žalba nije dozvoljena.
- (4) Rješenje iz stava (2) ovog člana predsjednik Suda dostavlja i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.
- (5) U izvještaju o preduzetim radnjama sudije, odnosno predsjednika vijeća koji postupuje u predmetu, neće se navoditi podaci čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Član 15.

(Obavješćavanje podnosioca zahtjeva)

Kada sudija, odnosno predsjednik vijeća, u izvještaju ili drugim pismenim aktom obavijesti predsjednika Suda o izvršenim procesnim radnjama, predsjednik Suda će o izvršenim radnjama obavijestiti podnosioca zahtjeva.

Član 16.

(Žalba)

- (1) Stranka ima pravo na žalbu ako:
 - a) predsjednik Suda utvrdi da je zahtjev neosnovan i odbije ga rješenjem,

- b) predsjednik Suda o njenom zahtjevu ne odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva,
 - c) je predsjednik Suda usvojio zahtjev, ali nije naložio mjere koje ubrzavaju postupak i utvrdio rok u kome je sudija ili predsjednik vijeća dužan da ih preduzme.
- (2) Rok za žalbu iz ovog člana je osam dana od dana prijema rješenja.

Član 17.

(Nadležnost za odlučivanje o žalbi)

- (1) Žalba se podnosi predsjedniku Suda.
- (2) Predsjednik Suda dostavlja Apelacionom odjeljenju Suda žalbu s relevantnim podacima iz spisa predmeta u roku od tri dana od dana prijema.
- (3) Postupak po žalbi vodi i odlučuje vijeće sastavljeno od troje sudija odjela koji odlučuje po pravnim lijekovima na odluke odjeljenja kod koga se predmet nalazi u radu.
- (4) Ako se žalba odnosi na postupak koji je u toku pred Apelacionim odjeljenjem, o žalbi odlučuje vijeće od pet sudija tog odjeljenja.

Član 18.

(Odlučivanje o žalbi)

- (1) Vijeće iz člana 17. st. (3) i (4) ovog zakona rješenjem odbacuje nedopuštenu, neblagovremenu žalbu i žalbu izjavljenu od neovlaštenog lica, ako je nije odbacio predsjednik Suda.
- (2) Žalba se ne dostavlja na odgovor, usmena rasprava se ne održava, a na ostala pitanja primjenjuje se Zakon o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.
- (3) Vijeće je dužno odlučiti o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.
- (4) Vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje ili uvažiti žalbu i preinačiti rješenje.
- (5) U postupku po žalbi može se, u zavisnosti od okolnosti, a posebno ako je postupak hitan, odrediti prvenstvo u odlučivanju po predmetu, zatim naložiti predsjedniku Suda da dodijeli predmet drugom sudiji, odnosno vijeću, ako je pravo stranke povrijeđeno zbog preopterećenosti ili dužeg odsustva postupajućeg sudije ili nekog od članova vijeća.
- (6) Ako je žalba podnesena zato što predsjednik Suda nije odlučio o zahtjevu, u žalbenom postupku se postupa i donosi rješenje u skladu s odredbama čl. 11, 12, 13, 14. i 15. ovog zakona.
- (7) Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi nije dozvoljena žalba.

Član 19.

(Pravo na novi zahtjev)

- (1) Podnosilac zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji nije podnio žalbu, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju zahtjeva.
- (2) Podnosilac zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji je podnio žalbu koja je odbijena, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju žalbe.
- (3) Podnosilac zahtjeva čiji su zahtjev ili žalba odbačeni može odmah po saznanju podnijeti novi zahtjev.

DIO TREĆI - TUŽBA NA PRAVIČNO ZADOVOLJENJE ZBOG POVREDE PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 20.

(Novčana naknada)

- (1) Zbog nematerijalne štete prouzrokovane kršenjem prava na suđenje u razumnom roku stranci se isplaćuje novčana naknada.

- (2) Novčana naknada priznaje se u visini od 500 KM do 3.000 KM.
- (3) Prilikom određivanja visine naknade uzimaju se u obzir kriteriji iz člana 7. ovog zakona.

Član 21.

(Sticanje prava za ostvarivanje naknade)

- (1) Ako Sud ne riješi predmet u roku predviđenom u rješenju o usvajanju zahtjeva ili o usvajanju žalbe, stranka ima pravo podnijeti Sudu tužbu za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Prije podnošenja tužbe stranka je dužna da se zahtjevom obrati Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobranilaštvo) radi postizanja sporazuma o visini novčane naknade.

Član 22.

(Zahtjev radi postizanja sporazuma)

- (1) Stranka podnosi Pravobranilaštvu zahtjev radi postizanja sporazuma o visini novčane naknade u roku od tri mjeseca od dana kada je stekla pravo iz člana 21. stav (1) ovog zakona.
- (2) Zahtjev Pravobranilaštvu mora da sadrži podatke iz člana 9. stav (2) ovog zakona.
- (3) Uz zahtjev se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe.
- (4) Ako je postignut sporazum po zahtjevu, Pravobranilaštvo zaključuje sa strankom vansudsku nagodbu koja predstavlja izvršnu ispravu.
- (5) Ako sporazum po zahtjevu ne bude zaključen u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, stranka ima pravo podnijeti tužbu Sudu.
- (6) Pravobranilaštvo je dužno da se u postupku zaključenja vansudske nagodbe kreće u visini novčanog iznosa iz člana 20. ovog zakona.

Član 23.

(Tužba)

- (1) Stranka može protiv Bosne i Hercegovine podnijeti tužbu Sudu u periodu od šest mjeseci od neuspjele vansudske nagodbe pred Pravobranilaštvom.
- (2) Tužba nije dozvoljena dok traje postupak postizanja nagodbe s Pravobranilaštvom niti ako su stranka i Pravobranilaštvo zaključili vansudsku nagodbu.
- (3) Uz tužbu se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe i dokaz o neuspjeloj nagodbi pred Pravobranilaštvom.
- (4) Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine za postupke u sporovima male vrijednosti.

Član 24.

(Postupak po tužbi)

- (1) Po tužbi postupa sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.
- (2) Postupajući sudija, odnosno predsjednik vijeća kod koga se nalazi predmet, dužan je u roku od tri dana, na zahtjev postupajućeg sudije Upravnog odjeljenja, dostaviti spise predmeta, osim onih čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.
- (3) Sud tužbu dostavlja Pravobranilaštvu koje je dužno u roku od osam dana od dana prijema dostaviti svoje izjašnjenje.
- (4) Neblagovremenu tužbu i tužbu koju je podnijelo neovlašteno lice, kao i tužbu koja je podnesena suprotno odredbi člana 23. ovog zakona Sud će rješenjem odbaciti.

Član 25.

(Utvrđivanje visine novčane naknade)

- (1) Sud će, primjenjujući kriterije za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku, odrediti visinu novčane naknade.
- (2) Ako predmet nije završen, Sud će odrediti i rok u kome su sudija ili vijeće dužni predmet završiti.

Član 26.

(Rok za odlučivanje)

Sud donosi odluku o tužbi najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema tužbe.

DIO ČETVRTI - OSTALE ODREDBE

Član 27.

(Oslobađanje od sudske takse)

U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku stranka je oslobođena plaćanja sudske takse.

Član 28.

(Pravo stranke na besplatnu pravnu pomoć)

- (1) U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku stranka ima pravo na besplatnu pravnu pomoć koju će joj pružiti državni službenici Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći Bosne i Hercegovine u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana stranka ostvaruje na osnovu Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16).

Član 29.

(Osiguravanje sredstava)

Novčana naknada nematerijalne štete isplaćuje se iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Član 30.

(Naknada materijalne štete)

Pravo na naknadu materijalne štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvaruje se tužbom u parničnom postupku kod nadležnog suda, primjenom općih pravila o naknadi štete.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31.

(Primjena zakona)

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve postupke koji nisu pravosnažno okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Stranka koja je podnijela apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ne može podnijeti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku po ovom zakonu.

Član 32.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-764/21

15. juna 2022. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Nebojša Radmanović, s. r.

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Dr. Dragan Čović, s. r.

Na temelju članka IV. (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 29. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 7. lipnja 2022. godine, i na 23. sjednici Doma naroda, održanoj 15. lipnja 2022. godine, usvojila je

ZAKON**O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU
PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE****DIO PRVI – OPĆE ODREDBE**

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se način, uvjeti i postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku u sudskim postupcima koji se vode pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud), kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Članak 2.

(Pravo na zaštitu)

- (1) Zaštitu prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom imaju stranka i umješac u parničnom i ovršnom postupku, stranka i zainteresirana osoba u upravnom sporu, optuženik, oštećenik i osoba od koje je oduzeta imovinska korist u kaznenom postupku, te svaka druga stranka u sudskom postupku koji se vodi po zakonu Bosne i Hercegovine, koja smatra da Sud nije u razumnom roku odlučio o njezinom pravu ili o obvezi ili o optužbi za kazneno djelo.
- (2) Trajanje razumnog roka utvrđuje se u skladu s praksom Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu.
- (3) Stranka ostvaruje zaštitu prava iz stavka (1) ovog članka u skladu s odredbama ovog zakona.

Članak 3.

(Primjena drugih propisa)

Na ostala pitanja postupka povodom tužbe za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, a koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 36/04, 84/07, 58/13 i 94/16) o sporu male vrijednosti, neovisno o vrsti i visini tužbenog zahtjeva.

Članak 4.

(Rodna ravnopravnost)

Izrazi koji su u ovom zakonu radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu se bez diskriminacije odnose i na muškarce i na žene.

**DIO DRUGI – NAČELA, PRAVNA SREDSTVA I
ZAHTJEV ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U
RAZUMNOM ROKU**

Članak 5.

(Načela)

- (1) Zaštita prava na suđenje u razumnom roku temelji se na:
 - a) ubrzanju postupka u kojem postoji rizik od prekomjernog trajanja;
 - b) djelotvornom pravnom lijeku pred nadležnim domaćim tijelima u slučajevima u kojima je moguće dokazati tvrdnje o povredi prava na suđenje u razumnom roku;
 - c) dostupnosti pravnih lijekova u svim fazama postupka u kojima se utvrđuju građanska prava i obveze ili osnovanost bilo kakve kaznene optužbe;
 - d) utvrđivanju povrede prava na suđenje u razumnom roku i obeštećenju oštećenika zbog povrede prava.
- (2) Postupci u kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku su hitni i imaju prednost u odlučivanju.

Članak 6.

(Pravna sredstva)

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- a) zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (u daljnjem tekstu: zahtjev),
- b) tužba za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku (u daljnjem tekstu: tužba).

Članak 7.

(Kriteriji za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku)

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, uvažavaju se sve okolnosti predmeta, i to:

- a) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu;
- b) ponašanje Suda i drugih tijela;
- c) trajanje postupka;
- d) ponašanje podnositelja pravnog sredstva;
- e) značaj koji predmet ima za podnositelja pravnog sredstva;
- f) nepredviđene izvanredne okolnosti.

Članak 8.

(Registar)

- (1) Sud vodi:
 - a) Registar podnesenih zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i Registar odluka o podnesenim zahtjevima za zaštitu tog prava,
 - b) Registar podnesenih tužbi i Registar odluka o podnesenim tužbama.
- (2) Sadržaj i način vođenja registara iz stavka (1) ovog članka pobliže će se urediti pravilnikom koji u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi predsjednik Suda.
- (3) Predsjednik Suda dostavlja godišnje izvješće s podacima iz registra Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Članak 9.

(Zahtjev i sadržaj zahtjeva)

- (1) Postupak u kojem se štiti pravo na suđenje u razumnom roku počinje podnošenjem zahtjeva.
- (2) Zahtjev treba sadržavati:
 - a) osobno ili poslovno ime stranke i njezino prebivalište, boravište ili sjedište;
 - b) osobno ili poslovno ime zastupnika ili punomoćnika stranke i njegovo prebivalište, boravište ili sjedište;
 - c) poslovni broj sudskog predmeta ili druge podatke o predmetu na temelju kojih se može utvrditi na koji se predmet zahtjev odnosi;
 - d) vrijeme trajanja postupka;
 - e) podatke o predmetu suđenja koji ukazuju na to da Sud nepotrebno kasni s odlučivanjem;
 - f) vlastoručni potpis stranke ili zastupnika ili punomoćnika stranke.

Članak 10.

(Nadležnost za odlučivanje)

- (1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se Sudu.
- (2) Zahtjev se može podnijeti dok se postupak iz članka 1. ovog zakona ne okonča.
- (3) O zahtjevu iz stavka (1) ovog članka rješenjem odlučuje predsjednik Suda, a ako se radi o predmetu u kojem postupka predsjednik Suda, o zahtjevu odlučuje sudac koji rukovodi Upravnim odjeljenjem Suda.
- (4) Predsjednik Suda može odrediti suca koji će uz njega voditi postupak i odlučivati o zahtjevu.
- (5) Usmena rasprava se ne održava.
- (6) Rješenje o zahtjevu ne smije utjecati na činjenična i pravna pitanja koja su predmetom suđenja.
- (7) Rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev mora biti obrazloženo.

- (8) Rješenje o zahtjevu mora se donijeti u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Članak 11.

(Odlučivanje o zahtjevu bez ispitnog postupka)

- (1) Zahtjev se odbacuje bez ispitnog postupka ako odsutnost nekog elementa zahtjeva iz članka 9. ovog zakona onemogućava postupanje po njemu ili ako je zahtjev podnijela neovlaštena osoba.
- (2) Protiv rješenja o odbacivanju zahtjeva nije dozvoljena žalba.

Članak 12.

(Ispitni postupak)

- (1) Predsjednik Suda će, u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva, zatražiti od suca ili predsjednika vijeća koji postupka u predmetu izvješće o trajanju postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može izvršiti i uvid u spis predmeta.
- (2) Sudac, odnosno predsjednik vijeća koji postupka u predmetu, dostavlja izvješće najkasnije u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva.
- (3) Sudac, odnosno predsjednik vijeća koji postupka u predmetu, neće navoditi u izvješću podatke čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Članak 13.

(Neosnovanost zahtjeva)

- (1) Predsjednik Suda rješenjem odbija zahtjev kada ocijeni da je zahtjev očigledno neosnovan.
- (2) Ako predsjednik Suda, nakon provođenja postupka povodom zahtjeva, utvrdi da nije došlo do neopravdanog odugovlačenja postupka i odlučivanja u predmetu, rješenjem odbija zahtjev kao neosnovan.

Članak 14.

(Osnovanost zahtjeva)

- (1) Ako predsjednik Suda utvrdi da je došlo do neopravdanog odugovlačenja postupka i odlučivanja o predmetu, donosi rješenje i određuje rok za poduzimanje određenih procesnih radnji koji ne može biti kraći od 15 dana niti dulji od četiri mjeseca i prikladan rok u kojem ga sudac ili predsjednik vijeća izvješćuje o poduzetim radnjama.
- (2) Rješenje iz stavka (1) ovog članka predsjednik Suda dostavlja stranci i postupajućem sucu.
- (3) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka nije dozvoljena žalba.
- (4) Predsjednik Suda dostavlja rješenje iz stavka (2) ovog članka i Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.
- (5) U izvješću o poduzetim radnjama suca, odnosno predsjednika vijeća koji postupka u predmetu, neće se navoditi podaci čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Članak 15.

(Obavješćavanje podnositelja zahtjeva)

Kada sudac odnosno predsjednik vijeća u izvješću ili drugim pismenim aktom obavijesti predsjednika Suda o izvedenim procesnim radnjama, predsjednik Suda obavijestit će o izvedenim radnjama podnositelja zahtjeva.

Članak 16.

(Žalba)

- (1) Stranka ima pravo na žalbu:
 - a) ako predsjednik Suda utvrdi da je zahtjev neosnovan i odbije ga rješenjem,
 - b) ako predsjednik Suda ne odluči o njezinom zahtjevu u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva,

- c) ako je predsjednik Suda usvojio zahtjev, ali nije naložio mjere kojima se ubrzava postupak i utvrdio rok u kojem je sudac ili predsjednik vijeća dužan poduzeti ih.

- (2) Rok za žalbu iz ovog članka je osam dana od dana primitka rješenja.

Članak 17.

(Nadležnost za odlučivanje o žalbi)

- (1) Žalba se podnosi predsjedniku Suda.
- (2) Predsjednik Suda, u roku od tri dana od dana zaprimanja, dostavlja žalbu s relevantnim podacima iz spisa predmeta Apelacijskom odjeljenju Suda.
- (3) Postupak povodom žalbe vodi i odlučuje vijeće koje čine tri suca odjela koji odlučuje o pravnim lijekovima na odluke odjeljenja u kojem se predmet nalazi u radu.
- (4) Ako se žalba odnosi na postupak koji je u tijeku pred Apelacijskim odjeljenjem, o žalbi odlučuje vijeće od pet sudaca tog odjeljenja.

Članak 18.

(Odlučivanje o žalbi)

- (1) Vijeće iz članka 17. st. (3) i (4) ovog zakona rješenjem odbacuje nedopuštenu, nepravovremenu i žalbu podnesenu od neovlaštene osobe, ako je nije odbacio predsjednik Suda.
- (2) Žalba se ne dostavlja na odgovor, usmena rasprava se ne održava, a na ostala pitanja primjenjuje se Zakon o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.
- (3) Vijeće je dužno odlučiti o žalbi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.
- (4) Vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanijsko rješenje ili uvažiti žalbu i preinačiti rješenje.
- (5) U postupku povodom žalbe može se, ovisno o okolnosti, a posebno ako je postupak hitan, odrediti prednost u odlučivanju o predmetu, zatim naložiti predsjedniku Suda da dodijeli predmet drugom sucu, odnosno vijeću, ako je pravo stranke povrijeđeno zbog preopterećenosti ili duže odsutnosti postupajućeg suca ili nekog od članova vijeća.
- (6) Ako je žalba podnesena zato što predsjednik Suda nije odlučio o zahtjevu, u žalbenom postupku se postupa i donosi rješenje u skladu s odredbama čl. 11., 12., 13., 14. i 15. ovog zakona.
- (7) Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi nije dozvoljena žalba.

Članak 19.

(Pravo na novi zahtjev)

- (1) Podnositelj zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji nije podnio žalbu, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana primitka rješenja o odbijanju zahtjeva.
- (2) Podnositelj zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji je podnio žalbu koja je odbijena, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana primitka rješenja o odbijanju žalbe.
- (3) Podnositelj zahtjeva čiji su zahtjev ili žalba odbačeni može odmah po saznanju podnijeti novi zahtjev.

DIO TREĆI - TUŽBA ZA PRAVIČNO ZADOVOLJENJE ZBOG POVREDE PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Članak 20.

(Novčana naknada)

- (1) Zbog nematerijalne štete prouzrokovane povredom prava na suđenje u razumnom roku, stranci se isplaćuje novčana naknada.
- (2) Novčana naknada priznaje se u visini od 500 KM do 3.000 KM.

- (3) Pri određivanju visine naknade uzimaju se u obzir kriteriji iz članka 7. ovog zakona.

Članak 21.

(Stjecanje prava za ostvarivanje naknade)

- (1) Ako Sud ne riješi predmet u roku predviđenom u rješenju o usvajanju zahtjeva ili o usvajanju žalbe, stranka ima pravo podnijeti Sudu tužbu za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Prije podnošenja tužbe, stranka je dužna obratiti se zahtjevom Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) radi postizanja sporazuma o visini novčane naknade.

Članak 22.

(Zahtjev za postizanje sporazuma)

- (1) Stranka podnosi Pravobraniteljstvu zahtjev za postizanje sporazuma o visini novčane naknade u roku od tri mjeseca od dana kada je stekla pravo iz članka 21. stavka (1) ovog zakona.
- (2) Zahtjev Pravobraniteljstvu mora sadržavati podatke iz članka 9. stavka (2) ovog zakona.
- (3) Uz zahtjev se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe.
- (4) Ako je postignut sporazum povodom zahtjeva, Pravobraniteljstvo zaključuje sa strankom izvansudsku nagodbu koja predstavlja ovršnu ispravu.
- (5) Ako sporazum povodom zahtjeva ne bude zaključen u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, stranka ima pravo podnijeti tužbu Sudu.
- (6) Pravobraniteljstvo je dužno u postupku zaključenja izvansudske nagodbe kretati se u visini novčanog iznosa iz članka 20. ovog zakona.

Članak 23.

(Tužba)

- (1) Stranka može podnijeti tužbu Sudu protiv Bosne i Hercegovine u razdoblju od šest mjeseci od neuspjele izvansudske nagodbe pred Pravobraniteljstvom.
- (2) Tužba nije dozvoljena dok traje postupak postizanja nagodbe s Pravobraniteljstvom niti ako su stranka i Pravobraniteljstvo zaključili izvansudsku nagodbu.
- (3) Uz tužbu se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe i dokaz o neuspjeloj nagodbi pred Pravobraniteljstvom.
- (4) Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine za postupke u sporovima male vrijednosti.

Članak 24.

(Postupak po tužbi)

- (1) Povodom tužbe postupa sudac pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.
- (2) Postupajući sudac, odnosno predsjednik vijeća u kojem se nalazi predmet, dužan je u roku od tri dana, na zahtjev postupajućeg suca Upravnog odjeljenja, dostaviti spise predmeta, osim onih čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.
- (3) Sud dostavlja tužbu Pravobraniteljstvu, koje je dužno u roku od osam dana od dana zaprimanja dostaviti svoje izjašnjenje.
- (4) Nepravovremenu tužbu i tužbu podnesenu od neovlaštene osobe, kao i tužbu koja je podnesena suprotno odredbi članka 23. ovog zakona, Sud će rješenjem odbaciti.

Članak 25.

(Utvrđivanje visine novčane naknade)

- (1) Sud će, primjenjujući kriterije za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku, odrediti visinu novčane naknade.

- (2) Ako predmet nije završen, Sud će odrediti i rok u kojem je sudac ili vijeće dužan završiti predmet.

Članak 26.

(Rok za odlučivanje)

Sud donosi odluku o tužbi najkasnije u roku od 90 dana od dana zaprimanja tužbe.

DIO ČETVRTI – OSTALE ODREDBE

Članak 27.

(Oslobađanje od sudske pristojbe)

U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku stranka je oslobođena plaćanja sudske pristojbe.

Članak 28.

(Pravo stranke na besplatnu pravnu pomoć)

- (1) U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku stranka ima pravo na besplatnu pravnu pomoć koju će joj pružiti državni službenici Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći Bosne i Hercegovine u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.
- (2) Pravo iz stavka (1) ovog članka stranka ostvaruje na temelju Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16).

Članak 29.

(Osiguravanje sredstava)

Novčana naknada za nematerijalnu štetu isplaćuje se iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

Članak 30.

(Naknada materijalne štete)

Pravo na naknadu materijalne štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvaruje se tužbom u parničnom postupku kod nadležnog suda primjenom općih pravila o naknadi štete.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

(Primjena zakona)

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve postupke koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Stranka koja je podnijela priziv Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ne može podnijeti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku prema ovom zakonu.

Članak 32.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-764/21

15. lipnja 2022. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Nebojša Radmanović, v. r.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Dr. Dragan Čović, v. r.

Na osnovu člana IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 29. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 7. juna 2022. godine i na 23. sjednici Doma naroda, održanoj 15. juna 2022. godine, usvojila je

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ ПРЕД СУДОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом прописују се: начин, услови и поступак заштите права на суђење у разумном року у судским поступцима који се воде пред Судом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд), као и право на правично задовољење због повреде права на суђење у разумном року, које се остварује у судском поступку на начин и под условима прописаним овим законом.

Члан 2.

(Право на заштиту)

- (1) Заштиту права на суђење у разумном року пред Судом имају странка и умјешач у парничном и извршном поступку, странка и заинтересовано лице у управном спору, оптужени, оштећени и лице од кога је одузета имовинска корист у кривичном поступку, те свака друга странка у судском поступку који се води по закону Босне и Херцеговине, која сматра да Суд није у разумном року одлучио о њеном праву или о обавези или о оптужби за кривично дјело.
- (2) Дужина трајања разумног рока утврђује се у складу са праксом Европског суда за људска права у Стразбуру.
- (3) Странка остварује заштиту права из става (1) овог члана у складу с одредбама овог закона.

Члан 3.

(Примјена других прописа)

На остала питања поступка по тужби за правично задовољење због повреде права на суђење у разумном року, а која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04, 84/07, 58/13 и 94/16) о спору мале вриједности, независно од врсте и висине тужбеног захтјева.

Члан 4.

(Родна равноправност)

Изрази који су у овом закону ради прегледности дати у једном граматичком роду, без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

ДИО ДРУГИ – ПРИНЦИПИ, ПРАВНА СРЕДСТВА И ЗАХТЈЕВ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ

Члан 5.

(Принципи)

- (1) Заштита права на суђење у разумном року заснива се на:
 - а) убрзању поступка код којег постоји ризик од прекомјерног трајања,
 - б) дјелотворном правном лијеку пред надлежним домаћим органима у случајевима у којима је могуће доказати тврдње о повреди права на суђење у разумном року,
 - ц) доступности правних лијекова у свим фазама поступка у којима се утврђују грађанска права и обавезе или основаност било какве кривичне оптужбе,
 - д) утврђивању кршења права на суђење у разумном року и обештећењу оштећеног због повреде права.
- (2) Поступци у којима се штити право на суђење у разумном року су хитни и имају првенство у одлучивању.

Члан 6.
(Правна средства)

Правна средства за заштиту права на суђење у разумном року су:

- а) захтјев за заштиту права на суђење у разумном року (у даљем тексту: захтјев),
- б) тужба за правично задовољење због повреде права на суђење у разумном року (у даљем тексту: тужба).

Члан 7.

(Критеријуми за оцјену трајања суђења у разумном року)

Приликом одлучивања о захтјеву за заштиту права на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета, и то:

- а) сложеност предмета у чињеничном и правном смислу,
- б) понашање Суда и других органа,
- ц) дужина трајања поступка,
- д) понашање подносиоца правног средства,
- е) значај предмета који има за подносиоца правног средства,
- ф) непредвиђене ванредне околности.

Члан 8.
(Регистар)

- (1) Суд води:
 - а) Регистар поднесених захтјева за заштиту права на суђење у разумном року и Регистар одлука о поднесеним захтјевима за заштиту тог права,
 - б) Регистар поднесених тужби и Регистар одлука о поднесеним тужбама.
- (2) Садржај и начин вођења регистара из става (1) овог члана детаљније ће се уредити правилником који у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона доноси председник Суда.
- (3) Годишњи извјештај са подацима из регистра, председник Суда доставља Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Члан 9.
(Захтјев и садржај захтјева)

- (1) Поступак у коме се штити право на суђење у разумном року почиње подношењем захтјева.
- (2) Захтјев треба да садржи:
 - а) лично или пословно име странке и њено пребивалиште, боравиште или сједиште,
 - б) лично или пословно име заступника или пуномоћника странке и његово пребивалиште, боравиште или сједиште,
 - ц) пословни број судског предмета или друге податке о предмету на основу којих се може утврдити на који предмет се захтјев односи,
 - д) вријеме трајања поступка,
 - е) податке о предмету суђења који указују на то да Суд непотребно касни с одлучивањем,
 - ф) својеручни потпис странке или заступника или пуномоћника странке.

Члан 10.
(Надлежност за одлучивање)

- (1) Захтјев за заштиту права на суђење у разумном року подноси се Суду.
- (2) Захтјев се може поднијети док се поступак из члана 1. овог закона не оконча.
- (3) О захтјеву из става (1) овог члана рјешењем одлучује председник Суда, а ако се ради о предмету у којем поступа председник Суда, о захтјеву одлучује судија који руководи Управним одјељењем Суда.

- (4) Председник Суда може одредити судију који ће поред њега водити поступак и одлучивати о захтјеву.
- (5) Усмена расправа се не одржава.
- (6) Рјешење о захтјеву не смије да утиче на чињенична и правна питања која су предмет суђења.
- (7) Рјешење којим се усваја или одбија захтјев мора бити образложено.
- (8) Рјешење о захтјеву мора се донијети у року од 60 дана од дана пријема захтјева.

Члан 11.

(Одлучивање о захтјеву без испитног поступка)

- (1) Захтјев се одбацује без испитног поступка ако одсуство неког елемента захтјева из члана 9. овог закона онемогућава да се по њему поступа или ако је захтјев поднијело неовлашћено лице.
- (2) Против рјешења о одбацивању захтјева није дозвољена жалба.

Члан 12.

(Испитни поступак)

- (1) Председник Суда, у року од 15 дана од дана пријема захтјева, затражиће од судије или председника вијећа који поступа у предмету извјештај о дужини трајања поступка, разлозима због којих поступак није окончан и мишљење о року у којем се предмет може ријешити, а може остварити и увид у спис предмета.
- (2) Судија односно председник вијећа који поступа у предмету извјештај доставља најкасније у року од осам дана од дана пријема захтјева.
- (3) Судија односно председник вијећа који поступа у предмету у извјештају неће наводити податке чије би откривање могло имати штетне посљедице за успјешно вођење поступка.

Члан 13.

(Неоснованост захтјева)

- (1) Председник Суда рјешењем одбија захтјев када оцијени да је захтјев очигледно неоснован.
- (2) Ако председник Суда након спроведеног поступка по захтјеву утврди да није дошло до неоправданог одуговлачења поступка и одлучивања у предмету, рјешењем одбија захтјев као неоснован.

Члан 14.

(Основаост захтјева)

- (1) Ако председник Суда утврди да се неоправдано одуговлачи поступак и одлучивање о предмету, доноси рјешење и одређује рок за предузимање одређених процесних радњи, који не може бити краћи од 15 дана нити дужи од четири мјесеца, и примјерен рок у коме га судија или председник вијећа извјештава о предузетим радњама.
- (2) Председник Суда доставља странци и поступајућем судији рјешење из става (1) овог члана.
- (3) Против рјешења из става (2) овог члана жалба није дозвољена.
- (4) Председник Суда доставља рјешење из става (2) овог члана и Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.
- (5) У извјештају о предузетим радњама судије односно председника вијећа који поступа у предмету неће се наводити подаци чије би откривање могло имати штетне посљедице за успјешно вођење поступка.

Члан 15.

(Обавјештавање подносиоца захтјева)

Када судија односно председник вијећа у извјештају или другим писменим актом обавјести председника Суда о

извршеним процесним радњама, председник Суда ће о извршеним радњама обавијестити подносиоца захтјева.

Члан 16.
(Жалба)

- (1) Странка има право на жалбу:
 - а) ако председник Суда утврди да је захтјев неоснован и одбије га рјешењем,
 - б) ако председник Суда о њеном захтјеву не одлучи у року од 60 дана од дана пријема захтјева,
 - ц) ако је председник Суда усвојио захтјев, али није наложио мјере које убрзавају поступак и утврдио рок у којем је судија или председник вијећа дужан да их предузме.
- (2) Рок за жалбу из овог члана је осам дана од дана пријема рјешења.

Члан 17.

(Надлежност за одлучивање о жалби)

- (1) Жалба се подноси председнику Суда.
- (2) Председник Суда жалбу са релевантним подацима из списка предмета у року од три дана од дана пријема доставља Апелационом одјељењу Суда.
- (3) Поступак по жалби води и одлучује вијеће састављено од троје судија одјела који одлучује по правним лијековима на одлуке одјељења код којег се предмет налази у раду.
- (4) Ако се жалба односи на поступак који је у току пред Апелационим одјељењем, о жалби одлучује вијеће од пет судија тог одјељења.

Члан 18.

(Одлучивање о жалби)

- (1) Вијеће из члана 17. ст. (3) и (4) овог закона рјешењем одбацује недопуштену, неблаговремену жалбу и жалбу изјављену од неовлашћеног лица, ако је није одбацио председник Суда.
- (2) Жалба се не доставља на одговор, усмена расправа се не одржава, а на остала питања примјењује се Закон о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине.
- (3) Вијеће је дужно да одлучи о жалби у року од 30 дана од дана пријема жалбе.
- (4) Вијеће може жалбу одбити као неосновану и потврдити првостепено рјешење или уважити жалбу и преиначити рјешење.
- (5) У поступку по жалби може се, у зависности од околности, а посебно ако је поступак хитан, одредити првенство у одлучивању по предмету, затим наложити председнику Суда да додијели предмет другом судији, односно вијећу, ако је право странке повријеђено због преоптерећености или дужег одсуства поступајућег судије или неког од чланова вијећа.
- (6) Ако је жалба поднесена зато што председник Суда није одлучио о захтјеву, у жалбеном поступку се поступа и доноси рјешење у складу с одредбама чл. 11, 12, 13, 14. и 15. овог закона.
- (7) Против рјешења којим је одлучено о жалби није дозвољена жалба.

Члан 19.

(Право на нови захтјев)

- (1) Подносилац захтјева чији је захтјев одбијен, а који није поднио жалбу, може да поднесе нови захтјев када истекне шест мјесеци од дана пријема рјешења о одбијању захтјева.

- (2) Подносилац захтјева чији је захтјев одбијен, а који је поднио жалбу која је одбијена, може да поднесе нови захтјев када истекне шест мјесеци од дана пријема рјешења о одбијању жалбе.

- (3) Подносилац захтјева чији су захтјев или жалба одбачени може одмах по сазнању поднијети нови захтјев.

**ДИО ТРЕЋИ - ТУЖБА НА ПРАВИЧНО ЗАДОВОЉЕЊЕ
ЗБОГ ПОВРЕДЕ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ
РОКУ**

Члан 20.

(Новчана накнада)

- (1) Због нематеријалне штете проузроковане кршењем права на суђење у разумном року, странци се исплаћује новчана накнада.
- (2) Новчана накнада признаје се у висини од 500 КМ до 3.000 КМ.
- (3) Приликом одређивања висине накнаде узимају се у обзир критеријуми из члана 7. овог закона.

Члан 21.

(Стицање права за остваривање накнаде)

- (1) Ако Суд не ријеши предмет у року предвиђеном у рјешењу о усвајању захтјева или о усвајању жалбе, странка има право да поднесе Суду тужбу за правично задовољење због повреде права на суђење у разумном року.
- (2) Прије подношења тужбе, странка је дужна да се захтјевом обрати Правобранилаштву Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Правобранилаштво) ради постизања споразума о висини новчане накнаде.

Члан 22.

(Захтјев ради постизања споразума)

- (1) Странка подноси Правобранилаштву захтјев ради постизања споразума о висини новчане накнаде у року од три мјесеца од дана када је стекла право из члана 21. став (1) овог закона.
- (2) Захтјев Правобранилаштву мора да садржи податке из члана 9. став (2) овог закона.
- (3) Уз захтјев се доставља рјешење о усвајању захтјева за заштиту права на суђење у разумном року или о усвајању жалбе.
- (4) Ако је постигнут споразум по захтјеву, Правобранилаштво закључује са странком вансудску нагодбу која представља извршну исправу.
- (5) Ако споразум по захтјеву не буде закључен у року од два мјесеца од дана подношења захтјева, странка има право да поднесе тужбу Суду.
- (6) Правобранилаштво је дужно да се у поступку закључења вансудске нагодбе креће у висини новчаног износа из члана 20. овог закона.

Члан 23.

(Тужба)

- (1) Странка може против Босне и Херцеговине поднијети тужбу Суду у периоду од шест мјесеци од неуспјеле вансудске нагодбе пред Правобранилаштвом.
- (2) Тужба није дозвољена док траје поступак постизања нагодбе са Правобранилаштвом, нити ако су странка и Правобранилаштво закључили вансудску нагодбу.
- (3) Уз тужбу се доставља рјешење о усвајању захтјева за заштиту права на суђење у разумном року или о усвајању жалбе и доказ о неуспјелој нагодби пред Правобранилаштвом.

- (4) На питања која нису уређена овим законом примјењују се одредбе Закона о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине за поступке у споровима мале вриједности.

Члан 24.

(Поступак по тужби)

- (1) По тужби поступа судија појединац Управног одјељења Суда.
- (2) Поступајући судија, односно предсједник вијећа код кога се налази предмет дужан је да у року од три дана, на захтјев поступајућег судије Управног одјељења, достави списе предмета, осим оних чије би откривање могло имати штетне последице за успјешно вођење поступка.
- (3) Суд тужбу доставља Правобранилаштву које је дужно да у року од осам дана од дана пријема достави своје изјашњење.
- (4) Неблаговремену тужбу и тужбу поднесену од неовлашћеног лица, као и тужбу која је поднесена супротно одредби члана 23. овог закона, Суд ће рјешењем одбацити.

Члан 25.

(Утврђивање висине новчане накнаде)

- (1) Суд ће, примјењујући критеријуме за оцјену трајања суђења у разумном року, одредити висину новчане накнаде.
- (2) Ако предмет није завршен, Суд ће одредити и рок у којем је судија или вијеће дужан да заврши предмет.

Члан 26.

(Рок за одлучивање)

Суд доноси одлуку о тужби најкасније у року од 90 дана од дана пријема тужбе.

ДИО ЧЕТВРТИ – ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

(Ослобађање од судске таксе)

У поступку остваривања судске заштите права на суђење у разумном року странка је ослобођена плаћања судске таксе.

Члан 28.

(Право странке на бесплатну правну помоћ)

- (1) У поступку остваривања судске заштите права на суђење у разумном року, странка има право на бесплатну правну помоћ коју ће јој пружити државни службеници Канцеларије за пружање бесплатне правне помоћи Босне и Херцеговине у Министарству правде Босне и Херцеговине.
- (2) Право из става (1) овог члана странка остварује на основу Закона о пружању бесплатне правне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 83/16).

Члан 29.

(Обезбјеђење средстава)

Новчана накнада нематеријалне штете исплаћује се из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.

Члан 30.

(Накнада материјалне штете)

Право на накнаду материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року остварује се тужбом у парничном поступку код надлежног суда, примјеном општих правила о накнади штете.

ДИО ПЕТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

(Примјена закона)

- (1) Одредбе овог закона примјењују се на све поступке који нису правоснажно окончани до дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Странка која је поднијела апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине не може поднијети захтјев за заштиту права на суђење у разумном року по овом закону.

Члан 32.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01,02-02-1-764/21

15. јуна 2022. године

Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
БиХ

Небојша Радмановић, с. р.

Др Драган Човић, с. р.

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

422

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20.04.2022. godine, donijelo je

ODLUKU

**O USVAJANJU AKCIONOG PLANA BOSNE I
HERCEGOVINE ZA DRUŠTVENU INKLUZIJU ROMA I
ROMKINJA ZA PERIOD 2021–2025.**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком усваја се Акциони план Босне и Херцеговине за друштвену инклузију Рома и Ромкиња за период 2021–2025. године (у даљњем тексту: Акциони план).

Члан 2.

(Примјена Акционог плана)

- (1) Акциони план утврђен овом одлуком представља плански и оперативни документ који је оквир djelovanja за све појединце и институције који су, у складу са својим надлежностима, непосредно укључени у његову примјену.
- (2) Примјену Акционог плана прати Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и Одбор за Rome при Вјећу министара Босне и Херцеговине.
- (3) Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине има задатак да припрема редовне годишње извјештаје које разматра и усваја Вјеће министара Босне и Херцеговине, прати примјену, прикупља информације и сарађује с носiocима активности који проводе овај акциони план, те реализира све остале активности у вези с праћењем Акционог плана.

- (4) Sredstva namijenjena za provedbu Akcionog plana raspoređuju se u skladu s okvirnim odnosima (Federacija Bosne i Hercegovine 62,66%, Republika Srpska 31,34% i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine 6%). Sredstva se mogu usmjeriti na prioritetni strateški cilj.

Član 3.

(Sastavni dio Odluke)

Sastavni dio ove odluke je Akcioni plan.

Član 4.

(Prelazne odredbe)

Danom stupanja na snagu ove odluke svi rokovi predviđeni za realizaciju aktivnosti Okvirnog akcionog plana o

obrazovnim potrebama Roma/Romkinja u Bosni i Hercegovini za period 2018 – 2022. produžuju se do 2025. godine.

Član 5.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 29/22

20. aprila 2022. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Vijeća ministara BiH

Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

AKCIONI PLAN

BOSNE I HERCEGOVINE ZA DRUŠTVENU INKLUZIJU

ROMA I ROMKINJA ZA PERIOD 2021-2025. godine

Decembar 2020.

1. Uvod

Okvirna konvencija za zaštitu prava nacionalnih manjina Vijeća Evrope¹ (u daljnjem tekstu: Konvencija) utvrđuje da je zaštita nacionalnih manjina, njihovih prava i sloboda sastavni dio međunarodne zaštite ljudskih prava. Bosna i Hercegovina kao država ugovornica ove konvencije obavezuje se da garantira pripadnicima nacionalnih manjina ravnopravnost pred zakonom i jednaku zakonsku zaštitu. To znači da se zabranjuje bilo koji oblik diskriminacije na osnovu pripadnosti nacionalnoj manjini. U praksi to zahtijeva usvajanje odgovarajućih mjera za unapređenje položaja manjina u svim oblastima ekonomskog, socijalnog, političkog i kulturnog života te garantiranje potpune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih koji pripadaju većini.

U Bosni i Hercegovini je Zakonom o nacionalnim manjinama BiH² priznato 17 nacionalnih manjina, a Romi su najbrojnija manjina. Prema izvještajima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: MLJPI) i Ombudsmena BiH i drugim međunarodnim i domaćim istraživanjima, položaj Roma u Bosni i Hercegovini ocijenjen je kao težak u odnosu na položaje drugih manjinskih zajednica; prije svega zbog visoke stope nezaposlenosti, niske stope upisa romske djece u školu i niskog stepena obrazovanja odraslih, loših stambenih i infrastrukturnih uvjeta i nedovoljnog obuhvata zdravstvenim i socijalnim uslugama, tako da su u većoj ili manjoj mjeri Romi marginalizirani: ekonomski, prostorno, kulturološki i politički.

Strategija Bosne i Hercegovine za rješavanje pitanja Roma u Bosni i Hercegovini³ (u daljnjem tekstu: Strategija) usvojena je 2005. godine u cilju poboljšanja socio-ekonomskog statusa Roma u Bosni i Hercegovini. Strategijom se ne utvrđuje vremenski okvir realizacije programiranih strateških ciljeva zbog dugoročne potrebe za konkretnim akcijama integracije i inkluzije Roma. Ciljevi Strategije fokusirani su na poboljšanje pristupa Roma i Romkinja obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, socijalnom stanovanju i efikasnim mjerama antidiskriminacije. Sve planirane aktivnosti na integraciji i uključenju Roma dugoročne su strateške mjere, te su u cilju realizacije ove strategije do sada u Bosni i Hercegovini, uz saglasnost vlada entiteta i Brčko distrikta BiH, usvojena i provedena tri akciona plana u periodu: 2009–2012, 2013–2016. i 2017–2020. godine. Na osnovu ovih akcionih planova u posljednjih 10 godina iz budžeta Bosne i Hercegovine i drugih nivoa vlasti, uključujući i donatorska sredstva, izdvojeno je više od 50 miliona BAM. Programirane aktivnosti usmjerene su na integraciju i inkluziju Roma u sektorima koje predviđa Strategija, osim za oblast obrazovanja koja je u nadležnosti entitetskih i kantonalnih vlasti. Za oblast obrazovanja usvojeni su posebni planovi⁴, a važeći je usvojen za period 2018–2022. uz saglasnost obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini.

Analizom realizacije svih navedenih planova ocjenjujemo da je u oblasti integracije Roma u Bosni i Hercegovini ostvaren vidljiv napredak.⁵ Tokom 2020. godine, u svrhu izrade novog plana, MLJPI je prikupio *nove polazne pokazatelje* o položaju romskih porodica u oblastima zapošljavanja, zdravstvene zaštite, stanovanja, obrazovanja i u oblasti diskriminacije. Na osnovu analize prikupljenih pokazatelja koju su uradile jedinice lokalne samouprave, ocijenili smo da postoji i dalje dugoročna potreba za akcijama kojim će se poboljšati ravnopravnost i društvena inkluzija Roma i Romkinja u bosanskohercegovačkom društvu.

¹ Konvencija je potpisana i ratificirana 24. 2. 2000. godine.

² „Službeni glasnik BiH”, br. 12/2003

³ Strategija je dostupna („Službeni glasnik BiH”, broj 67/05) na:

http://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/Odbor_za_Rome/Strategija%20BiH%20za%20rjesavanje%20PROBLEMA%20Roma.pdf

⁴ Akcioni plan o obrazovnim potrebama Roma i pripadnika ostalih nacionalnih manjina u BiH, u saradnji s OSCE-om (2003), Akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma (2010), Revidirani akcioni plan o obrazovnim potrebama Roma u Bosni i Hercegovini (usvojen 2014), Okvirni plan o obrazovnim potrebama Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini za period 2018–2022. (usvojen 2018).

⁵ Izvještaj o provedbi APR-a za period 2017–2020. i realizaciji grant sredstava namijenjenih za zapošljavanje, zdravstvenu zaštitu i stambeno zbrinjavanje za 2018. i 2019. godinu.

2. Inkluzija Roma i proces integracija Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju

Kao što je već naglašeno, nadležne vlasti u Bosni i Hercegovini potvrdile su svoje opredjeljenje i posljednjih godina kontinuirano provode aktivnosti usmjerene na konkretne mjere integracije Roma u cilju povećanja njihove uključenosti u razvoj Bosne i Hercegovine. Provođenje mjera kojim se osiguravaju jednake mogućnosti za Rome doprinijet će ukupnom inkluzivnom rastu u Bosni i Hercegovini. S druge strane, inkluzija Roma nalazi se visoko na agendi Evropske unije (u daljnjem tekstu: EU) kao dio procesa koji je započeo ranije u Evropi, ali i šire kroz Dekadu uključenja Roma 2005–2010, u kojoj je ravnopravno učestvovala i Bosna Hercegovina. Nakon ovog procesa zemlje regije Zapadnog Balkana kao zemlje kandidatkinje prihvatile su da usklade svoje strategije s Okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma u sklopu procesa proširenja Evropske unije.

Pravci djelovanja EU-a potvrđeni su *Strateškim okvirom EU-a za ravnopravnost, uključivanje i učestvovanje Roma za period 2020–2030*⁶, koji je usvojen 7. novembra 2020. godine u Briselu. Radi definiranja pravaca djelovanja u Bosni i Hercegovini, potrebno je uzeti u obzir očekivanja za zemlje proširenja naznačene u Poglavlju V. ovog dokumenta u kojem se naglašava:

„EU i države članice trebale bi promovirati ravnopravnost, uključivanje i učešće Roma u njihovom vanjskom djelovanju, posebno u okviru njihovih politika proširenja, susjedstva, razvoja i humanitarne politike. Regija Zapadnog Balkana predstavlja geostrateški prioritet za EU. U saopćenju Komisije iz februara 2020. godine⁷ poziva se na usklađivanje s politikama EU-a, uključujući i podršku najugroženijima. Partneri iz Zapadnog Balkana već su se dobrovoljno uskladili s okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine. I postigli su izuzetan napredak. Na Samitu „EU – Zapadni Balkan“, održanom u maju 2020. godine u Zagrebu, čelnici EU-a potvrdili su svoju podršku evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana i svoju odlučnost da pojačaju podršku za njegovu političku, ekonomsku i socijalnu transformaciju.⁸ Pozdravili su snažnu posvećenost partnera Zapadnog Balkana primatu demokratije i vladavine zakona, uključujući ljudska prava, ravnopravnost spolova i manjinska prava.⁹

*Prisustvo Roma na Zapadnom Balkanu važno je i slično državama članicama EU-a sa značajnom romskom populacijom. Neodoljivo se nameće rješavanje ravnopravnosti Roma, njihovog uključivanja i učešća na Zapadnom Balkanu na isti način kao u EU, uključujući primjenu istih ciljeva za period do 2030. godine. U julu 2019. godine premijeri Zapadnog Balkana usvojili su **Deklaraciju o integraciji Roma u procesu proširenja EU-a**, obavezujući se da na konkretan način poboljšaju položaj Roma u pogledu obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja, stanovanja, matičnih knjiga i nediskriminacije do trenutka pristupanja njihovih zemalja.¹⁰ EU će nastaviti podržavati realizaciju Deklaracije i rad na prikupljanju podataka, budžetiranju odgovornom prema Romima i mapiranju stambene situacije Roma. Progresivno usklađivanje s ciljevima i metodologijom EU-a bit će dio evropske perspektive za sve zemlje koje žele da se pridruže EU.*

*Partneri sa Zapadnog Balkana, slično procesu semestara u državama članicama EU-a, predstavljaju godišnje programe ekonomskih reformi (PER–ERP), uključujući reforme za jačanje konkurentnosti i poboljšanje uvjeta za inkluzivni rast i otvaranje novih radnih mjesta. U PER–ERP-u nalaze se izvještaji o socijalnoj uključenosti, smanjenju siromaštva i jednakim mogućnostima, uključujući Rome. **Instrumentom za pretpristupnu pomoć za period 2021–2027**, kada bude usvojen, nastavit će se podržavati reforme i usklađivanje sa zahtjevima EU-a na regionalnom i nacionalnom nivou. U ekonomskom i investicijskom planu za Zapadni Balkan identificirana su prioritetna područja ulaganja u*

⁶ Evropska komisija (SWD (2020)) 620 final, 7. 10. 2020, Brisel

⁷ Jačanje procesa pristupanja – Kredibilna perspektiva EU-a za Zapadni Balkan – COM (2020) 57 final

⁸ Samit EU-a i Zapadnog Balkana, 5–6. maja 2020, Zaključci Vijeća i COM (2020) 315 final

⁹ Zagrebačka deklaracija (Zagreb Declaration)

¹⁰ Povećanje zaposlenosti Roma (sa 16,5 na 25%), završeno obavezno obrazovanje (s 51% na 90%), osiguranje zdravstvenog osiguranja (najmanje 95%), legalizacija stanovanja, sprečavanje diskriminacije, osiguranje registracije u matičnim knjigama – Poznanjska deklaracija (**Poznan Declaration**).

cilju jačanja konvergencije, rasta i konkurentnosti u regiji, posebno kao podrška marginaliziranim grupama i manjinama, naročito romskim zajednicama.¹¹

Dodatni relevantni fondovi EU-a koji su povezani s oporavkom od COVID-19 ili drugim mjerama podrške za vanjske odnose, kao što je Instrument dobrosusjedskog razvoja i saradnje (NDICI), također će biti mobilizirani za promociju inkluzije Roma.¹² EU će nastaviti promovirati nediskriminaciju i ravnopravnost širom svijeta na osnovu strateškog okvira EU-a¹³, **akcionih planova EU-a za ljudska prava i demokratiju (2020–2024)**¹⁴ i gender akcionih planova EU-a¹⁵, a pokrivat će i romska pitanja u realizaciji **Smjernica EU-a za ljudska prava o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju iz 2019. godine**¹⁶. Djelovanje EU-a dopunit će nacionalne inicijative i podržati civilno društvo. Ravnopravnost i inkluzija Roma bit će redovna tačka dnevnog reda u dijalozima o ljudskim pravima i drugim političkim dijalozima sa zemljama koje nisu članice EU-a i imaju značajnu romsku populaciju. EU će zadržati svoj aktivni angažman na ravnopravnosti Roma na regionalnim i multilateralim forumima, posebno u Vijeću Evrope, Organizaciji za evropsku sigurnost i saradnju i Ujedinjenim narodima.”

Saglasno ciljevima proširenja EU-a u okviru procesa pridruživanja Bosne i Hercegovine, izrada Akcionog plana Bosne i Hercegovine za društvenu inkluziju Roma i Romkinja za period 2021–2025. (u daljnjem tekstu: APIRBH 2021/2025) predstavlja konkretan iskorak ka usklađivanju važećih politika za Rome. Ovim planom se, koliko je to moguće, strateški ciljevi i mjere harmoniziraju s **Deklaracijom partnera Zapadnog Balkana o integraciji Roma/Romkinja u sklopu procesa proširenja**¹⁷ Evropske unije (u daljnjem tekstu: Deklaracija iz Poznanja) i **Strateškim okvirom EU-a za ravnopravnost, uključivanje i učestvovanje Roma za period 2020–2030.**

Bosna i Hercegovina prihvatila je Deklaraciju iz Poznanja u sklopu Berlinskog procesa, a Predsjedništvo Bosne i Hercegovine odobrilo ju je Odlukom broj: 01-50-1-2547-2/19 od 2. jula 2019. godine. Na ovaj način je Bosna i Hercegovina prihvatila intenzivirati proces integriranja Roma u Bosni i Hercegovini sve do okončanja procesa integracije u EU.

Na osnovu Deklaracije iz Poznanja i Strateškog okvira EU-a za ravnopravnost, uključivanje i učešće Roma, nadležne institucije u Bosni i Hercegovini, kao i ostale zemlje proširenja, imaju obavezu:

- ✚ Osmisliti strateške aktivnosti usmjerene na integraciju Roma, osnažiti kontaktnu tačku za Rome, postaviti ciljeve koji promoviraju efikasnu ravnopravnost i socijalno-ekonomsku inkluziju, osigurati učešće Roma i pokazati pojačanu političku posvećenost procesu društvene uključenosti Roma i Romkinja.
- ✚ Isto tako, sve nadležne institucije u Bosni i Hercegovini imaju obavezu da u skladu sa svojim nadležnostima daju direktan doprinos primjeni preuzetih evropskih standarda u oblasti socijalnih prava¹⁸, borbi protiv rasizma i postizanju Agende UN-a do 2030. godine i ciljeva održivog razvoja

¹¹ COM (2020) 641 final usvojen 6. oktobra 2020.

¹² Saopćenje Komisije o podršci Zapadnom Balkanu u borbi protiv COVID-19 i oporavku nakon pandemije (COM /2020/ 315 final).

¹³ 11855/12 Aneks II, Vijeće EU-a, 25. juni 2012.

¹⁴ Akcioni planovi EU-a o ljudskim pravima i demokratiji za periode 2012–2014. i 2015–2019; zajednička saopćenja i Akcioni plan EU-a za ljudska prava i demokratiju 2020–2024. (*Joint Communication and EU Action Plan on Human rights and Democracy /2020–2024/*), koje je Koledž usvojio 25. marta 2020, a usvajanje na Vijeću predviđeno je u posljednjem kvartalu 2020.

¹⁵ Ravnopravnost spolova i osnaživanje žena: Transformacija života djevojčica i žena pomoću eksternih odnosa EU-a (Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020 SWD (2015) 182) i naredni planirani akcioni plan.

¹⁶ Smjernice EU-a za ljudska prava i nediskriminaciju u vanjskom djelovanju (*EU Human Rights Guidelines on Non-discrimination in External Action*)

¹⁷ Predsjedništvo Bosne i Hercegovine dalo je ovlaštenje za prihvatanje Deklaracije iz Poznanja, Odlukom broj: 01-50-1-2547-2/19 od 2. jula 2019. godine.

¹⁸ Evropska socijalna povelja – revidirana (ESP/R/) (Sl. list RBiH, br. 25/93), ratificirana 7. 10. 2008. godine (kvalitetno i inkluzivno obrazovanje, jednake mogućnosti i pristup osnovnim uslugama).

(u daljnjem tekstu: SDG)¹⁹, s obzirom na to da je uspješna provedba APIRBiH 2021/2025. povezana s ispunjenjem i ovih standarda.

Deklaracijom iz Poznanja, u sklopu proširenja EU-a, nadležne vlasti obavezale su se na postizanje sljedećih ciljeva u narednom periodu:

- (1) Zapošljavanje: povećati stopu zaposlenja Roma u javnom sektoru do stope proporcionalne učešću Roma u ukupnoj populaciji – povećati stopu zaposlenja Roma na najmanje **25%**;
- (2) Stanovanje: gdje god je to moguće, legalizirati sva neformalna naselja gdje žive Romi – ili osigurati trajan, pristojan i povoljan smještaj koji uklanja segregaciju Roma koji trenutno žive u neformalnim naseljima koja ne mogu biti legalizirana iz opravdanih razloga;
- (3) Obrazovanje: povećati upis i stopu završetka osnovnog obrazovanja Roma na **90%** i upis i stopu završetka srednjeg obrazovanja na **50%**;
- (4) Zdravstvo: osigurati opću pokrivenost Roma zdravstvenim osiguranjem od najmanje **95%** ili do stope jednake ostatku populacije;
- (5) Civilna registracija: osigurati da se svi Romi upišu u matične knjige;
- (6) Nediskriminacija: ojačati vladine strukture da štite od diskriminacije i uspostaviti poseban odsjek za nediskriminaciju Roma u okviru formalnih nediskriminacijskih tijela za obradu žalbi Roma, osiguranje pravne podrške žrtvama i identifikiranje diskriminacijske sheme, uključujući institucionalnu i skrivenu diskriminaciju;
- (7) Koristiti dostupne podatke (uključujući rezultate Regionalnog istraživanja o Romima Zapadnog Balkana iz 2017) kako bi se formulirale politike za integraciju Roma zasnovane na podacima. Također, neophodno je uspostaviti adekvatan mehanizam za praćenje i izvještavanje o provedbi romskih politika, uključujući podatke koji su relevantni za mjerenje i postizanje ciljeva navedenih u Deklaraciji, tako što će se imenovati nacionalni statistički uredi kao odgovorne institucije za prikupljanje podataka u skladu s njihovim programima;
- (8) **Osigurati jačanje i podršku** kontaktnoj tački za Rome kao sveobuhvatnom mehanizmu za koordinaciju i provedbu ciljeva dogovorenih u okviru Deklaracije te za osiguranje sinergije među nadležnim ministrima odgovornim za integraciju Roma;
- (9) Dogovoriti da se razvijaju, usvoje i provedu **regionalni standardi o javnim budžetima** u vezi s integracijom Roma za glavne i ciljne politike, koristiti i povećati javno budžetiranje na centralnom i lokalnom nivou kako bi došli do romskih zajednica radi ostvarenja navedenih ciljeva, koristiti dostupna donatorska sredstva, uključujući instrumente pretpristupne pomoći kako bi se poboljšao status Roma;
- (10) Obavezati se na uspostavljanje formalnih kanala i mehanizama za zajedničko uključivanje lokalnih vlasti i romskih zajednica u formuliranje politika, donošenje odluka, provedbu i praćenje napora i poduhvata kako bi se postigli ciljevi iz Deklaracije.

S druge strane, Evropska unija će:

- (1) Nastaviti podržavati napore partnera sa Zapadnog Balkana kako bi postigli ciljeve integracije Roma navedene u ovoj deklaraciji;
- (2) Povezati dogovorene ciljeve o integraciji Roma navedene u ovoj deklaraciji s ključnim indikatorima učinka za ocjenjivanje napretka u sklopu procesa proširenja;
- (3) Osigurati da ključne inicijative proširenja poboljšaju situaciju Roma uvođenjem posebnih indikatora u vezi s Romima za ključne mjere, naročito u okviru Inicijative vladavine prava i Inicijative socio-ekonomskog razvoja, u cilju sprečavanja negativnih efekata ili zaostajanja Roma za ostatkom društva;
- (4) Predvidjeti jaču ulogu partnera sa Zapadnog Balkana u politici Evropske unije o romskim integracijama nakon 2020. godine, osiguravajući učešće partnera sa Zapadnog Balkana u tom procesu, minimalno u statusu posmatrača.

¹⁹ Ciljevi održivog razvoja: 1-2: smanjenje siromaštva i gladi, 3-4: podrška zdravlju i dobrobiti te kvalitetnom obrazovanju za sve, 6-7: pristup čistoj vodi i higijenskim uvjetima te pristupačna energija iz čistih izvora, 10-11: smanjenje neravnopravnosti unutar i među državama te inkluzivni i održivi gradovi i zajednice, 16: inkluzivna društva, pristup pravdi za sve i efikasne, odgovorne i inkluzivne institucije.

Na osnovu navedenog, APIRBiH 2021/2025. je kreiran u značajnoj mjeri s namjerom realizacije postavljenih ciljeva do 2025. godine, i to u saradnji sa svim nadležnim institucijama nastojeći postići maksimalnu usklađenost ovog procesa s procesima u EU do 2030. godine, tako da će se planirane aktivnosti nastaviti zavisno od potreba Roma do 2030.

Planirane aktivnosti u okviru APIRBiH 2021/2025. naslanjaju se na odredbe Zakona za zaštitu prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 12/2003), Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina FBiH, Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina RS, Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina Brčko distrikta BiH, Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 32/10) i Zakona o zabrani diskriminacije BiH („Službeni glasnik BiH”, br. 59/09 i 66/16).

3. Metodologija izrade

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

A. Pored prethodno naznačenog regionalnog i evropskog okvira, osnovu APIRBiH 2021/2025. čine:

- (1) **Strategija Bosne i Hercegovine za rješavanje pitanja Roma u Bosni i Hercegovini;**
- (2) **Srednjoročni program rada Vijeća ministara BiH za period 2021–2023.** u kojem je utvrđeno da MLJPI svojim aktivnostima doprinosi ispunjenju cilja koji se **odnosi na inkluzivan rast Bosne i Hercegovine**, odnosno na poduzimanje koordiniranih politika koje će osigurati značajan napredak putem povećanja zaposlenosti svih društvenih grupa, jačanja aktivnih i pasivnih mjera na tržištu rada, cjeloživotnog učenja i građanske kulture, čime se podržava socijalna kohezija, odnosno sprečava socijalna isključenost i smanjuje siromaštvo. U okviru principa razvoja inkluzivnog rasta Bosne i Hercegovine utvrđuju se četiri strateška cilja: povećanje mogućnosti za zapošljavanje; promoviranje inkluzivnosti u obrazovanju; smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti te unapređivanje zdravstvene zaštite, što su strateške odrednice za APIRBiH 2021/2025.

B. Pokazatelji o potrebama Roma za 2020. godinu²⁰ predstavljaju programsku polaznu osnovu za procjenu potreba u raznim sektorima, uz mogućnost da jedinice lokalne samouprave ažuriraju podatke na godišnjem nivou²¹. U svrhu izrade APIRBiH 2021/2025. korišteni su sljedeći podaci:

- (1) **Opći pokazatelj – procjena broja Roma u stanju potrebe;** 50 jedinica lokalne samouprave dostavilo je ovaj pokazatelj od ukupno 88 kojima je dostavljen upitnik, s tim da neke od jedinica nisu dostavile razvrstane podatke, tako da su iskazane potrebe za:
 - ukupno **4.008** romskih porodica (**19.295** osoba),
 - 35 jedinica lokalne samouprave iskazalo je potrebe **8.295** muškaraca i **7.767** žena,
 - 35 jedinica lokalne samouprave iskazalo je potrebe **1.855** djece do 5 godina, **4.099** djece do 18 godina i **9.320** osoba iznad 18 godina.

Napomena: Od ukupno 88 jedinica lokalne samouprave kojima je dostavljen upitnik, 50 jedinica lokalne samouprave dostavilo je podatke. Osam jedinica lokalne samouprave nije ažuriralo podatak o broju Roma, već je iskazalo potrebe za rješavanjem problema Roma; koriste se podaci iz popisa stanovništva dok jedinice lokalne samouprave ne dostave ažurirane podatke, što je obaveza prilikom korištenja podrške na osnovu APIRBiH 2021/2025.

(Prilog: Tabela 1. Opći pokazatelji)

²⁰ Prilog: Tabela 1. Opći pokazatelji

²¹ JLS će moći koristiti podršku uz uvjet da dostavi potrebne podatke za praćenje potreba Roma u narednim godinama.

(2) **Zapošljavanje Roma:** u nadležnim zavodima za zapošljavanje evidentirano je **3.270 nezaposlenih Roma** za 2020. godinu²². Podaci uključuju broj prijavljenih osoba na berzu rada, broj osoba koje žele prekvalifikaciju ili bilo kakav posao, razvrstanih prema spolu, lokalnim jedinicama samouprave i kvalifikacijskoj strukturi. Položaj Roma koji su aktivni tražioci posla (prijavljeni su na zavode za zapošljavanje) pogoršava se zbog utjecaja COVID-19. Analizom općih pokazatelja o Romima – prema podacima MLJPI, 9320 punoljetnih osoba od kojih je 8% preko 65 godina starosti – zaključujemo da je pored prijavljenih 3.270 osoba još cca 5.500 radno sposobnih Roma nezaposleno ili uključeno u neformalne oblike rada.

(Prilog: Tabela 3. Iskazane potrebe u oblasti zapošljavanja Roma – izvor podataka: entitetski zavodi i Brčko distrikt BiH i Tabela 1. Opći podaci o broju Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)

(3) **Stambeno zbrinjavanje:** pedeset jedinica lokalne samouprave dostavilo je podatke koji se odnose na potrebe za legalizacijom **1.539** stambenih objekata Roma, izgradnjom **885** stambenih objekata, rekonstrukcijom **1.300** stambenih objekata i poboljšanjem infrastrukture za **2.480** korisnika u **28** jedinica lokalne samouprave.

(Prilog: Tabela 2. Iskazane potrebe u oblasti stambenog zbrinjavanja Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)

(4) **Zdravstvena zaštita:** polazimo od prioritarnog problema koji se odnosi na zdravstveno osiguranje Roma. Uočavamo da ne postoje pokazatelji o broju neosiguranih osoba. Također, ovaj problem je karakterističan za Federaciju BiH, kantoni su uspostavili različite sisteme dodatnog zdravstvenog osiguranja, dok je ovo pitanje riješeno u Republici Srpskoj i Brčko distriktu BiH. U ocjeni potreba koristimo podatke za opću populaciju²³, pokazatelje sadržane u Istraživanju višestrukih pokazatelja (u daljnjem tekstu: MIKS)²⁴, prema kojem je stopa smrtnosti romske djece (dojenčadi) 24% u odnosu na ukupno stanovništvo koje ima stopu od 8%, dok smrtnost djece mlađe od 5 godina iznosi 27% u odnosu na 8% kod ukupnog stanovništva. Pokazatelj o ukupnoj težini pri rođenju pokazuje da 14% romske djece ima težinu manju od 2.500 gr, dok se u ostaloj populaciji rađa samo 3% djece s malom težinom. Imunizacijom je obuhvaćeno samo 4% romske djece, a stopa obuhvata je 68% za ukupno stanovništvo. Indeks ranog rasta i razvoja pokazuje stopu od 85% u odnosu na djecu ukupnog stanovništva gdje je stopa 96%. Stopa rađanja u ranom periodu života ukazuje da 31% romskih žena rađa prije 18. godine. *(Prilog: Tabela 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)*

(5) Kad su u pitanju slučajevi diskriminacije Roma, odnosno suzbijanja antigypsyisma²⁵, uočavamo da nije zabilježen značajan broj sudskih predmeta, što je rezultat nedovoljnog poznavanja antidiskriminacijskog zakonodavstva i dostupnih pravnih mehanizama zaštite te problema u pristupu pravima i besplatnoj pravnoj pomoći. Nadalje, potvrđenih slučajeva ima na sudovima, međutim, postoje određena istraživanja²⁶ – ukazujemo posebno na izvještaj „Obruč antigypsyisma Roma u Bosni i Hercegovini“²⁷, odnosno „Diskriminacija u Bosni i Hercegovini: percepcije, stavovi i iskustva javnosti“²⁸ – koja ukazuju da je stepen prihvatanja Roma u općoj populaciji nedovoljan, te su česte situacije neprepoznavanja, odnosno ignoriranja problema i potreba u romskim zajednicama; navodi se primjer različitog tretmana žrtava trgovine ljudima, posebno žena i djece. Posebno je naznačen problem koji je odnosi na izdavanje ličnih dokumenata, naknadni upis romske djece u matičnu knjigu rođenih i dobivanje ličnih dokumenata za Rome, a samim tim i otežan pristup u ostvarivanju zdravstvene i socijalne zaštite.

²² Prilog: Tabela 3. Zapošljavanje

²³ Prilog: Tabela 1. Opći podaci

²⁴ Istraživanje MIKS koje su proveli MLJPI i UNICEF 2011. godine.

²⁵ Antigypsyism

²⁶ Položaj romske djece u BiH, UNICEF, 2013.

²⁷ Civil Rights Defenders, 2018.

²⁸ OSCE, 2020.

(6) **Obrazovanje:** prema podacima MLJPI-a, obuhvat romske djece obrazovanjem ukazuje na to da postoji napredak, posebno u smanjenju napuštanja školovanja i poboljšanju učešća djece u ranom djetinjstvu i obaveznom školovanju. Međutim, prikupljeni pokazatelji MLJPI-a ukazuju da je još uvijek izuzetno nizak postotak romske djece uključen u predškolski odgoj i obrazovanje, samo 4%, a također je manja stopa djece koja su obuhvaćena osnovnim i srednjim obrazovanjem i iznosi svega 35%. (Prilog: Tabela 4.a Obrazovanje – službeni podaci obrazovnih vlasti za školsku 2019/20. i Tabela 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020).

3. PLAN STRATEŠKIH CILJEVA ZA PERIOD 2020–2025.

A. Kako bi se osigurao kontinuitet u dosadašnjim naporima koji su usmjereni na inkluziju Roma, uzimajući u obzir prethodno navedene standarde i prikupljene pokazatelje, dugoročni cilj ovog plana jeste „**Poboljšanje društvenog statusa i uključenosti Roma i Romkinja u BiH**”. Kako bi se osigurala sveobuhvatnost i dugoročnost predloženih aktivnosti, predviđeno je uključivanje velikog broja institucija, poštujući njihovu ustavnu nadležnost i odgovornosti. Programiranim aktivnostima koordinira MLJPI na osnovu pet sektorskih strateških ciljeva s rokovima za provedbu aktivnosti i procjenom potrebnih sredstava za njihovu realizaciju.

B. Koordinacija MLJPI-a uključuje podršku drugim nivoima vlasti koja se odnosi na:

- (1) Osiguravanje grant sredstava na godišnjem nivou kao dio podrške nadležnim nivoima vlasti i organizacijama civilnog društva, koja su predviđena za realizaciju ciljeva iz APIRBiH 2021/2025. te u svrhu iniciranja i podsticanja povećanja javnih budžeta na centralnom i lokalnom nivou, a sve u cilju bolje integracije romske zajednice.
- (2) U okviru MLJPI-a određena je *kontaktna tačka za Rome* koja ima obavezu osigurati koordinaciju među ministarstvima koja su nadležna u pojedinim sektorima za integraciju Roma, te shodno mogućnostima pružiti stručnu i tehničku pomoć uz povećanje kapaciteta nadležnog sektora MLJPI-a.
- (3) Praćenje realizacije prioriteta koji se odnose na integraciju i inkluziju Roma u BiH – utvrđeni su u okviru obaveza istaknutih u okviru EU-a (Poglavlje 23 – Osnovna prava i pravosuđe i Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje), Pododbora za stabilizaciju i pridruživanje, Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost – zatim, praćenje realizacije zaključaka za Bosnu i Hercegovinu sa seminara o Romima u organizaciji s EU-om i pripremanje svih potrebnih informacija i izvještaja za nadležna domaća i međunarodna tijela.
- (4) Praćenje primjene Smjernica za budžetiranje odgovorno prema Romima, Regionalne metodologije za mapiranje stanovanja Roma i Mape puta za zaustavljanje rizika od apatridnosti Roma u Bosni i Hercegovini.
- (5) Koordiniranje aktivnosti za poboljšanje integracije Roma sa svim uključenim akterima kako bi se iskoristila raspoloživa donatorska sredstva, uključujući Instrument za pretprijetnu pomoć (IPA) u skladu s utvrđenim sistemom koordinacije među nadležnim institucijama.
- (6) Uspostavljanje formalnih kanala i mehanizama za uključivanje lokalnih vlasti i romskih zajednica u formuliranje politika, kako bi se unaprijedio status Roma/Romkinja, donošenje odluka, provođenje i praćenje napora poduzetih za postizanje predviđenih ciljeva.
- (7) Podsticanje uključenih nadležnih institucija i osmišljavanje sistema za redovno dostavljanje informacija i podataka koji su relevantni za mjerenje i postizanje ciljeva, kako bi se formulirale politike za integraciju Roma zasnovane na podacima.
- (8) Koordiniranje i iniciranje usmjerenja raspoloživih resursa, te uključivanje i partnerstvo s romskim zajednicama, OCD-ima, regionalnim i međunarodnim organizacijama.

C. Kako bi se osigurala provedba ovog akcionog plana, MLJPI će na godišnjem nivou usvajati operativni plan za provedbu mjera i aktivnosti, koji će biti usklađen s raspoloživim sredstvima. Sastavni dio operativnog plana bit će mjere za sanaciju posljedica nastalih usljed pandemije COVID-19, naročito u oblastima zdravstvene zaštite, obrazovanja i zapošljavanja Roma, uključujući i zelenu i digitalnu agendu. .

D. Institucionalna struktura

SAVJETODAVNI MANDAT: Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH Vijeće nacionalnih manjina Parlamentarne skupštine BiH Vijeće nacionalnih manjina Parlamenta Federacije BiH Savjet za nacionalne manjine Narodne skupštine Republike Srpske	PARTNERI PROVEDBE (PROVODIOCI GRANTOVA) Zapošljavanje: • Zavod za zapošljavanje Federacije BiH • Zavod za zapošljavanje Republike Srpske • Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH Stanovanje: • jedinice lokalne samouprave • centri za socijalni rad • Ministarstvo prostornog uređenja Federacije BiH • Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS • Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja i Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove Vlade Brčko distrikta BiH Zdravstvo: • Ministarstvo zdravstva, Fond solidarnosti i Zavod za javno zdravstvo FBiH • Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite i JZU Institut za javno zdravstvo RS • Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH Obrazovanje: – Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH – Ministarstvo prosvjete RS – ministarstva obrazovanja kantona – nadležni odjel Brčko distrikta BiH
MANDAT ODLUČIVANJA: Vijeće ministara Bosne i Hercegovine Vlada Federacije BiH Vlada Republike Srpske Vlada Brčko distrikta BiH	
MANDAT PROVOĐENJA: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – treći nivo odlučivanja (izvršno) – koordinirajuća funkcija – upravljanje budžetom prema odlučanim kriterijima – formiranje stručnih grupa/tijela i upravljanje njima – praćenje provođenja – saradnja s partnerima Odjel za zaštitu prava i saradnju s nacionalnim i drugim manjinama – stručna podrška – administrativna podrška – operativna podrška – prikupljanje podataka	

4. PLAN REALIZACIJE STRATEŠKIH CILJEVA ZA PERIOD 2021–2025.

Plan realizacije dugoročnog cilja: **Poboljšanje društvenog statusa i uključenosti Roma i Romkinja u BiH** realizirat će se provedbom pet strateških ciljeva. Prvi cilj je **horizontalni cilj** koji se odnosi na više oblasti: ravnopravnost (smanjenje diskriminacije), jačanje kapaciteta za uključivanje Roma, jačanje koordinacije i učešća nadležnih vlasti i lokalne samouprave, poboljšanje saradnje s organizacijama civilnog društva i međunarodnim i regionalnim institucijama.

Preostala četiri cilja su **sektorski ciljevi** koji se odnose na poboljšanje zapošljavanja Roma, bolju pokrivenost zdravstvenom zaštitom, poboljšanje uvjeta stanovanja i obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja.

Cilj 1. Jačanje sistema podrške, koordinacije i nadzora APIRBH 2021/2025, smanjenje diskriminacije Roma i Romkinja i suzbijanje „antigypsyisma“
Mjera 1: Ojačati sistem koordinacije i nadzora APIRBH 2021/2025.
Mjera 2: Ojačati sistem za borbu protiv diskriminacije u svrhu suzbijanja „antigypsyisma“
Cilj 2. Unapređenje zapošljivosti i zapošljavanja Roma i Romkinja
Mjera 1: Podsticanje zapošljavanja i zapošljivosti Roma
Mjera 2: Osiguravanje sredstava za provedbu programa za zapošljavanje Roma
Mjera 3: Potaknuti zapošljavanje Roma u javnom sektoru
Cilj 3. Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije u BiH
Mjera 1: Izvršiti legalizaciju neformalnih naselja gdje Romi/Romkinje stanuju uz osiguranje trajnog, primjerenog i prihvatljivog smještaja za osobe koje stanuju u nelegalnim objektima
Mjera 2: Poboljšati stambene uvjete u stambenim jedinicama u kojima žive Romi
Mjera 3: Izgradnja socijalnih stambenih jedinica za Rome (kolektivni/individualni objekti)
Mjera 4: Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta stanovanja u romskim naseljima i široj zajednici
Cilj 4. Unapređenje, dostupnost i kvalitet zdravstvene zaštite pripadnika romske populacije
Mjera 1: Jačanje kapaciteta romskih predstavnika za unapređenje zdravlja Roma
Mjera 2: Smanjenje faktora rizika za zdravlje u romskoj populaciji
Cilj 5. Poboljšanje obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja u BiH djelotvornijom realizacijom Okvirnog plana o obrazovnim potrebama Roma za period 2018–2022.

REKAPITULACIJA SREDSTAVA POTREBNIH ZA REALIZACIJU STRATEŠKIH CILJEVA

Strateški cilj	Jaćanje sistema podrške, koordinacije i nadzora AP BiH 2021/2025. u svrhu smanjenja diskriminacije Roma i Romkinja	Unapređenje zapošljivosti i zapošljavanja Roma i Romkinja	Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije u BiH	Unapređenje, dostupnost i kvalitet zdravstvene zaštite pripadnika romske populacije	Poboljšanje obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja u BiH	Poboljšanje djelotvornijom realizacijom Okvirnog plana o obrazovnim potrebama Roma za period 2018–2022.	Ukupna sredstva
	1	2	3	4	5	1+2+3+4+5	
Opis troška:							
Procjena ukupnih potrebnih sredstava za provedbu Akcionog plana u BiH do 2025.	261.000 KM	21.160.000 KM	73.510.000 KM	2.250.000 KM	962.000 KM	98.143.000 KM	
Procjena potrebnih sredstava za provedbu Akcionog plana u BiH do 2025. na godišnjem nivou (1/5)	52.200 KM	4.232.000 KM	14.702.000 KM	450.000 KM	192.400 KM	19.628.600 KM	
Ukupna razlika – ukupna nedostajuća sredstva za period do 2025.	200.000 KM	20.960.000 KM	64.060.000 KM	1.250.000 KM	612.000 KM	87.082.000 KM	
Nedostajuća sredstva za period do 2025. na godišnjem nivou (1/5)	40.000 KM	4.192.000 KM	12.812.000 KM	250.000 KM	122.400 KM	17.416.400 KM	
Procjena ukupnih potrebnih sredstava za provedbu Akcionog plana u BiH do 2025. iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine	261.000 KM	5.200.000 KM	9.450.000 KM	1.000.000 KM	350.000 KM	16.261.000 KM	

Procjena potrebnih sredstava za provedbu Akcionog plana u BiH do 2025. na godišnjem nivou iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (1/5)	52.200 KM	1.040.000 KM	1.890.000 KM	200.000 KM	70.000 KM	3.252.200 KM
Sredstva koja se kontinuirano osiguravaju u budžetu institucija Bosne i Hercegovine	261.000 KM	3.000.000 KM	5.000.000 KM	1.510.000 KM	240.000 KM	10.011.000 KM
Ukupna razlika – ukupna nedostajuća sredstva iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine za period do 2025.	0	500.000 KM	300.000 KM	152.000 KM	18.000 KM	970.000 KM
Nedostajuća sredstva iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine za period do 2025. na godišnjem nivou (1/5)	0	500.000 KM	300.000 KM	152.000 KM	18.000 KM	970.000 KM
IPA sredstva	<u>ažurirati 2021.</u>					
Procjena doprinosa ostalih donatora i OCD-a	<u>ažurirati 2021.</u>					

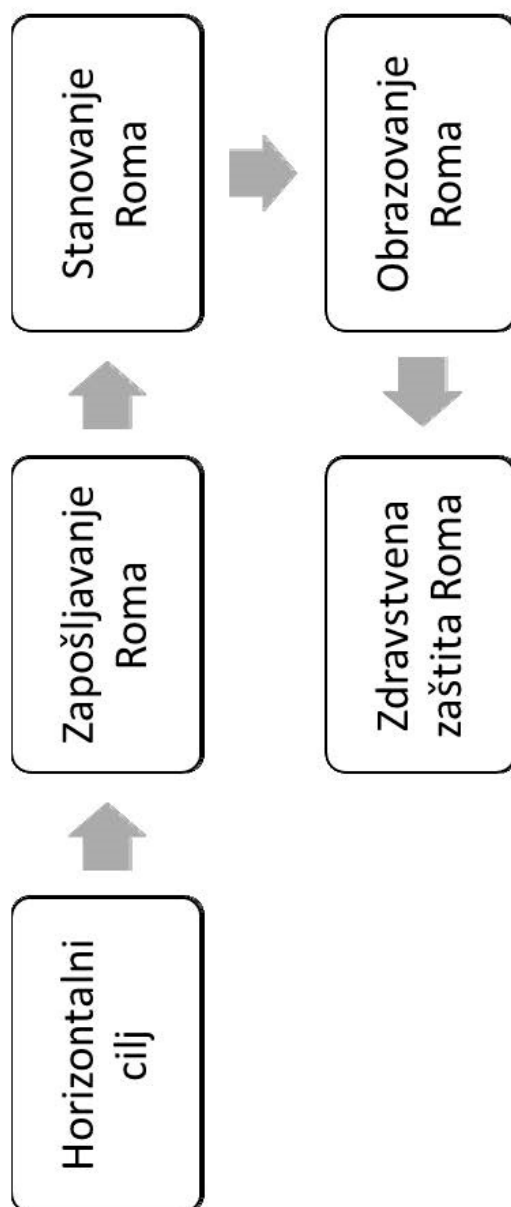
Izvor podataka: procjena koju je sačinio MLJPI prema iskazanim potrebama lokalnih zajednica i ostalih nadležnih institucija.

*Sredstva su proporcionalno planirana na godišnjem nivou usljed COVID-19, a mogu biti umanjena 50% u 2021. godini, 30% u 2022. godini, a u periodu 2023–2025. vraćena na planirani iznos uvećanjem za 26% prema baznoj 2020.

TABELE U PRILOGU

PLAN

REALIZACIJE SEKTORSKIH CILJEVA

1. HORIZONTALNI CILJ

CILJ 1. JAČANJE SISTEMA PODRŠKE, KOORDINACIJE I NADZORA APIRBIH 2021/2025, SWANJENJE DISKRIMINACIJE ROMA I ROMKINJA I SUZBIJANJE „ANTIGYPSISMA“

Mjera 1.	OJAČATI SISTEM KOORDINACIJE I NADZORA APIRBIH 2021/2025.	ROK REALIZACIJE				
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.	Održati i poboljšati regionalnu saradnju u okviru IPA-e III – Višedržavni program za 2021. Regionalna akcija Roma na Zapadnom Balkanu i u Turskoj	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.	Kontinuirano učešće u radu tijela Vijeća Evrope (CDADI i ADI ROM) i drugim projektima	x	x	x	x	x
Aktivnost 3.	Poboljšati kapacitet u nadležnom ministarstvu i podršku kontaktnoj tački za Rome	x	x	x	x	x
Aktivnost 4.	Poboljšati rad i stručnu podršku Odboru za Rome pri Vijeću ministara BiH	x	x	x	x	x
Aktivnost 5.	Izraditi platformu za rad Romske tematske grupe (RTG) i uspostaviti koordinaciju s predstavnicima	x	x			x
Aktivnost 6.	Usaglasiti platformu za saradnju s udruženjima Roma i ostalim OCD-ima	x	x			
Aktivnost 7.	Izraditi plan za prikupljanje podataka o Romima u saradnji s nadležnim statističkim agencijama u svrhu programiranja aktivnosti za društvenu uključenost Roma i Romkinja	x	x	x		
Aktivnost 8.	Uspostaviti nadzorni tim u saradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine	x	x	x	x	x
Aktivnost 9.	Osigurati granti sredstva udruženjima Roma	x	x	x	x	x
Aktivnost 10.	Održati saradnju i osigurati učešće i zajedničko planiranje aktivnosti s ostalim programima i projektima koji se odnose na inkluziju Roma – Horizontal Facility, Romacted 2, RTF i dr.	x	x	x	x	x
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležna institucija:	MLJPI, Odbor za Rome	Institucije/ organizacije koje sarađuju:	Nadležna ministarstva/odjeli u FBiH, kantonima, RS i Brčko distriktu BiH, jedinice lokalne samouprave, romska udruženja i OCD	
Opis problema:	Iako je u Bosni i Hercegovini posljednjih godina uspostavljena koordinacija aktivnosti među uključenim institucijama i osiguravanje grant sredstava u kontinuitetu u okviru MLJPI, ocjene međunarodnih tijela u pogledu efikasnosti sistema podrške, koordinacije, nadzora i jačanja sistema upućuju na to da postoji potreba za unapređenjem sistema koordinacije, posebno s predstavnicima entitetskih i kantonalnih vlada – primarno s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i romskim udruženjima, ali i ostalim OCD-ima. Jedna od najvažnijih potreba jeste unapređenje sistema prikupljanja podataka u svrhu poboljšanja programiranja potreba, utvrđivanja ključnih prioriteta i iznalaženja dovoljnih finansijskih sredstava. Poseban problem predstavlja činjenica da se podaci ne razvrstavaju po nacionalnoj i etničkoj pripadnosti u okviru postojećih statistika, te jedini mogući način prikupljanja podataka jeste administrativnim putem kreiranjem upitnika prema potrebama					

Šta će se promijeniti?	provedbe APIRBiH 2021/2025. Radi održivosti ove aktivnosti, potrebno je uspostaviti trajni model za prikupljanje i obradu podataka. Primarni je cilj poboljšanje sistema koordinacije i razmjene informacija, što predstavlja polaznu osnovu za utvrđivanje prioriteta za integraciju i uključivanje Roma. Drugi važan uvjet jeste funkcionalan i organiziran sistem saradnje s jedinicama lokalne samouprave, udruženjima Roma i ostalim OCD-ima, te osiguravanje kontinuiteta učesća predstavnik BiH u radu tijela Vijeća Evrope koja se bave pitanjima važnim za integraciju i uključivanje Roma i Romkinja u društveni razvoj njihovih zajednica. Provedbom 10 planiranih aktivnosti uspostavlja se i održljiviji mehanizam za nadzor provedbe APIRBiH 2021/2025, i to na način da se definiira trajni model za administrativno prikupljanje podataka o Romima i uspostavi nadzorni tim u saradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara BiH i MLJPI. Pored jedinica lokalne samouprave i nadležnih institucija, u ove aktivnosti bit će uključene i nadležne statističke agencije.
Indikatori:	1. Broj održanih sastanaka, konferencija i drugih događaja, lista izrađenih materijala u sklopu Regionalne akcije Roma na Zapadnom Balkanu i u Turskoj, analiza ključnih preporuka ADI-ROM-a, prezentirani stavovi Odboru za Rome BiH; 2. Broj održanih sastanaka i lista tema i inicijativa koje je realizirao Odbor za Rome, broj i sadržaj sastanaka kontaktne tačke za Rome; 3. Podržana platforma za rad Romske tematske grupe (RTG)/broj održanih sastanaka s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i sadržaj tema; 4. Potpisana platforma za saradnju s udruženjima Roma i ostalim OCD-ima i izrađen zajednički plan aktivnosti; 5. MLJPI usvojio plan za redovno prikupljanje podataka o Romima u svrhu programiranja aktivnosti za društveno uključivanje Roma i Romkinja; 6. Uspostavljen nadzorni tim (MLJPI) i izrađen plan nadzora; 7. Broj i namjena dodijeljenih grantova udruženjima Roma.

Mjera 2.	OJAČATI SISTEM ZA BORBU PROTIV DISKRIMINACIJE U SVRHU SUZBIJANJA „ANTIGYPSYISMA”	ROK REALIZACIJE				
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.	Izraditi uputstva i smjernice za postupanje u slučaju diskriminacije i uspostavu evidencija za institucije u BiH, u skladu s članom 8. st 1. i članom 24. st 4. Zakona o zabrani diskriminacije, u cilju poboljšanja sistema praćenje pojava diskriminacije i antigypsyisma.	x	x			
Aktivnost 2.	Izraditi uputstvo o pružanju besplatne pravne pomoći Romima (osobama bez dokumenata) u saradnji s nadležnim ministarstvima entiteta i Brčko distrikta BiH, namijenjeno institucijama, udruženjima Roma i OCD-ima.	x	x			
Aktivnost 3.	Uspostaviti stručni tim u MLJPI-u, u saradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara BiH, za analizu prikupljenih podataka o pojavama diskriminacije nad Romima i antigypsyisma i izradu posebnih i/ili dijela godišnjeg izvještaja o pojavama diskriminacije u BiH (član 8. ZZD-a).	x	x	x	x	x
Aktivnost 4.	Poboljšati učešće Romkinja i mladih Roma u svim tijelima koja se bave pitanjima manjina, odnosno uključenjem Roma, podržati provođenje Platforme za unapređenje prava i položaja Romkinja u Bosni i Hercegovini i pravilnika nadležnih ministarstava obrazovanja kojim se utvrđuju bliži kriteriji za prepoznavanje, prevenciju i zaštitu od diskriminacije u procesu odgoja i obrazovanja u osnovnim	x	x	x	x	x

Šta će se promijeniti?	Realizacijom planiranih aktivnosti poboljšava se zaštita od diskriminacije i sistem za prijavu i evidentiranje slučajeva diskriminacije i kršenja ljudskih prava Roma. Povećava se razumijevanje ključnih problema s kojim se suočavaju romske porodice u zajednici, pokreće djelotvorniji integracijski proces u rješavanju ključnih problema Roma u zajednici i intenzivira saradnja s ostalim građanima i jedinicama lokalne samouprave. Poboljšanjem koordinacije i saradnje s romskim udruženjima i jedinicama lokalne samouprave, uz kontinuiranu edukaciju, stvaraju se adekvatni stručni kapaciteti u romskim udruženjima, jedinicama lokalne samouprave i OCD-ima koji su uključeni u provedbu ovog plana. Cilj je osigurati da svi uključeni akteri imaju dovoljno znanja i razumijevanja o strateškom procesu društvene uključenosti Roma i Romkinja i ciljeva postavljenih ovim planom, te o načinu provedbe aktivnosti i mjerenja stepena uspješnosti njihove realizacije. Nadalje, inicirat će se potpuno rješavanje pitanja osoba bez dokumenata i poboljšanje pružanja besplatne pravne pomoći, unapređenje zakona, odnosno uklanjanje zakonske prepreke u Zakonu o matičnim knjigama FBiH i BDBiH, Pravilniku o postupku, dokaznim sredstvima i načinu upisa državljanstva FBiH, Uputstvu o vođenju matičnih knjiga i Pravilniku o obrascima prijave rođenja i potvrde o smrti. Kada je u pitanju praćenje slučajeva diskriminacije Roma, planirano je jačanje postojeće institucionalne strukture u svrhu efikasnog praćenja pojave diskriminacije Roma i diskriminacijske sheme, uključujući institucionalnu i skrivenu diskriminaciju, a pripremat će se posebni i/ili dijelovi izvještaja o pojavnim oblicima diskriminacije u BiH koja se odnosi na diskriminaciju Roma i antigypsyisma.
Indikatori:	1. Broj podnesenih inicijativa za izmjene zakona i podzakonskih akata/broj upisanih osoba u matične knjige rođenih; 2. Izrađena uputstva i smjernice za postupanje u slučaju diskriminacije i uspostava odgovarajućih evidencija; 3. Pružena stručna podrška Odboru za Rome, sastanci s OCD-ima; 4. Broj organiziranih edukacija i drugih aktivnosti za promociju prava Roma i Romkinja u oblasti zaštite od diskriminacije u svrhu suzbijanja antigypsyisma; 5. Usaglašena platforma za saradnju s udruženjima Roma i ostalim OCD-ima i platforma za saradnju s jedinicama lokalne samouprave, romskim ženskim organizacijama u BiH i udruženjima koja okupljaju mlade romske aktiviste; 6. Broj održanih sastanaka Romske tematske grupe (RTG) s predstavnicima jedinica lokalne samouprave; 7. Osiguran i dodijeljen grant za romske nevladine organizacije.

FINANSIJSKI PLAN – HORIZONTALNI CILJ

(1) Polazna vrijednost za period 2021–2025.		(2) Ciljana vrijednost za period 2021–2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema iskazanim potrebama		(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025.							
Mjere 1+2		Mjere 1+2		Mjere 1+2		Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.		
420.000	41.000	220.000	41.000	200.000+0		RS	0	0	0	0	0		
Ukupno KM	461.000	Ukupno KM	261.000	200.000		FBiH	0	0	0	0	0		
Godišnje KM	92.200	Ukupno KM	52.200	40.000		BDBiH	0	0	0	0	0		
Aktivnosti za koje nedostaju sredstva:		Mjera 1 – aktivnosti 4, 5, 6, i 8.				BiH	52.200	52.200	52.200	52.200	52.200		
		Mjera 2 – aktivnosti 2, 3, 4, i 5.											

2. ZAPOSŁJAVANJE ROMA

UNAPREĐENJE ZAPOSILJIVOSTI I ZAPOSILJAVANJA ROMA I ROMKINJA						
CILJ 2.	Mjera 1.	PODSTICANJE ZAPOSILJAVANJA I ZAPOSILJIVOSTI ROMA	ROK REALIZACIJE			
			2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Aktivnost 1.		1. Izraditi analizu o kvalifikacijskoj strukturi Roma prijavljenih u zavodu s preporukama	x			
Aktivnost 2.		2. Izraditi program za podsticanje radno sposobnih Roma u svrhu prijavljivanja na evidencije nezaposlenih/aktivni tražioci posla do 2025.	x	x		
Aktivnost 3.		3. Pripremiti inicijativu za izmjenu propisa kojima se osiguravaju podsticajne mjere za zadruge/male biznise u cilju oslobađanja od plaćanja taksi prilikom pokretanja malih biznisa		x	x	
Mjera 2.		OSIGURAVANJE SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAPOSILJAVANJA ROMA				
Aktivnost 1.		1. Osigurati grant sredstva za zapošljavanje Roma s fokusom na veću zapošljivost žena i mladih	x	x	x	x
Aktivnost 2.		2. Osigurati grant sredstva jedinicama lokalne samouprave za formiranje zadruge i/ili pokretanje malih biznisa i/ili zanata u svrhu zapošljavanja Roma (koristiti partnerstvo s poslodavcima i postojećim zadrugama i/ili s onim koje su u postupku formiranja a već su uspostavile saradnju s lokalnim zajednicama) – pilot	x	x	x	x
Aktivnost 3.		3. Osigurati grant sredstva za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju Roma u nadležnim institucijama za obrazovanje odraslih	x	x	x	x
Aktivnost 4.		4. Osigurati grant sredstva za obuke radnika za poznate poslodavce	x	x	x	x
Aktivnost 5.		5. Osigurati grant sredstva za javne radove	x	x	x	x
Mjera 3.		PODSTICANJE ZAPOSILJAVANJA ROMA U JAVNOM SEKTORU				
Aktivnost 1.		1. Sačiniti analizu o zaposlenosti Roma u javnom sektoru s potrebama u zapošljavanju, razvrstana po spolu i dobi	x	x		
Aktivnost 2.		2. Izraditi program zapošljavanja Roma u javnom sektoru i podsticati javni sektor za korištenje grant sredstava za zapošljavanje		x	x	x
Izveštajna institucija:	MLJPI	Nadležne institucije:	Zavodi za zapošljavanje Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH	Organizacije koje sarađuju:	EU, kantonalne službe za zapošljavanje, jedinice lokalne samouprave i OCD	
Opis problema:	Zapošljavanje Povećati stopu zaposlenja Roma u javnom sektoru do stope proporcionalne učešću Roma u ukupnoj populaciji i povećati stopu zaposlenja					

	Roma na najmanje 25% do 2030. godine. Prema općim pokazateljima cca 10.490 osoba je nezaposleno, ako se uzme u obzir pokazatelj da je u BiH procijenjena stopa zapošljivosti Roma 11%²⁹. U narednom periodu potrebno je zaposliti 9.650 osoba, s obzirom na to da procjene na osnovu popisa stanovništva pokazuju da je oko 8% osoba starije od 65 godina. Od ovog broja, prema podacima zavoda za zapošljavanje zaključno s polovinom 2020. godine, ukupno 3.270 osoba prijavljeno je na berzi rada. Ako se posmatra kvalifikacijska struktura, 88% Roma prijavljenih u zavode nemaju kvalifikaciju, a u odnosu na spol, 45% su nezaposlene žene. Kada je u pitanju dob, najveći postotak odnosi se na osobe od 25 do 44 godine starosti, s tim da je uočljiva visoka stopa nezaposlenosti mladih osoba. Evidentno je da se na državnom nivou izdvajaju sredstva za zapošljavanje i samozapošljavanje Roma, međutim, Romi s evidencije nisu završavali program dokvalifikacije/prekvalifikacije za poznatog poslodavca, kako je to bilo predviđeno akcionim planom. U skladu s mjerama predviđenim prethodnim akcionim planom nije bilo aktivnosti niti planiranih sredstava za realizaciju uključivanja Roma/Romkinja u programe javnih radova. Iako su zavodi za zapošljavanje, odnosno službe za zapošljavanje u FBiH, provodili programe javnih radova – ovi programi obuhvatili su određeni broj osoba romske nacionalnosti – nije vođena evidencija o broju osoba romske nacionalnosti koje su pristupile ovim programima.
Šta će se promijeniti?	1. Uspostavljen sistem prikupljanja i praćenja pokazatelja o kvalifikacijskoj strukturi nezaposlenih Roma i podsticati njihovu prekvalifikaciju i dokvalifikaciju; 2. Smanjiti broj Roma na evidencijama zavoda za zapošljavanje i povećati postotak Roma/Romkinja zaposlenih u javnom sektoru; 3. Izraditi poseban model za zapošljavanje teško zapošljivih osoba u saradnji s jedinicama lokalne samouprave.
Indikatori:	1. Izrađene dvije ažurirane analize kvalificiranog osoblja u zavodu s pokazateljima o osobama s invaliditetom, ženama, NKV osoblju, mladim i starijim osobama; 2. Izrađen program za podsticanje prijavljivanja na evidencije nezaposlenih; 3. Raspisan javni poziv za dodjelu grant sredstava za zapošljavanje Roma; 4. Broj zaposlenih kvalificiranih Roma i Romkinja prema poslodavcima i/ili samozapošljavanje, pokretanje malog biznisa; 5. Broj formiranih zadruga; 6. Broj prekvalificiranih i dokvalificiranih Roma u nadležnim institucijama za obrazovanje odraslih; 7. Broj obučanih radnika za poznate poslodavce; 8. Izrađen program za zapošljavanje u javnom sektoru.

²⁹ Poznanj – podatak EU-a

FINANSIJSKI PLAN – ZAPOSŁJAVANJE ROMA

(1) Polazna vrijednost – evidencija nezaposlenih Roma u BiH 2020.	(2) Ciljana vrijednost – broj zaposlenih Roma do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025. Cilj: zaposliti 375 osoba/iznos od 8.000 KM po osobi (planirana podrška u budžetu MLJPI-a za zapošljavanje 75 osoba)						
3.270 osoba	650 osoba		2.620 osoba	Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	
Procjena sredstava	Procjena sredstava		Procjena sredstava	RS						
				FBIH						
				BDBiH						
Ukupno KM	21.160.000	Ukupno KM	15.960.000	BiH	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000	
Godišnje KM	4.232.000	Godišnje KM	3.192.000							
Aktivnosti za koje nedostaju sredstva za ispunjenje ovog cilja do 2025:			Nedostaju sredstva za zapošljavanje 275 osoba i potrebno ih je osigurati iz drugih zapošljavanje 25% Roma aktivnih tražilaca posla (prijavljenih na zavode)							
prema Deklaraciji iz Poznanja.			izvora u iznosu od 2.200.000 BAM .							

3. STANOVANJE ROMA

STRATEŠKI CILJ 3.	POBOLJŠANJE UVJETA STANOVANJA ROMSKE POPULACIJE U BIH						
Mjera 1.	Pokrenuti i ubrzati legalizaciju neformalnih naselja u kojima žive Romi/Romkinje uz osiguranje trajnog, primjerenog i prihvatljivog smještaja za osobe koje stanuju u nelegalnim objektima	ROK REALIZACIJE					
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	
Aktivnost 1.	Pokrenuti inicijativu za harmonizaciju i usaglašavanje postojećih propisa koji se odnose na problem legalizacije	x					
Aktivnost 2.	Mapirana naselja u kojima žive Romi, uključujući i pokazatelje o stanju infrastrukture, okoliša i drugih neophodnih životnih uvjeta	x					
Aktivnost 3.	Osigurati dodjelu grant sredstava jedinicama lokalne samouprave u svrhu podrške romskim porodicama u pokretanju procesa legalizacije stambenih objekata koji ispunjavaju potrebne uvjete	x	x	x	x	x	x
Mjera 2.	Poboljšati stambene uvjete u stambenim jedinicama u kojima žive Romi						
Aktivnost 1.	Inicirati i pružiti podršku jedinicama lokalne samouprave u izradi plana za legalizaciju stambenih objekata koji ispunjavaju uvjete za rekonstrukciju	x	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.	Osigurati dodjelu grant sredstava jedinicama lokalne samouprave za sanaciju i rekonstrukciju stambenih objekata u vlasništvu Roma i objekata za smještaj Roma za postojeće socijalne i potencijalne objekte pogodne za prenamjenu za socijalno stanovanje	x	x	x	x	x	x
Mjera 3.	Izgradnja socijalnih stambenih jedinica za Rome (kolektivni/individualni objekti)						
Aktivnost 1.	Osigurati sredstva za izgradnju socijalnih individualnih i kolektivnih stambenih jedinica za Rome	x	x	x	x	x	x
Mjera 4.	Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta stanovanja u romskim naseljima i široj zajednici						
Aktivnost 1.	Osigurati sredstva za realizaciju infrastrukturnih projekata za poboljšanje uvjeta stanovanja (voda, struja, kanalizacija, prilazni putevi i dr.)	x	x	x	x	x	x
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležne institucije:	Jedinice lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini	Organizacije koje sarađuju:	Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Vlada Brčko distrikta BiH – Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja		

Opis problema:	Prema pokazateljima jedinica lokalne samouprave, 1.539 romskih porodica u 24 lokalne zajednice nalazi se u potrebi za legalizacijom nelegalnih stambenih objekata u BiH, tako da je u narednom periodu potrebno smanjiti broj nelegalnih stambenih objekata. Kada je u pitanju potreba za izgradnjom novih stambenih jedinica, 883 porodice u 32 jedinice lokalne samouprave iskazale su potrebu za izgradnjom stambenih objekata, s tim da je 1.300 porodica u 32 jedinice lokalne samouprave iskazalo potrebu za rekonstrukcijom objekata, s obzirom na to da žive u neuvjetnim objektima koji ne ispunjavaju minimalne stambene uvjete za život. Uvjeti u postojećim romskim naseljima su također loši, tako da je 28 jedinica lokalne samouprave iskazalo potrebu za sanacijom infrastrukture kao što su: prilazni putevi, kanalizacija, rasvjeta, vodovodna mreža, sanacija prostorija za zajedničku namjenu, igrališta, čišćenje naselja od otpada, formiranje adekvatnih odlagališta za otpad i sl., kako bi se poboljšao kvalitet života romske populacije u BiH.
Šta će se promijeniti?	Neophodno je poboljšati uvjete stanovanja za većinu romskih porodica koje žive u neodgovarajućim uvjetima i uspostaviti održivi model za razvoj socijalnog stanovanja za sve porodice koje same nisu u mogućnosti osigurati minimum stambenih uvjeta. Cilj je značajno poboljšati uvjete stanovanja u postojećim romskim naseljima koja će biti mapirana, te na osnovu toga pratiti razvoj tih lokalnih zajednica. U kontinuitetu inicirati da jedinice lokalne samouprave rade na stalnom povećanju broja legaliziranih stambenih objekata. Na taj način bi se osigurala održivost ulaganja u postojeće stambene objekte koji se mogu legalizirati i potakla izrada drugih projekata za trajno stambeno zbrinjavanje romskih porodica koje žive u neodgovarajućim uvjetima stanovanja i čiji objekti se ne mogu legalizirati.
Indikatori:	1. Pokrenuta inicijativa za harmonizaciju i usaglašavanje postojećih propisa koji se odnose na problem legalizacije; 2. Mapirana romska naselja po lokalnim zajednicama; 3. Osigurana dodjela grant sredstava jedinicama lokalne samouprave u svrhu podrške romskim porodicama za pokretanje procesa legalizacije stambenih objekata koji ispunjavaju potrebne uvjete; 4. Inicirana i prema potrebi pružena podrška jedinicama lokalne samouprave u izradi plana za legalizaciju stambenih objekata koji ispunjavaju uvjete za rekonstrukciju; 5. Osigurana dodjela grant sredstava jedinicama lokalne samouprave za sanaciju i rekonstrukciju stambenih objekata u vlasništvu Roma i objekata za smještaj Roma za postojeće socijalne i potencijalne objekte pogodne za prenamjenu za socijalno stanovanje; 6. Osigurana sredstva za izgradnju socijalnih individualnih i kolektivnih stambenih jedinica za Rome; 7. Mapirana naselja u kojima žive Romi, uključujući i pokazatelje o stanju infrastrukture, okoliša i drugih neophodnih životnih uvjeta; 8. Osigurana sredstava za realizaciju infrastrukturnih projekata za poboljšanje uvjeta stanovanja (voda, struja, kanalizacija, prilazni putevi i dr.).

FINANSIJSKI PLAN – STAMBENO ZBRINJAVANJE ROMA

(1) Polazna vrijednost – legalizacija stambenih objekata Roma u BiH 2020.		(2) Ciljana vrijednost – legalizacija stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025. Mjera 1.					
1.539		150 objekata		150 objekata		Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Procjena sredstava		Procjena sredstava		Procjena sredstava		RS	31,34%				
Ukupno KM		600.000		600.000		FBiH	62,66%				
Godišnje KM		120.000		120.000		BDBiH	6%				
(1) Polazna vrijednost – izgradnja stambenih objekata Roma u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020)		(2) Ciljana vrijednost – izgradnja stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		BiH	120.000				
885 objekata		100 objekata		785 objekata		(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025. Mjera 2.					
Procjena sredstava – 45.000 vrijednost jedne stambene jedinice		Procjena sredstava		Procjena sredstava		Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Ukupno KM		4.500.000		35.325.000		RS					
Godišnje KM		450.000		7.515.000		FBiH					
(1) Polazna vrijednost – rekonstrukcija stambenih objekata Roma u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020)		(2) Ciljana vrijednost – rekonstrukcija stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		BDBiH	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
1.300 objekata		200 objekata		1.100 objekata		BiH					
Procjena sredstava – 20.250 vrijednost jedne		Procjena sredstava		Procjena sredstava		(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025. Mjera 3.					
						Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
						RS					
						FBiH					

stambene jedinice									
Ukupno KM	26.325.000	Ukupno KM	4.050.000	22.275.000	BDBiH				
Godišnje KM	5.265.000	Godišnje KM	810.000	4.455.000	BiH	810.000			
(1) Polazna vrijednost – poboljšanje infrastrukture u romskim naseljima u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020)		(2) Ciljana vrijednost – poboljšanje infrastrukture u romskim naseljima u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025. Mjera 4.				
		Jedinice lokalne samouprave			Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.
Procjena sredstava (28 jedinica lokalne samouprave – 2.480 korisnika)		Procjena sredstava – 15 jedinica lokalne samouprave		Procjena sredstava	RS				
					FBiH				
					BDBiH				
Ukupno KM	1.240.000	Ukupno KM	300.000	940.000	BiH	60.000	60.000	60.000	60.000
Godišnje KM	248.000	Godišnje KM	60.000	188.000					
(1) Polazna vrijednost – Mjere 1+2+3+4		(2) Ciljana vrijednost do 2025. Mjere 1+2+3+4		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025.				
					Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.
Procjena sredstava		Procjena sredstava		Procjena sredstava	RS				
					FBiH				
Ukupno KM	73.510.000	Ukupno KM	9.450.000	64.060.000	BDBiH				
Godišnje KM	14.702.000	Godišnje KM	1.890.000	12.812.000	BiH	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000
Znatno su veće potrebe u vezi s legalizacijom stambenih objekata za Rome (Mjera 1). U ovom planiranju uzeli smo u obzir samo troškove pokretanja postupka, analitički razradili prosjek tog troška bez procjene troškova građevinskog zemljišta i uređenja infrastrukture, što će biti moguće procijeniti tek kada se mapiraju konkretne lokacije koje se mogu legalizirati.									

4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ROMA

UNAPREĐENJE, DOSTUPNOST I KVALITET ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PRIPADNIKA ROMSKE POPULACIJE							
CILJ 4.	Mjera 1.	JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH PREDSTAVNIKA ZA UNAPREĐENJE ZDRAVLJA ROMA	ROK REALIZACIJE				
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.		Jačati kapacitet romskih udruženja za rad u romskim zajednicama na promociji zdravih životnih navika i načina ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu – uključiti najmanje 20 medijatora	x				
Aktivnost 2.		Analiza o broju neosiguranih Roma na području Federacije BiH i preporuke za rješavanje načina osiguranja	x	x			
Aktivnost 3.		Izrada uputstva o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i prijedloga protokola za saradnju lokalnih zdravstvenih ustanova i romskih udruženja		x	x		
Aktivnost 4.		Inicirati uspostavu efikasnijeg sistema o načinu ostvarivanja prava i usluga za Rome zajedno s ostalim ranjivim grupama		x	x	x	
Mjera 2.		SMANJENJE FAKTORA RIZIKA ZA ZDRAVLJE U ROMSKOJ POPULACIJI					
Aktivnost 1.		Provođenje preventivnih aktivnosti u romskim zajednicama u cilju: – prevencije zaraznih i nezaraznih bolesti, – unapređenja seksualnog i reproduktivnog zdravlja, uključujući planiranje porodice, – unapređenja oralnog zdravlja.	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.		Izrada i provođenje programa prevencije nasilja u porodici – rad s porodicama u romskoj zajednici koji obavljaju zdravstveni radnici u saradnji s centrima za socijalni rad i nadležnim policijskim upravama	x	x	x	x	x
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležne institucije: Zavod za javno zdravstvo FBiH, JZU Institut za javno zdravstvo RS, Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH i domovi zdravlja u jedinicama lokalne samouprave	Organizacije koje saraduju:		Romske nevladine organizacije		
Opis problema:	Postavljeni cilj u Deklaraciji iz Poznanja predviđa osiguranje općeg zdravstvenog osiguranja za najmanje 95% romske populacije ili postotak razmjernan stopi zdravstveno osiguranih osoba iz opće populacije. Prema općim pokazateljima ukupan broj Roma u BiH je 17.644, od čega je 7.625 žena, 1.828 djece predškolskog uzrasta i 4.025 djece uzrasta od 6 do 18 godina. Dok prema podacima iz <i>Evidencije romskih potreba</i> oko 30% pripadnika romske nacionalne manjine obuhvaćenih ERP-om nema zdravstveno osiguranje, od ovih 30%, 5.200 osoba odnosno 34,7% su djeca do 15 godina, što ukazuje na pomanjkanje znanja roditelja o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite. U okviru ERP-a evidentirana je i visoka stopa invaliditeta, i to u starosnoj grupi do 14 godina, gdje je postotak visokih 34,7%; nije poznato koliki je broj ove djece kategoriziran. U prethodnom je periodu urađeno mnogo na edukaciji romskih predstavnika o nicanjima zdravih životnih navika i ostvarivanju prava						

	na zdravstvenu zaštitu, međutim, kapaciteti romskih nevladinih organizacija moraju se ojačati još više. Različiti pokazatelji ukazuju da ima određenih pomaka, ali situacija je daleko od zadovoljavajuće i potrebno je uložiti još napora i sredstava kako bi se promoviralo i unaprijedilo zdravlje romske populacije u BiH. Postojeći kapaciteti koji su izgrađeni putem romskih medijatora i njihov angažman u ovoj oblasti moraju biti dodatno osnaženi i iskorišteni na najbolji način. Nasilje nad ženama i djecom, naročito Romima/Romkinjama, predstavlja problem koji je odavno rasprostranjen u Bosni i Hercegovini – nažalost, u većini slučajeva prihvata se kao privatna porodična stvar. Teško je utvrditi obim prisutnosti nasilja; jedan od razloga nalazi se u skrivenosti prirodne problema, neprijavlivanju slučajeva nasilja nad ženama i djecom i neprepoznavanju oblika nasilja. Evidentno je da su romske žene najugroženija kategorija jer najviše vremena provode kod kuće u neuvjetnim objektima, ne posjeduju određena znanja o faktorima koji utječu na njihovo reproduktivno zdravlje i planiranje roditeljstva. Uz to, većina ovih žena nema pristup zdravstvenim ustanovama niti pedijatrima i nema elementarno znanje o neonatalnoj brizi. Cilj je povećati stopu osoba obuhvaćenih redovnim zdravstvenim osiguranjem u Federaciji BiH, te ponuditi rješenje koje će u potpunosti riješiti ovaj problem. Također, neophodno je u kontinuitetu osiguravati praćenje broja korisnika usluga romskih medijatora, koji pružaju ključne informacije i promoviraju zdrave životne navike. U kontinuitetu pratiti i povećati broj odlazaka Roma/Romkinja na redovne preventivne preglede i na taj način utjecati na smanjenje postotka zaraznih i nezaraznih bolesti i smrtnosti kod romske populacije u odnosu na ukupnu populaciju. U saradnji s nadležnim institucijama povećati broj prijavi slučajeva nasilja nad ženama i djecom i pružiti usluge žrtvama nasilja.
Šta će se promijeniti?	1. Održani zajednički sastanci romskih udruženja, zdravstvenih ustanova i organizacija u cilju identifikacije potreba i poboljšanja saradnje; 2. Izrađena analiza o broju neosiguranih Roma i uputstvo o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite; 3. Provedena edukacija predstavnik romskih udruženja o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite; 4. Provedena edukacija predstavnik romskih udruženja o faktorima rizika za zdravlje i načinu smanjenja/otklanjanja ovih faktora; 5. Izrađen informativno-edukativni materijal koji će udruženja koristiti za promociju zdravih životnih navika; 6. Ojačani kapaciteti romskih medijatora za poboljšanje zdravlja Roma i pružanje svih potrebnih informacija; 7. Angažirani romski medijatori putem romskih udruženja u cilju promocije zdravlja, prevencije bolesti i ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu; 8. Provedena edukacija romskog stanovništva o značaju i načinima prevencije zaraznih i masovnih nezaraznih bolesti; 9. Provedena edukacija o značaju redovne imunizacije; 10. Izvršen nadzor nad imunizacijom i po potrebi provođenje dodatne vakcinacije; 11. Nadzor nad zaraznim bolestima i poduzimanje higijensko-epidemioloških mjera u romskim zajednicama radi uklanjanja rizika od zaraznih bolesti s posebnim akcentom na COVID-19; 12. Provedeni preventivni pregledi u cilju ranog otkrivanja raka grlića materice i raka dojke kod žena i raka prostate i debelog crijeva kod muškaraca; 13. Provedeni sistematski pregledi djece do 15 godina starosti; 14. Izrađen informativno-edukativni materijal za promociju zdravih životnih navika; 15. Izrađen program prevencije nasilja nad ženama i djecom; 16. Održana edukacija o značaju i načinu prepoznavanja nasilja.
Indikatori:	

FINANSIJSKI PLAN – ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ROMA

(1) Polazna vrijednost Mjere 1+2	(2) Ciljana vrijednost do 2025. Mjere 1+2	(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcionim planom 2021–2025.					
20 medijatora/izrada analize/organizacija 15 radionica/450 osoba x 2 dana			Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
			RS					
			FBiH					
Procjena sredstava	Procjena sredstava							
Ukupno KM	Ukupno KM	1.250.000	BDBiH					
Godišnje KM	Godišnje KM	250.000	BiH	100.000	150.000	200.000	250.000	300.000
Aktivnosti za koje nedostaju sredstva za ispunjenje ovog cilja do 2025. odnose se na dugoročno angažiranje zdravstvenih medijatora i provođenje edukacija u romskim zajednicama. Za tu namjenu potrebno je osigurati sredstva iz drugih izvora u iznosu od 1.250.000 KM.								

5. OBRAZOVANJE ROMA

NAPOMENA:

Ovaj dio strateških ciljeva i mjera istovjetan je s „*Okvirnim planom o obrazovnim potrebama Roma za period 2018–2022*“, koji je usvojilo Vijeće ministara BiH na 155. sjednici održanoj 18. septembra 2018. godine. Ciljevi i mjere iz ovog plana uključeni su u APiRBiH 2021/2025, zbog programiranja potrebnih sredstava za provedbu ukupnih aktivnosti koje su usmjerene na društvenu uključenost Roma u Bosni i Hercegovini.

POBOLJŠANJE OBUHVATA OBRAZOVANJA ROMA I ROMKINJA REALIZACIJOM OKVIRNOG PLANA O OBRAZOVNIM POTREBAMA ROMA ZA PERIOD 2018–2022.							
CILJ 5.	PODCILJ 5.1.	SADRŽAJI O ROMSKOJ HISTORIJ I KULTURI UVRŠTENI U POSTOJEĆE NASTAVNE PLANOVE I PROGRAME I UDŽBENIKE DO 2021. GODINE	ROK REALIZACIJE				
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Mjera 1.		Sačiniti analizu postojećih nastavnih planova i programa i udžbenika nacionalne grupe predmeta u kontekstu sadržaja koji se odnose na romsku historiju i kulturu te uklanjanje eventualnih predrasuda i stereotipa o Romima iz udžbenika i nastavnih materijala	x	x			
Mjera 2.		Unaprijediti nastavne planove i programe i školske udžbenike izradom tematskih cjelina i sadržaja koji se odnose na romsku historiju i kulturu bez stereotipa	x	x			
Mjera 3.		Izraditi stručnu literaturu o historiji i kulturi Roma ili njeno osiguranje iz okruženja (za predškolske, osnovne i srednje škole)		x	x		
Opis aktivnosti:		1. Stručni tim za evaluaciju i nadzor AOP-a definira TOR (opis poslova za sve stručnjake);					
		2. Angažiranje stručnjaka za izradu prijedloga jedinstvene metodologije za sačinjavanje analize NPP-a, uzimajući u obzir i već urađene analize REF-a;					
		3. Na osnovu prijedloga stručnjaka Stručni tim priprema inicijativu – prijedlog prema nadležnim ministarstvima obrazovanja za odobravanje jedinstvene metodologije;					
		4. Prijedlozi metodologije i analize prije finaliziranja prolaze javnu raspravu, uključujući i učešće akademske zajednice i NVO-a;					
		5. Prijedlog materijala koji je pripremio Stručni tim za nadzor AOP-a upućuje se nadležnim ministarstvima obrazovanja na saglasnost;					
		6. Sačiniti detaljniju listu stručne literature u BiH i regiji koja se može koristiti za oblast izučavanja kulture Roma i historije, uputiti je prema nadležnim institucijama i prema potrebi osigurati nabavku.					
PODCILJ 5.2.		ROMSKI JEZIK UVEDEN U ŠKOLE KAO FAKULTATIVNI PREDMET ILI PUTEM ALTERNATIVNIH RIJEŠENJA DO 2022. GODINE					
Mjera 1.		Pokretanje inicijative za otvaranje katedre za romski jezik, književnost i kulturu na filozofskim fakultetima	x	x	x		
Mjera 2.		Osigurati stručno osposobljavanje učitelja, nastavnika ili profesora za romski jezik na visokoškolskim institucijama	x	x	x	x	x
Mjera 3.		Osigurati sredstva za stipendiranje studenata koji se osposobljavaju za učitelje i nastavnike (predavače) romskog jezika	x	x	x	x	x
Mjera 4.		Osigurati (iz okruženja) školsku literaturu na romskom jeziku (za učenike, učitelje, nastavnike i školske biblioteke)	x	x	x	x	x
Mjera 5.		Promocija učenja romskog jezika kao fakultativnog predmeta	x	x	x	x	x
Mjera 6.		Ojačati saradnju kroz regionalne inicijative s katedrama u regiji i Evropi	x	x	x	x	x

Mjera 7.	Romski jezik uveden u škole kao fakultativni predmet		x	x	x	x
Opis aktivnosti:	1. Na osnovu inicijative MLJPI-a upućene Rektorskoj konferenciji za otvaranje katedri za romski jezik na filozofskim fakultetima potrebno je intenzivirati aktivnosti i razmotriti da li se odnosi i na javne i/ili privatne univerzitete u BiH. 2. Organizirati javnu raspravu u cilju elaboriranja mjera 1, 2, 3. i 6, a ako nije moguće, realizirati je putem online sastanaka. 3. MLJPI će u saradnji s Odborom za Rome organizirati izradu detaljne liste stručne literature u BiH i regiji koja se može koristiti za izučavanje romskog jezika, zatim je uputiti prema nadležnim institucijama i prema potrebi osigurati nabavku. 4. Nadležna ministarstva obrazovanja treba da pokrenu kampanje, rasprave, publikacije, brošure...					
PODCILJ 5.3.	SPREČAVANJE PREDRASUDA, STEREOTIPA I DISKRIMINACIJE DO 2020. GODINE					
Mjera 1.	Izraditi vodič namijenjen upravi škole, nastavnicima, osoblju u vrtićima, roditeljima i djeci u cilju njihovog upoznavanja s tradicijom, kulturom i običajima Roma		2021.	2022.	2023.	2024.
Mjera 2.	Promocija Smjernica za sprečavanje diskriminacije u obrazovanju		x	x	x	
Mjera 3.	Obuka za upravu škole, nastavnike, roditelje i djecu u cilju prepoznavanja diskriminacije, stereotipa i predrasuda		x	x	x	
Mjera 4.	Angažman romskih medijatora u obrazovanju		x	x	x	
Opis aktivnosti:	1. Inicirati da ovu aktivnost realiziraju obrazovne institucije; 2. Nadležne obrazovne institucije uspostavljaju radnu grupu; 3. Izabrati tri stručnjaka i sačiniti plan za realizaciju ovih mjera; 4. Promocija Programa i Pravila za sprečavanje diskriminacije u obrazovanju; 5. Obuka za upravu škole, nastavnike, roditelje i djecu u cilju prepoznavanja diskriminacije, stereotipa i predrasuda.					
PODCILJ 5.4.	INICIRATI I PRUŽITI PODRŠKU OBRAZOVNIM VLASTIMA U BIH U CILJU DONOŠENJA AKCIONIH PLANOVA U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – OSIGURATI USVAJANJE I POČETAK PROVEDBE AKCIONIH PLANOVA U: REPUBLICI SRPSKOJ, FEDERACIJI BIH, PET KANTONA I BRČKO DISTRIKTU DO 2022. GODINE					
Mjera 1.	Izraditi nadzorni plan za praćenje realizacije akcionih planova u oblasti obrazovanja Roma		2021.	2022.	2023.	2024.
Mjera 2.	Održati godišnje dvije regionalne konferencije posvećene poboljšanju obuhvata obrazovanja Roma – izazovi i dobre prakse			x	x	x
Mjera 3.	Pružiti podršku jedinicama lokalne samouprave za programe poboljšanja obuhvata obrazovanja romske djece			x	x	x
Izvršajna	MLJPI	Nadležne	MLJPI, Ministarstvo prosvjete	RS, Organizacije	EU, VE, Fond za obrazovanje Roma (REF),	

institucija:	institucije:	ministarstva obrazovanja USK, TK, ZDK, SBK, HNK i KS te nadležni odjel Brčko distrikta BiH	koje sarađuju:	UNICEF, udruženja Roma, OCD, međunarodne organizacije, OSCE u BiH
Opis problema:	<i>Okvirni plan o obrazovnim potrebama Roma za period 2018–2022.</i> usvojilo je Vijeće ministara BiH na 155. sjednici održanoj 18. septembra 2018. godine. Ovim planom predviđeno je donošenje osam akcionih planova u okviru Ministarstva prosvjete Republike Srpske, ministarstava obrazovanja USK, TK, ZDK, SBK, HNK i KS te Brčko distrikta BiH. Do sada su usvojeni samo u SBK i entitetu RS. Kada su u pitanju potrebe u oblasti obrazovanja, 26 jedinica lokalne samouprave iskazalo je potrebe koje se odnose na: 1) program boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj – ukupno za 1.658 djece; 2) osiguravanje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe – za 3.631 učenika, 3) za osiguranje stipendiranja romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima nije bilo iskazanih potreba. Prema dostupnim podacima koje je prikupio MLJPI 2020. godine, još uvijek je izuzetno nizak postotak romske djece uključen u predškolski odgoj i obrazovanje; ovaj postotak iznosi svega 4%. Izuzetno je niska stopa djece koja su obuhvaćena osnovnim i srednjim školovanjem i iznosi svega 35%. Ako se uzme u obzir cilj koji je postavljen Deklaracijom iz Poznanja, u narednom periodu potrebno je osigurati povećanje upisa i stope završetka osnovnog obrazovanja Roma na 90%, te upisa i stope završetka srednjeg obrazovanja na 50%. Postizanjem većeg obuhvata predškolskim obrazovanjem Roma povećavaju se njihove mogućnosti za daljnji razvoj i napredak u odgoju romske djece i indirektno se smanjuje stopa napuštanja osnovnog i srednjeg obrazovanja. S druge strane, povećavanjem mjera usmjerenih na smanjenje stope napuštanja osnovnog i srednjeg obrazovanja povećavaju se mogućnosti romske djece za stjecanje dobrih kvalifikacija, pa time i za zapošljavanje ili nastavak visokog obrazovanja. S obzirom na to da su nadležne obrazovne vlasti usvojile samo dva akciona plana, predviđena je mjera 4. kao podrška nadležnim institucijama da ubrzaju donošenje i provedbu akcionih planova za obrazovanje Roma. U saradnji s obrazovnim institucijama u svojoj zajednici, jedinice lokalne samouprave realiziraju svoje programe i bit će ohrabrene da ih provedu. Također, u saradnji s MLJPI i u partnerstvu s OCD-ima mogu zatražiti dodatnu podršku kako bi se ubrzala njihova provedba, a pozitivna praksa proširila na druge jedinice lokalne samouprave, kao što su to iskazali Grad Banja Luka i općina Novo Sarajevo.			
Šta će se promijeniti?				
Indikatori:	predškolsko	osnovno	srednje	visoko
	1. Broj pohađanja u predškolskom obrazovanju 2. Pohađanja specijalnih škola 3. Broj pohađanja odvojenih škola	1. Stopa pismenosti 2. Broj upisa – osnovno obrazovanje 3. Broj napuštanja osnovnog obrazovanja 4. Broj završavanja osnovnog obrazovanja	1. Broj upisa – srednje obrazovanje 2. Broj napuštanja srednjeg obrazovanja 3. Broj završavanja srednjeg obrazovanja	1. Broj upisa – visoko obrazovanje 2. Broj završavanja visokog obrazovanja
Dodatni indikator:	Broj akcionih planova koje su donijele nadležne obrazovne vlasti entiteta, kantona i BDBiH			
	Informacija o realizaciji akcionih planova nadležnih obrazovnih vlasti entiteta, kantona i BDBiH			
	Informacija o pozitivnim praksama i izazovima jedinica lokalne samouprave			

4. PRAĆENJE, OCJENJIVANJE I IZVJEŠTAVANJE O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA

Za provedbu ovog akcionog plana svake godine će se donositi operativni plan koji će biti usklađen s raspoloživim sredstvima. Sredstva za provedbu raspoređuju se odlukom o dodjeli grant sredstava, koju svake godine usvaja Vijeće ministara BiH. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH ključna je institucija koja prikuplja, sistematizira, ažurira i analizira podatke o realizaciji aktivnosti iz ovog akcionog plana.

Podaci se prikupljaju na osnovu izvještavanja institucija koje realiziraju grantove, kako je to navedeno u okviru ovog plana. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH odgovorno je da u ugovorima o transferima grantova precizira sve segmente potrebne za realizaciju i podatke na osnovu kojih se mogu pratiti i izradivati informacije o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana, a prema tome i stepen ostvarivanja utvrđenih strateških ciljeva.

Tokom godine kontinuirano se prati realizacija, a Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizira podatke i priprema izvještaje. Nakon razmatranja izvještaja na sjednici Odbora za Rome, osiguravaju se saglasnosti vlada entiteta i Brčko distrikta BiH, a zatim se dostavljaju Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Pored podataka o napretku ispunjavanja strateških ciljeva Akcionog plana prema zacrtanim indikatorima, izvještaj sadrži i podatke o provođenju planiranog budžeta, uključujući i podatke o prikupljenim donatorskim sredstvima te sredstvima drugih institucija. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH uzet će u obzir Regionalni okvir za praćenje napretka integracije Roma (novi obrazac za izvještavanje o godišnjoj realizaciji javnih politika država učesnica o integraciji Roma bit će naknadno razvijen i sastavni dio ovog plana).

Prilozi:

1. Tabela 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.
2. Tabela 2. Iskazane potrebe u oblasti stambenog zbrinjavanja Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.
3. Tabela 3.a Oblast zapošljavanja i samozapošljavanja Roma – iskazane potrebe lokalnih zajednica
4. Tabela 3.b – izvor podataka: zavodi za zapošljavanje
5. Tabela 4.a Potencijalne potrebe u oblasti obrazovanja Roma
6. Tabela 4.b Službeni podaci obrazovnih vlasti za školsku 2019/20.

[illegible]

88.	VIŠEGRAD									2	1	1
89.	ISTOČNO NOVO SARAJEVO									74	36	38
90.	FOČA									3	3	0
UKUPNO:										2.393	1.247	1.146

FBiH			KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.									
Opći pokazatelji o broju Roma: izvor podataka: lokalne zajednice, 2020.												
R. broj	GRAD/OPĆINA	BROJ PORODICA	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROM/A	POPIS 2013.		
						od 0 do 5 godina starosti	od 6 do 18 godina starosti			M	Ž	
1.	BANOVIĆI	62	245	132	113	32	88	125	190	105	85	
2.	KALESIJA	41	132	50	72	8	35	89	137	70	67	
3.	ŽIVINICE	169	845	165	169	0	0	0	535	285	249	
4.	KAKANJ	330	2500	1000	1500	90	850	1560	851	413	438	
5.	KLUJČ	46	213	98	115	11	35	157	114	56	58	
6.	BOSANSKA KRUPA	0	0	0	0	0	0	0	118	66	52	
7.	DONJI VAČUF	87	257	133	124	26	54	177	152	81	71	
8.	KISIELJAK	148	292	149	143	45	86	161	220	113	107	
9.	VITEZ	150	596	284	312	215	0	381	351	187	164	
10.	ZENICA	350	2500	1250	1250	300	500	1700	809	432	377	
11.	BREZA	34	117	68	49	3	40	74	53	32	21	
12.	VOGOSČA	0	0	0	0	0	0	0	133	71	62	
13.	TRAVNIK	115	0	0	0	0	0	0	210	114	96	
14.	TUZLA	800	4000	2500	1500	700	1200	2100	1007	521	485	
15.	ZAVIDOVIĆI	191	729	365	364	148	143	400	411	215	196	
16.	VIŠOKO	0	986	477	509	0	0	0	986	477	509	
17.	BUGOJNO	20	110	40	70	40	30	40	50	27	23	
18.	GRAČANICA	102	358	192	166	29	87	242	257	137	120	
19.	OPĆINA STARI GRAD	2	6	1	2	1	0	2	52	25	27	
20.	JAICE	73	264	119	145	28	83	153	247	128	119	
21.	MIŠTAR	132	572	300	222	45	108	359	257	147	110	
22.	GORAŽDE	10	46	25	10	14	12	20	29	18	11	
23.	KONJIC	25	83	0	0	0	22	61	114	61	53	
24.	NOVO SARAJEVO	0	0	0	0	0	0	0	275	137	138	
25.	BIHAĆ	150	619	0	0	0	107	272	181	98	83	
26.	ILIDŽAŠ	41	167	80	87	22	47	98	123	61	62	
27.	CENTAR SARAJEVO	250	0	0	273	0	0	0	273	139	134	
28.	HADŽIĆI	12	64	26	38	10	29	25	62	41	21	
29.	USORJA	2	22	10	12	3	2	17	19	11	8	
30.	SAPNA	14	52	23	29	9	18	25	39	24	15	
UKUPNO:		3.356	16.975	7.498	7.001	1.777	3.576	8.258	8.255	4.293	3.952	

R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ PORODICA	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti		UKUPAN BROJ ROMA	M	Ž
31.	NOVI GRAD SARAJEVO								481	246	235
32.	JABLANICA								27	10	17
33.	STOLAC								24	14	10
34.	LUKAVAC								427	240	187
UKUPNO:									959	510	449
RS											
KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.											
R. broj	GRAD/općina	BROJ PORODICA	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti		UKUPAN BROJ ROMA	M	Ž
1.	BUELIJINA	196	723	375	348	108	235	380	496	255	241
2.	MODRIČA	72	309	91	81	43	94	137	168	82	86
3.	TESLIĆ	27	126	66	60	7	23	96	63	35	28
4.	GRADIŠKA	150	480	0	0	0	0	0	395	189	206
5.	PRNJAVOR	39	138	82	56	0	11	127	40	27	13
6.	DERVENTA	0	0	0	0	0	0	0	10	5	5
7.	ZVORNIK	50	130	65	55	0	10	130	1	1	0
8.	BANJA LUKA	30	90	32	58	12	15	63	132	71	61
9.	LOPARE	10	26	12	14	0	6	20	1	1	0
10.	TREBINJE	9	23	11	12	0	6	17	13	6	7
11.	SREBRENIKA	5	20	8	12	0	2	18	4	3	1
12.	NOVI GRAD	6	27	15	12	3	6	18	41	21	20
13.	KOSTAJNICA	8	32	12	20	0	7	25	6	3	3
14.	MILUČI	30	150	0	0	0	0	0	9	5	4
UKUPNO						632	2.254	769	728	1.031	675
R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ PORODICA	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti		UKUPAN BROJ ROMA	M	Ž
1.	DOBOJ								156	89	67
2.	PRUJEDOR								239	122	117
UKUPNO:									395	211	184
BD BIH											
KOMPARACIJA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.											
1. OPĆI PODACI											
R. broj	GRAD/općina	BROJ PORODICA	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	POPIS 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti		UKUPAN BROJ ROMA	M	Ž
1.	BRČKO DISTRIKT BIH	0	0	0	0	0	0	0	490	242	248

	prosječna cijena za procedu legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	cijena izgradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	cijena rekonstrukcije	prosječna cijena	
	procjena koštanja legalizacije objekta cca 4.000 KM		45000		20250	0	
1. BREKO DISTRIKT BIH	10	100	45000	200	20250	500	86150000
Ukupno:	10	100	45000	200	20250	500	86150000
UKUPNO U %							

ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMALI FBiH PO KANTONIMA									
Ukupno		1128	492	1120	1106				
ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMI U OK									
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	BROJ PORODICA U IZGRADNOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA POROĐAJEM STAMBENIH UJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanadja postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	PROCIJENA SREDSTAVA	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		prosječna cijena za procedu legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	1	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	2	3	4	1+2+3+4
		procjena koštanja legalizacije objekta cca 4.000 KM							
1. BIHAĆ		30	20	120000	40	900000	810000	5000	1835000
2. KLUŽ		15	5	60000	22	225000	445500	5000	735500
3. BOSANSKA KRUPA		0	15	0	10	675000	202500	10000	887500
Ukupno:		45	40	180000	72	1800000	1458000	20000	3458000
PROCIJENA U %		22,96	20,41		36,73				

ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMI U TK									
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	BROJ PORODICA U IZGRADNOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA POROĐAJEM STAMBENIH UJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanadja postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	PROCIJENA SREDSTAVA	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		prosječna cijena za procedu legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	1	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	2	3	4	1+2+3+4
		procjena koštanja legalizacije objekta cca 4.000 KM							
1. BIHAĆ		30	20	120000	40	900000	810000	5000	1835000
2. KLUŽ		15	5	60000	22	225000	445500	5000	735500
3. BOSANSKA KRUPA		0	15	0	10	675000	202500	10000	887500
Ukupno:		45	40	180000	72	1800000	1458000	20000	3458000
PROCIJENA U %		22,96	20,41		36,73				

	prosječna cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez lirosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	cijena izgradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	cijena rekonstrukcije	prosječna cijena	
	prosječna cijena za legalizacije objekta cca 4.000 KM	4000			20250	50000	
1. BANOVICI	37	4000	45000	15	20250	303750	2706750
2. KALESIA	25	4000	45000	30	20250	607500	2500000
3. ŽIVINICE	135	4000	45000	90	20250	1822500	9750000
4. TUZLA	450	4000	45000	100	20250	2025000	50000000
5. GRAČANICA	36	4000	45000	10	20250	202500	10000000
6. SAPNA	14	4000	45000	1	20250	20250	776250
Ukupno:	697	250	11250000	246	4981500	1271	63550000
UKUPNO U %	58,18	21,29		20,87		22,53	

R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBenih JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	PROJEKATNA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBenih JEDINICA	PROJEKATNA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA POTRBUŠANJE STAMBenih UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROJEKATNA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, priklan put)	PROJEKATNA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		prosječna cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez lirosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	4000	broj stambenih jedinica	45000	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	20250	50000	4	1+2+3+4
		prosječna cijena za legalizacije objekta cca 4.000 KM	4000		45000		20250	50000		
1. KAKANJ	150	4000	6000000	71	45000	3195000	250	5062500	0	8857500
2. ZENICA	0	4000	0	0	45000	0	0	0	0	0
3. BREZA	0	4000	0	20	45000	900000	5	101250	0	1001250
4. ZAVIDOVIĆI	43	4000	172000	70	45000	3150000	20	405000	220	14727000
5. VISOKO	0	4000	0	0	45000	0	0	0	0	0

6.	USORA	0	4000	0	1	45000	1	20250	0	50000	0	652500
	Ukupno:	193		772000	162	7290000	276		5589000		11000000	24651000
	UKUPNO U %											

ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMIA BPK												
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA PODOBLJANJEM STAMBENIH UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	3	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORENICKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, prilazni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		procjena cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi cca 4.000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište		broj stambenih jedinica	1	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	2				4	1+2+3+4
1.		procjena koštanja legalizacije objekta cca 4.000 KM	4000		0	20250	675000	0	20250	50000	0	675000
	UKUPNO U %			15	0	0	675000	0	0	0	0	675000

ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMIA SBK												
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA PODOBLJANJEM STAMBENIH UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	3	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORENICKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, prilazni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
					1		2				4	1+2+3+4

	prosječna cijena za provas legalizacije stambenog objekta čca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi čca 4.000 KM bez imosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	cijena lagradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	cijena rekonstrukcije	prosječna cijena		
	prosječna cijena za legalizacije objekta čca 4.000 KM		45000		20250	50000		
1. DONJI VAKUF	4000		45000	0	20250	50000	0	2437750
2. VITEZ	4000	0	45000	37	20250	50000	11	550000
3. TRAVNIK	4000	0	45000	20	20250	50000	10	500000
4. BUGOJNO	4000	80000	45000	8	20250	50000	10	500000
5. KISELJAK	4000	560000	45000	3	20250	50000	28	1400000
6. JAJCE	4000	92000	45000	7	20250	50000	53	13720000
Ukupno:	183	732000	3375000	105	2126250	323	16150000	22383250
UKUPNO U %								

R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE POTREBNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ PORODICA U POTREBI ZA POBOLJŠANJEM STAMBENIH UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, prilazni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
			1		2		3		4	1+2+3+4
	prosječna cijena za provas legalizacije stambenog objekta čca 67 m ² prema cijenama u KS iznosi čca 4.000 KM bez imosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište			broj stambenih jedinica	cijena lagradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	cijena rekonstrukcije	prosječna cijena		
1. KONJIC	4000	0	0	0	45000	20250	50000	50000	0	202500
2. MOSTAR	4000	0	0	50	45000	20250	50000	50000	0	4050000
Ukupno:	0	0	0	90	4050000	10	202500	0	0	4252500
UKUPNO U %										

ISKAZANE POTREBE U OBLASTI STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMI HNK

[illegible]

TABELA 3a. OBLAST ZAPOSŁAVANJA I SAMOZAPOSŁAVANJA ROMA – IŠKAZANE POTREBE LOKALNIH ZAJEDNICA										
REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	BROJ OSOBA NA EVIDENCIJI ZAVODA ZA ZAPOSŁAVANJE	PROCIJENA SREDSTAVA		M	Ž	BROJ OSOBA KOJIMA JE POTREBNA KVALIFIKACIJA ILI PREKVALIFIKACIJA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OSOBA KOJE BI PRIHVATILE BILO KAKAV POSAO	UKUPNO SREDSTAVA
			1.	2.						
1.	BIJELINA	16			9	7	11		16	1+2
2.	BRČKO	352			156	196	0		20 OSOBA AKTIVNO TRAŽI POSAO	
3.	BANOVIĆI	117			62	55	0		16	
4.	KALESIA	89			49	40	5		3	
5.	ŽIVINICE	305			151	154	62		12	
6.	KAKANJ	0			0	0	0		0	
7.	MODRIČA	6			6	0	6		0	
8.	TESLIĆ	7			5	2	7		7	
9.	GRADIŠKA	80			0	0	0		0	
10.	KLUČ	42			20	22	28		10	
11.	B. KRUPA	51			25	26	0		51	
12.	DONJI VAKUF	17			10	7	15		1	
13.	PRNJAVOR	9			5	4	2		9	
14.	KISELJAK	62			53	9	55		58	
15.	DERVENTA	0			0	0	0		0	
16.	VITEZ	180			0	0	40		100	
17.	GRAD ZENICA	1000			600	400	1000		950	
18.	BREZA	39			20	19	17		32	
19.	ZVORNIK	0			7	6	10		2	
20.	VOGOŠĆA	50			20	30	Nije nam poznato, uglavnom nemaju ni osnovnu školu i ne mogu se prekvalificirati.		50	
21.	TRAVNIK	22			0	0	0		0	
22.	GRAD TUZLA	450			250	200	400		300	
23.	ZAVIDOVIĆI	194			0	0	0		0	
24.	GRAD VISOKO	407			203	204	330 (174 žene)			
25.	BUGOJNO	25			13	12	10		15	
26.	GRAD GRAČANICA	121			81	40	90		20	
27.	STARI GRAD SARAJEVO	0			0	0	0		0	
28.	JAJCE	0			0	0	skoro svi ma		većina	
29.	GRAD MOSTAR	113			58	55			113	

30.	GRAD GORAŽDE	9		9		9		9		
31.	KONJIC	0		0	0	0		0		
32.	GRAD BANJA LUKA	47		35	12			20		
33.	NOVO SARAJEVO	0		0	0	0		0		
34.	GRAD BIHAAČ	0		0	0	0		0		
35.	ILUJAŠ	75		36	39	0		0		
36.	LOPARE	3		0	0	3		0		
UKUPNO		3888		1883	1539	2089		1789		

[illegible]

TABELA 4.a POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA

R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA FBiH			Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
		Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe		
1.	BANOVIĆI	32	88		
2.	KALESJA	8	35		
3.	ŽIVINICE	0	0		
4.	KAKANJ	90	850		
5.	KLUČ	11	35		
6.	BOSANSKA KRUPA	0	0		
7.	DONJI VAKUF	26	54		
8.	KISELJAK	45	86		
9.	VITEZ	107	108		
10.	ZENICA	300	500		
11.	BREZA	3	40		
12.	VOGOŠĆA	0	0		
13.	TRAVNIK	0	0		
14.	TUZLA	700	1200		
15.	ZAVIDOVIĆI	146	143		
16.	VISOKO	0	0		
17.	BUGOJNO	40	30		
18.	GRAČANICA	29	87		
19.	OPĆINA STARI GRAD	12	18		
20.	JAJCE	28	83		
21.	MOSTAR	45	108		
22.	GORAŽDE	14	12		
23.	KONJIC	0	0		
24.	NOVO SARAJEVO	0	0		
25.	BIHAĆ	0	107		
26.	ILJAŠ	22	47		
Ukupno		1658	3631		

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – RS				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BIJELOVA	108	235	
2.	MODRIČA	43	94	
3.	TESLIĆ	7	23	
4.	GRADIŠKA	0	0	
5.	PRNJAVOR	0	11	
6.	DERVENTA	0	0	
7.	ZVORNIK	0	10	
8.	BANJA LUKA	12	15	
9.	LOPARE	0	6	
Ukupno:		170	394	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – USK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BIHAĆ	0	107	
2.	KLUČ	11	35	
3.	BOSANSKA KRUPA	0	0	
Ukupno:		11	142	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA - TK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BANOVIĆI	32	88	
2.	KALESIA	8	35	
3.	ŽIVINICE	0	0	
4.	TUZLA	700	1200	
5.	GRAČANICA	29	87	
Ukupno:		769	1410	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – ZDK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	KAKANJ	90	850	
2.	ZENICA	300	500	
3.	BREZA	3	40	
4.	ZAVIDOVIĆI	146	143	
5.	VISOKO	0	0	
Ukupno:		539	1533	
POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – BPK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	GORAŽDE	14	12	
Ukupno:		14	12	
POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – SBK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	DONJI VAKUF	26	54	
2.	VITEZ	215	0	
3.	TRAVNIK	0	0	
4.	BUGOJNO	40	30	
5.	KISELJAK	45	86	
6.	JAJCE	28	83	
Ukupno:		354	253	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – HNK				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	KONJIC	45	108	
2.	MOSTAR	0	22	
Ukupno:		45	130	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA – KS				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	VOGOŠĆA	0	0	
2.	OPĆINA STARI GRAD	12	18	
3.	NOVO SARAJEVO	0	0	
4.	ILIJAS	22	57	
Ukupno:		34	75	

POTENCIJALNE POTREBE U OBLASTI OBRAZOVANJA ROMA BDBIH				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BRČKO DISTRIKT BiH	0	133	
Ukupno:				

TABELA 4. b SLUŽBENI PODACI OBRAZOVNIH VLASTI ZA ŠKOLSKU 2019/20.

Nivo vlasti	Br. pohađanja u predškolskom obrazovanju	Br. upisa – osnovno obrazovanje	Br. upisa – srednje obrazovanje	Br. upisa – visoko obrazovanje	Br. napuštanja – osnovno obrazovanje	Br. završavanja osnovnog obrazovanja	Br. napuštanja srednjeg obrazovanja	Br. završavanja srednjeg obrazovanja	Br. završavanja visokog obrazovanja	Stopa pismenosti	Br. pohađanja specijalnih škola	Br. pohađanja odvojenih škola
RS	NP	388	NP[1]	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	
Srednjobosanski kanton	14[2]	316	26	1	NP	NP						
Hercegovačko-neretvanski kanton	31	135	21	NP			3	NP	NP	NP	NP	
Kanton Sarajevo	NP	289	25	6	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	
Tuzlanski kanton	4	76	16	0	11	31	3	20			4	
Unsko-sanski kanton	0	85	7	0	2	1	1	3	NP	NP	NP	
Zeničko-dobojski kanton	20	57	13	3	18	8	1	4	-	-	3	
Total FBiH	69	958	108	10	31	43	5	27			7	
BDBiH	0	133	0	0	11	1	0	0	0	0	2	
TOTAL BH	69	1479	108	10	42	44	5	27	-	-	9	

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20.4.2022. godine, donijelo je

ODLUKU
O USVAJANJU AKCIJSKOG PLANA BOSNE I
HERCEGOVINE ZA DRUŠTVENU UKLJUČENOST
ROMA I ROMKINJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2025.

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Ovom se Odlukom usvaja Akcijski plan Bosne i Hercegovine za društvenu uključenost Roma i Romkinja za razdoblje 2021. – 2025. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

Članak 2.

(Primjena Akcijskog plana)

- (1) Akcijski plan utvrđen ovom Odlukom predstavlja planski i operativni dokument koji je okvir djelovanja za sve pojedince i institucije koji su, sukladno svojim nadležnostima, izravno uključeni u njegovu primjenu.
- (2) Primjenu Akcijskog plana prati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i Odbor za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
- (3) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine ima zadatak pripremati redovita godišnja

izvješća koja razmatra i usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, pratiti primjenu, prikupljati informacije i surađivati s nositeljima aktivnosti koji provode ovaj Akcijski plan, te provoditi sve ostale aktivnosti u vezi s praćenjem Akcijskog plana.

- (4) Sredstva namijenjena za provedbu Akcijskog plana raspoređuju se sukladno okvirnim omjerima (Federacija Bosne i Hercegovine 62,66 %, Republika Srpska 31,34 % i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine 6 %). Sredstva se mogu usmjeriti na prioritetni strateški cilj.

Članak 3.

(Sastavni dio Odluke)

Sastavni dio ove Odluke je Akcijski plan.

Članak 4.

(Prelazne odredbe)

Danom stupanja na snagu ove Odluke svi se rokovi predviđeni za provedbu aktivnosti Okvirnog akcijskog plana o obrazovnim potrebama Roma/Romkinja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2018. – 2022. produljuju do 2025. godine.

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 29/22
20. travnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

AKCIJSKI PLAN

BOSNE I HERCEGOVINE ZA DRUŠTVENU UKLJUČENOST ROMA I ROMKINJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2025. godine

Prosinac 2020.

1. Uvod

Okvirna konvencija za zaštitu prava nacionalnih manjina Vijeća Europe¹ (u daljnjem tekstu: Konvencija) utvrđuje kako je zaštita nacionalnih manjina, njihovih prava i sloboda sastavni dio međunarodne zaštite ljudskih prava. Bosna i Hercegovina kao država ugovornica ove Konvencije obvezuje se jamčiti pripadnicima nacionalnih manjina jednakopravnost pred zakonom i jednaku zakonsku zaštitu. To znači da se zabranjuje bilo koji oblik diskriminacije na temelju pripadnosti nacionalnoj manjini. U praksi to zahtijeva usvajanje odgovarajućih mjera za unapređenje položaja manjina u svim područjima ekonomskog, socijalnog, političkog i kulturnog života te jamčenje potpune i učinkovite jednakopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih što pripadaju većini.

U Bosni i Hercegovini je Zakonom o nacionalnim manjinama BiH² priznato 17 nacionalnih manjina, a Romi su najbrojnija manjina. Prema izvješćima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: MLJPI) i Ombudsmana BiH i drugim međunarodnim i domaćim istraživanjima, položaj Roma u Bosni i Hercegovini ocijenjen je kao težak u odnosu na položaje drugih manjinskih zajednica; prije svega zbog visoke stope nezaposlenosti, niske stope upisa romske djece u školu i niskog stupnja obrazovanja odraslih, loših stambenih i infrastrukturnih uvjeta i nedostatnog obuhvata zdravstvenim i socijalnim uslugama, tako da su u većoj ili manjoj mjeri Romi marginalizirani: ekonomski, prostorno, kulturološki i politički.

Strategija Bosne i Hercegovine za rješavanje pitanja Roma u Bosni i Hercegovini³ (u daljnjem tekstu: Strategija) usvojena je 2005. godine u cilju poboljšanja socio-ekonomskog statusa Roma u Bosni i Hercegovini. Strategijom se ne utvrđuje vremenski okvir provedbe programiranih strateških ciljeva uslijed dugoročne potrebe za konkretnim akcijama integracije i uključivanja Roma. Ciljevi Strategije fokusirani su na poboljšanje pristupa Roma i Romkinja obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, socijalnom stanovanju i djelotvornim mjerama antidiskriminacije. Sve su planirane aktivnosti na integraciji i uključivanju Roma dugoročne strateške mjere, te su u svrhu provedbe ove Strategije do sada u Bosni i Hercegovini, uz suglasnost vlada entiteta i Brčko distrikta BiH, usvojena i provedena tri akcijska plana u razdoblju: 2009. – 2012., 2013. – 2016. i 2017. – 2020. godine. Na temelju ovih akcijskih planova u posljednjih 10 godina iz proračuna Bosne i Hercegovine i drugih razina vlasti, uključujući i donatorska sredstva, izdvojeno je više od 50 miliona BAM. Programirane su aktivnosti usmjerene na integraciju i uključivanje Roma u sektorima koje predviđa Strategija, osim za područje obrazovanja koje je u nadležnosti entitetskih i županijskih vlasti. Za područje obrazovanja usvojeni su posebni planovi⁴; važeći je plan usvojen za razdoblje 2018. – 2022. uz suglasnost obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini.

Analizom provedbe svih navedenih planova ocjenjujemo kako je u području integracije Roma u Bosni i Hercegovini ostvaren vidljiv napredak.⁵ Tijekom 2020. godine, u svrhu izradbe novoga plana, MLJPI je prikupio *nove polazne pokazatelje* o položaju romskih obitelji u područjima zapošljavanja, zdravstvene zaštite, stanovanja, obrazovanja i u području diskriminacije. Na temelju analize prikupljenih pokazatelja koju su uradile jedinice lokalne samouprave, ocijenili smo kako postoji i dalje dugoročna potreba za akcijama kojim će se poboljšati jednakopravnost i društvena uključenost Roma i Romkinja u bosanskohercegovačkom društvu.

¹ Konvencija je potpisana i ratificirana 24. veljače 2000. godine.

² „Službeni glasnik BiH”, br. 12/2003

³ Strategija je dostupna („Službeni glasnik BiH”, broj 67/05) na:

<http://www.mhrr.gov.ba/ljudska-prava/Odbor-za-Rome/Strategija%20BiH%20za%20rjesavanje%20PROBLEMA%20Roma.pdf>

⁴ Akcijski plan o obrazovnim potrebama Roma i pripadnika ostalih nacionalnih manjina u BiH, u suradnji s OSCE-om (2003.), Akcijski plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma (2010.), Revidirani akcijski plan o obrazovnim potrebama Roma u Bosni i Hercegovini (usvojen 2014.), Okvirni plan o obrazovnim potrebama Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2018. – 2022. (usvojen 2018.).

⁵ Izvješće o provedbi APR-a za razdoblje 2017. – 2020. i realiziranju grant sredstava namijenjenih za zapošljavanje, zdravstvenu zaštitu i stambeno zbrinjavanje za 2018. i 2019. godinu.

2. Uključivanje Roma i proces integracija Bosne i Hercegovine u Europsku uniju

Kao što je već naglašeno, nadležne su vlasti u Bosni i Hercegovini potvrdile svoje opredjeljenje i posljednjih godina kontinuirano provode aktivnosti usmjerene na konkretne mjere integracije Roma u cilju povećanja njihove uključenosti u razvoj Bosne i Hercegovine. Provedba mjera kojim se osiguravaju jednake mogućnosti za Rome doprinijet će ukupnom uključivom rastu u Bosni i Hercegovini. S druge strane, uključivanje Roma nalazi se visoko na agendi Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) kao dio procesa koji je započeo ranije u Europi, ali i šire kroz Desetljeće uključivanja Roma 2005. – 2010., u kojem je jednakopravno sudjelovala i Bosna Hercegovina. Nakon ovoga su procesa zemlje regije Zapadnog Balkana kao zemlje kandidatkinje prihvatile uskladiti svoje strategije s Okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma u okviru procesa proširenja Europske unije.

Pravci djelovanja EU-a potvrđeni su *Strateškim okvirom EU-a za jednakopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma za razdoblje 2020. – 2030.*⁶, usvojenim 7. studenoga 2020. godine u Bruxellesu. Radi definiranja pravaca djelovanja u Bosni i Hercegovini, nužno je uzeti u obzir očekivanja za zemlje proširenja naznačene u Poglavlju V. ovoga dokumenta u kojem se naglašava:

„EU i države članice trebale bi promicati jednakopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma u njihovu vanjskom djelovanju, osobito u okviru njihovih politika proširenja, susjedstva, razvitka i humanitarne politike. Regija Zapadnog Balkana predstavlja geostrateški prioritet za EU. U saopćenju Povjerenstva iz veljače 2020. godine⁷ poziva se na usklađivanje s politikama EU-a, uključujući i potporu najugroženijima. Partneri iz Zapadnog Balkana dragovoljno su se uskladili s okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine. I postigli su izniman napredak. Na Samitu „EU – Zapadni Balkan“, održanom u svibnju 2020. godine u Zagrebu, čelnici EU-a potvrdili su svoju potporu europskoj perspektivi Zapadnog Balkana i svoju odlučnost da pojačaju potporu za njegovu političku, ekonomsku i socijalnu transformaciju.⁸ Pozdravili su snažnu posvećenost partnera Zapadnog Balkana primatu demokracije i vladavine zakona, uključujući ljudska prava, jednakopravnost spolova i manjinska prava.⁹

Nazočnost Roma na Zapadnom Balkanu važno je i slično državama članicama EU-a sa značajnom romskom populacijom. Neodoljivo se nameće rješavanje jednakopravnosti Roma, njihova uključivanja i sudjelovanja na **Zapadnom Balkanu** na isti način kao u EU, uključujući primjenu istih ciljeva za razdoblje do 2030. godine. U srpnju 2019. godine premijeri Zapadnog Balkana usvojili su **Deklaraciju o integraciji Roma u procesu proširenja EU-a**, obvezujući se poboljšati na konkretan način položaj Roma glede obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva, stanovanja, matičnih knjiga i nediskriminacije do trenutka pristupanja njihovih zemalja.¹⁰ EU će nastaviti podupirati provedbu Deklaracije i rad na prikupljanju podataka, proračunu odgovornom prema Romima i mapiranju stambene situacije Roma. Progresivno će usklađivanje s ciljevima i metodologijom EU-a biti dio europske perspektive za sve zemlje koje se žele pridružiti EU.

Partneri sa Zapadnog Balkana, slično procesu semestara u državama članicama EU-a, predstavljaju godišnje programe ekonomskih reformi (PER – ERP), uključujući reforme za jačanje konkurentnosti i poboljšanje uvjeta za uključivi rast i otvaranje novih radnih mjesta. U PER – ERP-u nalaze se izvješća o socijalnoj uključenosti, smanjenju siromaštva i jednakim mogućnostima, uključujući Rome. **Instrumentom za pretpristupnu pomoć za razdoblje 2021. – 2027.**, kada se usvoji, nastaviti će se podupirati reforme i usklađivanje sa zahtjevima EU-a na regionalnoj i nacionalnoj razini. U ekonomskom i investicijskom planu za Zapadni Balkan identificirana su prioritetna područja ulaganja u cilju jačanja

⁶ Europsko povjerenstvo (SWD (2020)) 620 final, 7. 10. 2020., Bruxelles.

⁷ Jačanje procesa pristupanja – Kredibilna perspektiva EU-a za Zapadni Balkan – COM (2020) 57 final

⁸ Samit EU-a i Zapadnog Balkana, 5. – 6. svibnja 2020., Zaključci Vijeća i COM (2020) 315 final

⁹ Zagrebačka deklaracija (Zagreb Declaration)

¹⁰ Porast zaposlenosti Roma (sa 16,5 na 25 %), završeno obvezno obrazovanje (s 51 % na 90 %), osiguranje zdravstvenog osiguranja (najmanje 95 %), legalizacija stanovanja, sprečavanje diskriminacije, osiguranje registracije u matičnim knjigama – Poznanska deklaracija (Poznan Declaration).

konvergencije, rasta i konkurentnosti u regiji, osobito kao potpora marginaliziranim skupinama i manjinama, osobito romskim zajednicama.¹¹

*Dodatni mjerodavni fondovi EU-a povezani s oporavkom od COVID-19 ili drugim mjerama potpore za vanjske odnose, kao što je Instrument dobrosusjednog razvoja i suradnje (NDICI), također će se mobilizirati za promidžbu uključenja Roma.¹² EU će nastaviti promicati nediskriminaciju i jednakopravnost diljem svijeta na temelju strateškog okvira EU-a¹³, **akcijskih planova EU-a za ljudska prava i demokraciju (2020. – 2024.)**¹⁴ i akcijskih planova za rodnu jednakost EU-a¹⁵, a pokrivat će i romska pitanja u provedbi **Smjernica EU-a za ljudska prava o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju** iz 2019. godine¹⁶. Djelovanje će EU-a dopuniti nacionalne inicijative i poduprijeti civilno društvo. Jednakopravnost i uključivanje Roma bit će redovita točka dnevnoga reda u dijalozima o ljudskim pravima i drugim političkim dijalozima sa zemljama koje nisu članice EU-a i imaju značajnu romsku populaciju. EU će zadržati svoj aktivni angažman na jednakopravnosti Roma na regionalnim i multilateralnim forumima, osobito u Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjenim narodima.”*

Suglasno ciljevima proširenja EU-a u okviru procesa pridruživanja Bosne i Hercegovine, izradba Akcijskog plana Bosne i Hercegovine za društvenu uključenost Roma i Romkinja za razdoblje 2021. – 2025. (u daljnjem tekstu: APURBiH 2021./2025.) predstavlja konkretan iskorak ka usklađivanju važećih politika za Rome. Ovim se planom, koliko je to moguće, strateški ciljevi i mjere usklađuju s **Deklaracijom partnera Zapadnog Balkana o integraciji Roma/Romkinja u okviru procesa proširenja**¹⁷ Europske unije (u daljnjem tekstu: Deklaracija iz Poznana) i **Strateškim okvirom EU-a za jednakopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma za razdoblje 2020. – 2030.**

Bosna i Hercegovina prihvatila je Deklaraciju iz Poznana u okviru Berlinskog procesa, a Predsjedništvo Bosne i Hercegovine odobrilo ju je Odlukom broj: 01-50-1-2547-2/19 od 2. srpnja 2019. godine. Na ovaj je način Bosna i Hercegovina prihvatila intenzivirati proces integriranja Roma u Bosni i Hercegovini sve do okončanja procesa integracije u EU.

Na temelju Deklaracije iz Poznana i Strateškog okvira EU-a za jednakopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma, nadležne institucije u Bosni i Hercegovini, kao i ostale zemlje proširenja, imaju obvezu:

- ✚ Osmisliti strateške aktivnosti usmjerene na integraciju Roma, osnažiti kontaktnu točku za Rome, postaviti ciljeve koji promiču djelotvornu jednakopravnost i socijalno-ekonomsku uključenost, osigurati sudjelovanje Roma i pokazati pojačanu političku posvećenost procesu društvene uključenosti Roma i Romkinja.
- ✚ Isto tako, sve nadležne institucije u Bosni i Hercegovini imaju obvezu, sukladno svojim nadležnostima, dati izravan doprinos primjeni preuzetih europskih standarda u području socijalnih prava¹⁸, borbi protiv rasizma i postizanju Agende UN-a do 2030. godine i ciljeva održivog

¹¹ COM (2020) 641 final usvojen 6. listopada 2020.

¹² Saopćenje Povjerenstva o potpori Zapadnom Balkanu u borbi protiv COVID-19 i oporavku nakon pandemije ([COM /2020/ 315 final](#)).

¹³ 11855/12 Aneks II, Vijeće EU-a, 25. lipnja 2012.

¹⁴ Akcijski planovi EU-a o ljudskim pravima i demokraciji za razdoblja 2012. – 2014. i 2015. – 2019.; zajednička saopćenja i Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju 2020. – 2024. ([Joint Communication and EU Action Plan on Human rights and Democracy /2020–2024/](#)), koje je Koledž usvojio 25. ožujka 2020., a usvajanje je na Vijeću predviđeno u posljednjem tromjesečju 2020.

¹⁵ Jednakopravnost spolova i osnaživanje žena: Transformacija života djevojčica i žena pomoću vanjskih odnosa EU-a (Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020 [SWD\(2015\)182](#)) i idući planirani akcijski plan.

¹⁶ Smjernice EU-a za ljudska prava i nediskriminaciju u vanjskom djelovanju ([EU Human Rights Guidelines on Non-discrimination in External Action](#))

¹⁷ Predsjedništvo Bosne i Hercegovine dalo je ovlaštenje za prihvaćanje Deklaracije iz Poznana, Odlukom broj: 01-50-1-2547-2/19 od 2. srpnja 2019. godine.

¹⁸ Europska socijalna povelja – revidirana (ESP/R/) (Sl. list RBiH, br. 25/93), ratificirana 7. listopada 2008. godine (kvalitetno i uključivo obrazovanje, jednake mogućnosti i pristup temeljnim uslugama).

razvoja (u daljnjem tekstu: SDG)¹⁹, s obzirom na to da je uspješna provedba APURBiH 2021./2025. povezana s ispunjenjem i ovih standarda.

Deklaracijom iz Poznana, u okviru proširenja EU-a, nadležne su se vlasti obvezale na postizanje sljedećih ciljeva u idućem razdoblju:

- (1) Zapošljavanje: povećati stopu zaposlenja Roma u javnom sektoru do stope razmjerne udjelu Roma u ukupnoj populaciji – povećati stopu zaposlenja Roma na najmanje **25 %**;
- (2) Stanovanje: gdje god je to moguće, legalizirati sva neformalna naselja gdje žive Romi – ili osigurati trajan, pristojan i povoljan smještaj koji uklanja segregaciju Roma koji trenutačno žive u neformalnim naseljima koja se ne mogu legalizirati iz opravdanih razloga;
- (3) Obrazovanje: povećati upis i stopu okončanja osnovnog obrazovanja Roma na **90 %** i upis i stopu okončanja srednjeg obrazovanja na **50 %**;
- (4) Zdravstvo: osigurati opću pokrivenost Roma zdravstvenim osiguranjem od najmanje **95 %** ili do stope jednake ostatku populacije;
- (5) Civilna registracija: osigurati upis svih Roma u matične knjige;
- (6) Nediskriminacija: ojačati vladine strukture da štite od diskriminacije i uspostaviti poseban odsjek za nediskriminaciju Roma u okviru formalnih nediskriminacijskih tijela za obradbu žalbi Roma, osiguranje pravne potpore žrtvama i identificiranje diskriminacijske sheme, uključujući institucionalnu i skrivenu diskriminaciju;
- (7) Koristiti dostupne podatke (uključujući rezultate Regionalnog istraživanja o Romima Zapadnog Balkana iz 2017.) kako bi se uobličile politike za integraciju Roma utemeljene na podacima. Također, nužno je uspostaviti odgovarajući mehanizam za praćenje i izvješćivanje o provedbi romskih politika, uključujući podatke koji su mjerodavni za mjerenje i postizanje ciljeva naznačenih u Deklaraciji, tako što će se imenovati nacionalni statistički uredi kao odgovorne institucije za prikupljanje podataka sukladno njihovim programima;
- (8) **Osigurati jačanje i potporu** kontaktnoj točki za Rome kao sveobuhvatnom mehanizmu za koordiniranje i provedbu ciljeva dogovorenih u okviru Deklaracije te za osiguranje sinergije među nadležnim ministrima odgovornim za integraciju Roma;
- (9) Dogovoriti razvitak, usvajanje i provedbu **regionalnih standarda o javnim proračunima** u vezi s integracijom Roma za glavne i ciljne politike, koristiti i povećati javni proračun na središnjoj i lokalnoj razini kako bi došli do romskih zajednica radi ostvarenja naznačenih ciljeva, koristiti dostupna donatorska sredstva, uključujući instrumente pretpristupne pomoći kako bi se poboljšao status Roma;
- (10) Obvezati se na uspostavu formalnih kanala i mehanizama za zajedničko uključivanje lokalnih vlasti i romskih zajednica u uobličavanje politika, donošenje odluka, provedbu i praćenje napora i pothvata kako bi se postigli ciljevi iz Deklaracije.

S druge strane, Europska unija će:

- (1) Nastaviti podupirati napore partnera sa Zapadnog Balkana kako bi postigli ciljeve integracije Roma naznačene u ovoj Deklaraciji;
- (2) Povezati dogovorene ciljeve o integraciji Roma naznačene u ovoj Deklaraciji s ključnim indikatorima učinka za ocjenjivanje napretka u okviru procesa proširenja;
- (3) Osigurati da ključne inicijative proširenja poboljšaju situaciju Roma uvođenjem posebnih indikatora u vezi s Romima za ključne mjere, osobito u okviru Inicijative vladavine prava i Inicijative socio-ekonomskog razvitka, u cilju sprečavanja negativnih učinaka ili zaostajanja Roma za ostatkom društva;
- (4) Predvidjeti jaču ulogu partnera sa Zapadnog Balkana u politici Europske unije o romskim integracijama nakon 2020. godine, osiguravajući sudjelovanje partnera sa Zapadnog Balkana u tome procesu, najmanje u statusu promatrača.

¹⁹ Ciljevi održivog razvoja: 1-2: smanjenje siromaštva i gladi, 3-4: potpora zdravlju i dobrobiti te kvalitetnom obrazovanju za sve, 6-7: pristup čistoj vodi i higijenskim uvjetima te pristupačna energija iz čistih izvora, 10-11: smanjenje nejednakosti unutar i među državama te uključivi i održivi gradovi i zajednice, 16: uključiva društva, pristup pravdi za sve i djelotvorne, odgovorne i uključive institucije.

Na temelju navedenog, APURBiH 2021./2025. kreiran je u značajnoj mjeri s namjerom provedbe postavljenih ciljeva do 2025. godine, i to u suradnji sa svim mjerodavnim institucijama nastojeći postići maksimalnu usklađenost ovoga procesa s procesima u EU do 2030. godine, tako da će se planirane aktivnosti nastaviti ovisno o potrebama Roma do 2030.

Planirane se aktivnosti u okviru APURBiH 2021./2025. naslanjaju na odredbe Zakona za zaštitu prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 12/2003), Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina FBiH, Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina RS, Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina Brčko distrikta BiH, Zakona o jednakopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 32/10) i Zakona o zabrani diskriminacije BiH („Službeni glasnik BiH”, br. 59/09 i 66/16).

3. Metodologija izradbe

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

A. Pored prethodno naznačenog regionalnog i europskog okvira, temelj APURBiH 2021./2025. čine:

- (1) **Strategija Bosne i Hercegovine za rješavanje pitanja Roma u Bosni i Hercegovini;**
- (2) **Srednjoročni program rada Vijeća ministara BiH za razdoblje 2021. – 2023.** u kojem je utvrđeno da MLJPI svojim aktivnostima doprinosi ispunjenju cilja koji se **odnosi na uključivi rast Bosne i Hercegovine**, odnosno na poduzimanje koordiniranih politika koje će osigurati značajan napredak putem porasta stope zaposlenosti svih društvenih skupina, jačanja aktivnih i pasivnih mjera na tržištu rada, cjeloživotnog učenja i građanske kulture, čime se podupire socijalna kohezija, odnosno sprečava socijalna isključenost i smanjuje siromaštvo. U okviru načela razvitka uključivog rasta Bosne i Hercegovine utvrđuju se četiri strateška cilja: povećanje mogućnosti za zapošljavanje; promicanje uključenosti u obrazovanje; smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti te unapređivanje zdravstvene zaštite, što su strateške odrednice za APURBiH 2021./2025.

B. Pokazatelji o potrebama Roma za 2020. godinu²⁰ predstavljaju programsku polaznu osnovu za procjenu potreba u raznim sektorima, uz mogućnost da jedinice lokalne samouprave ažuriraju podatke na godišnjoj razini²¹. U svrhu izradbe APURBiH 2021./2025. korišteni su sljedeći podaci:

- (1) **Opći pokazatelj – procjena broja Roma u stanju potrebe;** 50 jedinica lokalne samouprave dostavilo je ovaj pokazatelj od ukupno 88 kojima je dostavljen upitnik, s tim da neke od jedinica nisu dostavile razvrstane podatke, tako da su iskazane potrebe za:
 - ukupno **4.008** romskih obitelji (**19.295** osoba),
 - 35 jedinica lokalne samouprave iskazalo je potrebe **8.295** muškaraca i **7.767** žena,
 - 35 jedinica lokalne samouprave iskazalo je potrebe **1.855** djece do 5 godina, **4.099** djece do 18 godina i **9.320** osoba iznad 18 godina.

Napomena: Od ukupno 88 jedinica lokalne samouprave kojima je dostavljen upitnik, 50 jedinica lokalne samouprave dostavilo je podatke. Osam jedinica lokalne samouprave nije ažuriralo podatak o broju Roma, već je iskazalo potrebe za rješavanjem problema Roma; koriste se podaci iz popisa stanovništva dok jedinice lokalne samouprave ne dostave ažurirane podatke, što je obveza prilikom korištenja potpore na temelju APURBiH 2021./2025.

(Prilog: Tablica 1. Opći pokazatelji)

²⁰ Prilog: Tablica 1. Opći pokazatelji

²¹ JLS će moći koristiti potporu uz uvjet da dostavi nužne podatke za praćenje potreba Roma u idućim godinama.

(2) **Zapošljavanje Roma:** u nadležnim zavodima za zapošljavanje evidentirano je **3.270 nezaposlenih Roma** za 2020. godinu²². Podaci uključuju broj prijavljenih osoba na berzu rada, broj osoba koje žele prekvalifikaciju ili bilo kakav posao, razvrstanih prema spolu, lokalnim jedinicama samouprave i kvalifikacijskoj strukturi. Položaj Roma aktivnih tražitelja posla (prijavljeni su na zavode za zapošljavanje) pogoršava se uslijed utjecaja COVID-19. Analizom općih pokazatelja o Romima – prema podacima MLJPI, 9320 punoljetnih osoba od kojih je 8 % preko 65 godina starosti – zaključujemo da je pored prijavljenih 3.270 osoba još cca 5.500 radno sposobnih Roma nezaposleno ili uključeno u neformalne oblike rada.

(Prilog: Tablica 3. Iskazane potrebe u području zapošljavanja Roma – izvor podataka: entitetski zavodi i Brčko distrikt BiH i Tablica 1. Opći podaci o broju Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)

(3) **Stambeno zbrinjavanje:** pedeset jedinica lokalne samouprave dostavilo je podatke koji se odnose na potrebe za legalizacijom **1.539** stambenih objekata Roma, izgradnjom **885** stambenih objekata, rekonstrukcijom **1.300** stambenih objekata i poboljšanjem infrastrukture za **2.480** korisnika u **28** jedinica lokalne samouprave.

(Prilog: Tablica 2. Iskazane potrebe u području stambenog zbrinjavanja Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)

(4) **Zdravstvena zaštita:** polazimo od prioritarnog problema koji se tiče zdravstvenog osiguranja Roma. Uočavamo kako ne postoje pokazatelji o broju neosiguranih osoba. Također, ovaj je problem karakterističan za Federaciju BiH, županije su uspostavile različite sustave dodatnog zdravstvenog osiguranja, dok je ovo pitanje riješeno u Republici Srpskoj i Brčko distriktu BiH. U ocjeni potreba koristimo podatke za opću populaciju²³, pokazatelje sadržane u Istraživanju višestrukih pokazatelja (u daljnjem tekstu: MIKS)²⁴, prema kojem je stopa smrtnosti romske djece (dojenčadi) 24 % u odnosu na ukupno stanovništvo koje ima stopu od 8 %, dok smrtnost djece mlađe od 5 godina iznosi 27 % u odnosu na 8 % kod ukupnog stanovništva. Pokazatelj o ukupnoj težini pri rođenju pokazuje kako 14 % romske djece ima težinu manju od 2 500 gr, dok se u ostaloj populaciji rađa samo 3 % djece s malom težinom. Imunizacijom je obuhvaćeno samo 4 % romske djece, a stopa obuhvata je 68 % za ukupno stanovništvo. Indeks ranog rasta i razvoja pokazuje stopu od 85 % u odnosu na djecu ukupnog stanovništva gdje je stopa 96 %. Stopa rađanja u ranom razdoblju života ukazuje kako 31 % romskih žena rađa prije 18. godine. *(Prilog: Tablica 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.)*

(5) Kad su u pitanju slučajevi diskriminacije Roma, odnosno suzbijanja antigypsyisma²⁵, uočavamo kako nije zabilježen značajan broj sudskih predmeta, što je rezultat nedostatnog poznavanja antidiskriminacijskog zakonodavstva i dostupnih pravnih mehanizama zaštite te problema u pristupu pravima i besplatnoj pravnoj pomoći. Nadalje, potvrđenih slučajeva ima na sudovima, međutim, postoje određena istraživanja²⁶ – ukazujemo osobito na izvješće „Obruč antigypsyisma Roma u Bosni i Hercegovini“²⁷, odnosno „Diskriminacija u Bosni i Hercegovini: percepcije, stavovi i iskustva javnosti“²⁸ – koja ukazuju da je stupanj prihvatanja Roma u općoj populaciji nedostatan, te su česte situacije neprepoznavanja, odnosno ignoriranja problema i potreba u romskim zajednicama; navodi se primjer različitog tretmana žrtava trgovanja ljudima, osobito žena i djece. Osobito je naznačen problem koji je tiče izdavanja osobnih isprava, naknadnog upisa romske djece u matičnu knjigu rođenih i dobivanja osobnih isprava za Rome, a samim tim i otežanog pristupa u ostvarenju zdravstvene i socijalne skrbi.

²² Prilog: Tablica 3. Zapošljavanje

²³ Prilog: Tablica 1. Opći podaci

²⁴ Istraživanje MIKS koje su proveli MLJPI i UNICEF 2011. godine.

²⁵ Antigypsyism

²⁶ Položaj romske djece u BiH, UNICEF, 2013.

²⁷ Civil Rights Defenders, 2018.

²⁸ OSCE, 2020.

(6) **Obrazovanje:** prema podacima MLJPI-a, obuhvat romske djece obrazovanjem ukazuje na to da postoji napredak, osobito u smanjenju napuštanja školovanja i poboljšanju sudjelovanja djece u ranom djetinjstvu i obveznom školovanju. Međutim, prikupljeni pokazatelji MLJPI-a ukazuju na to da je još uvijek iznimno nizak postotak romske djece uključen u predškolski odgoj i obrazovanje, samo **4 %**, a također je manja stopa djece obuhvaćene osnovnim i srednjim obrazovanjem i iznosi svega **35 %**. (Prilog: Tablica 4.a Obrazovanje – službeni podaci obrazovnih vlasti za školsku 2019./20. i Tablica 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.).

3. PLAN STRATEŠKIH CILJEVA ZA RAZDOBLJE 2020. – 2025.

A. Kako bi se osigurao kontinuitet u dosadašnjim naporima usmjerenim na uključenje Roma, uzimajući u obzir prethodno naznačene standarde i prikupljene pokazatelje, dugoročni cilj ovoga plana jest **„Poboljšanje društvenog statusa i uključenosti Roma i Romkinja u BiH”**. Kako bi se osigurala sveobuhvatnost i dugoročnost predloženih aktivnosti, predviđeno je uključivanje velikog broja institucija, poštujući njihovu ustavnu nadležnost i odgovornosti. Programiranim aktivnostima koordinira MLJPI na temelju pet sektorskih strateških ciljeva s rokovima za provedbu aktivnosti i procjenom nužnih sredstava za njihovu provedbu.

B. Koordiniranje MLJPI-a uključuje potporu drugim razinama vlasti a odnosi se na:

- (1) Osiguranje grant sredstava na godišnjoj razini kao dio potpore nadležnim razinama vlasti i organizacijama civilnog društva, predviđene za realiziranje ciljeva iz APURBiH 2021./2025. te u svrhu iniciranja i poticanja rasta javnih proračuna na središnjoj i lokalnoj razini, a sve u cilju bolje integracije romske zajednice.
- (2) U okviru je MLJPI-a određena *kontaktna točka za Rome* koja ima obvezu osigurati koordiniranje među ministarstvima nadležnim u pojedinim sektorima za integraciju Roma, te shodno mogućnostima pružiti stručnu i tehničku pomoć uz rast kapaciteta nadležnog sektora MLJPI-a.
- (3) Praćenje realiziranja prioriteta koji se tiču integracije i uključivanja Roma u BiH – ovi su prioriteti utvrđeni u okviru obveza naglašenih unutar EU-a (Poglavlje 23. – Temeljna prava i pravosuđe i Poglavlje 19. – Socijalna politika i zapošljavanje), Pododbora za stabilizaciju i pridruživanje, Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost – zatim, praćenje realiziranja zaključaka za Bosnu i Hercegovinu sa seminara o Romima u organizaciji s EU-om i pripremanje svih nužnih informacija i izvješća za mjerodavna domaća i međunarodna tijela.
- (4) Praćenje primjene Smjernica za proračun odgovoran prema Romima, Regionalne metodologije za mapiranje stanovanja Roma i Mape puta za zaustavljanje rizika od apatridnosti Roma u Bosni i Hercegovini.
- (5) Koordiniranje aktivnosti za poboljšanje integracije Roma sa svim uključenim sudionicima kako bi se iskoristila raspoloživa donatorska sredstva, uključujući Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) sukladno utvrđenom sustavu koordiniranja među nadležnim institucijama.
- (6) Uspostava formalnih kanala i mehanizama za uključivanje lokalnih vlasti i romskih zajednica u uobličenje politika, kako bi se unaprijedio status Roma/Romkinja, donošenje odluka, provedbu i praćenje napora poduzetih za postizanje predviđenih ciljeva.
- (7) Poticanje uključenih nadležnih institucija i osmišljavanje sustava za redovitu dostavu informacija i podataka mjerodavnih za mjerenje i postizanje ciljeva, kako bi se uobličile politike za integraciju Roma utemeljene na podacima.
- (8) Koordiniranje i iniciranje usmjerenja raspoloživih resursa, te uključivanje i partnerstvo s romskim zajednicama, OCD-ima, regionalnim i međunarodnim organizacijama.

C. Kako bi se osigurala provedba ovoga akcijskog plana, MLJPI će na godišnjoj razini usvajati operativni plan za provedbu mjera i aktivnosti, usklađen s raspoloživim sredstvima. Sastavni će dio operativnog plana biti mjere za sanaciju posljedica nastalih uslijed pandemije COVID-19, osobito u područjima zdravstvene zaštite, obrazovanja i zapošljavanja Roma, uključujući i zelenu i digitalnu agendu.

C. Institucionalna struktura

SAVIJETAČNI MANDAT: Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH Vijeće nacionalnih manjina Parlamentarne skupštine BiH Vijeće nacionalnih manjina Parlamenta Federacije BiH Savjet za nacionalne manjine Narodne skupštine Republike Srpske	
MANDAT ODLUČIVANJA: Vijeće ministara Bosne i Hercegovine Vlada Federacije BiH Vlada Republike Srpske Vlada Brčko distrikta BiH	
MANDAT PROVEDBE: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – treća razina odlučivanja (izvršno) – koordinirajuća funkcija – upravljanje proračunom prema odlučenim kriterijima – oformljenje stručnih skupina/tijela i upravljanje njima – praćenje provedbe – suradnja s partnerima Odjel za zaštitu prava i suradnju s nacionalnim i drugim manjinama – stručna potpora – administrativna potpora – operativna potpora – prikupljanje podataka	PARTNERI PROVEDBE (PROVODITELJI GRANTOVA) Zapošljavanje: • Zavod za zapošljavanje Federacije BiH • Zavod za zapošljavanje Republike Srpske • Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH Stanovanje: • jedinice lokalne samouprave • centri za socijalnu skrb • Ministarstvo prostornog uređenja Federacije BiH • Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS • Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja i Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove Vlade Brčko distrikta BiH Zdravstvo: • Ministarstvo zdravstva, Fond solidarnosti i Zavod za javno zdravstvo FBiH • Ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite i IZU Institut za javno zdravstvo RS • Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH Obrazovanje: – Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH – Ministarstvo prosvjete RS – ministarstva obrazovanja županija – nadležni odjel Brčko distrikta BiH

4. PLAN PROVEDBE STRATEŠKIH CILJEVA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2025.

Plan provedbe dugoročnog cilja: **Poboljšanje društvenog statusa i uključenosti Roma i Romkinja u BiH** realizirat će se provedbom pet strateških ciljeva. Prvi je cilj **horizontalni cilj** koji se odnosi na više područja: jednakopravnost (smanjenje diskriminacije), jačanje kapaciteta za uključivanje Roma, jačanje koordiniranja i sudjelovanja nadležnih vlasti i lokalne samouprave, poboljšanje suradnje s organizacijama civilnog društva i međunarodnim i regionalnim institucijama.

Preostala su četiri cilja **sektorski ciljevi** koji se odnose na poboljšanje zapošljavanja Roma, bolju pokrivenost zdravstvenom zaštitom, poboljšanje uvjeta stanovanja i obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja.

Cilj 1. Jačanje sustava potpore, koordiniranja i nadzora APURBiH 2021./2025., smanjenje diskriminacije Roma i Romkinja i suzbijanje „antigypsyisma“
Mjera 1.: Ojačati sustav koordiniranja i nadzora APURBiH 2021./2025.
Mjera 2.: Ojačati sustav za borbu protiv diskriminacije u svrhu suzbijanja „antigypsyisma“
Cilj 2. Unapređenje zapošljivosti i zapošljavanja Roma i Romkinja
Mjera 1.: Poticanje zapošljavanja i zapošljivosti Roma
Mjera 2.: Osiguravanje sredstava za provedbu programa za zapošljavanje Roma
Mjera 3.: Potaknuti zapošljavanje Roma u javnom sektoru
Cilj 3. Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije u BiH
Mjera 1.: Izvršiti legalizaciju neformalnih naselja gdje Romi/Romkinje stanuju uz osiguranje trajnog, prikladnog i prihvatljivog smještaja za osobe koje stanuju u nelegalnim objektima
Mjera 2.: Poboljšati stambene uvjete u stambenim jedinicama u kojima žive Romi
Mjera 3.: Izgradnja socijalnih stambenih jedinica za Rome (kolektivni/pojedinačni objekti)
Mjera 4.: Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta stanovanja u romskim naseljima i široj zajednici
Cilj 4. Unapređenje, dostupnost i kvaliteta zdravstvene zaštite pripadnika romske populacije
Mjera 1.: Jačanje kapaciteta romskih predstavnika za unapređenje zdravlja Roma
Mjera 2.: Smanjenje čimbenika rizika za zdravlje u romskoj populaciji
Cilj 5. Poboljšanje obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja u BiH djelotvornijom provedbom Okvirnog plana o obrazovnim potrebama Roma za razdoblje 2018. – 2022.

REKAPITULACIJA SREDSTAVA NUŽNIH ZA PROVEDBU STRATEŠKIH CILJEVA

Strateški cilj	Jaćanje sustava potpore, koordiniranja i nadzora AP BiH 2021./2025. u svrhu smanjenja diskriminacije Roma i Romkinja	Unapređenje zapošljavanja Roma i Romkinja	Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije u BiH	Unapređenje, dostupnost i kvaliteta zdravstvene zaštite pripadnika romske populacije	Poboljšanje obuhvata obrazovanja Roma i Romkinja u BiH	Poboljšanje djelotvornijom provedbom Okvirnog plana o obrazovnim potrebama Roma za razdoblje 2018. – 2022.	Ukupna sredstva
	1	2	3	4	5	1+2+3+4+5	
Opis troška:							
<u>Procjena ukupnih nužnih sredstava za provedbu Akcijskog plana u BiH do 2025.</u>	261.000 KM	21.160.000 KM	73.510.000 KM	2.250.000 KM	962.000 KM	98.143.000 KM	
<u>Procjena nužnih sredstava za provedbu Akcijskog plana u BiH do 2025. na godišnjoj razini (1/5)</u>	52.200 KM	4.232.000 KM	14.702.000 KM	450.000 KM	192.400 KM	19.628.600 KM	
<u>Ukupna razlika – ukupna nedostajuća sredstva za razdoblje do 2025.</u>	200.000 KM	20.960.000 KM	64.060.000 KM	1.250.000 KM	612.000 KM	87.082.000 KM	
<u>Nedostajuća sredstva za razdoblje do 2025. na godišnjoj razini (1/5)</u>	40.000 KM	4.192.000 KM	12.812.000 KM	250.000 KM	122.400 KM	17.416.400 KM	
<u>Procjena ukupnih nužnih sredstava za provedbu Akcijskog plana u BiH do 2025. iz proračuna institucija</u>	261.000 KM	5.200.000 KM	9.450.000 KM	1.000.000 KM	350.000 KM	16.261.000 KM	

Bosne i Hercegovine							
Procjena nužnih sredstava za provedbu Akcijskog plana u BiH do 2025. na godišnjoj razini iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine (1/5)	52.200 KM	1.040.000 KM	1.890.000 KM	200.000 KM	70.000 KM	3.252.200 KM	
<u>Sredstva koja se kontinuirano osiguravaju u proračunu institucija Bosne i Hercegovine</u>	261.000 KM	3.000.000 KM	5.000.000 KM	1.510.000 KM	240.000 KM	10.011.000 KM	
Ukupna razlika – ukupna nedostajuća sredstva iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje do 2025.	0	500.000 KM	300.000 KM	152.000 KM	18.000 KM	970.000 KM	
Nedostajuća sredstva iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje do 2025. na godišnjoj razini (1/5)	0	500.000 KM	300.000 KM	152.000 KM	18.000 KM	970.000 KM	
IPA sredstva	ažurirati 2021.						
Procjena doprinosa ostalih donatora i OCD-a	ažurirati 2021.						

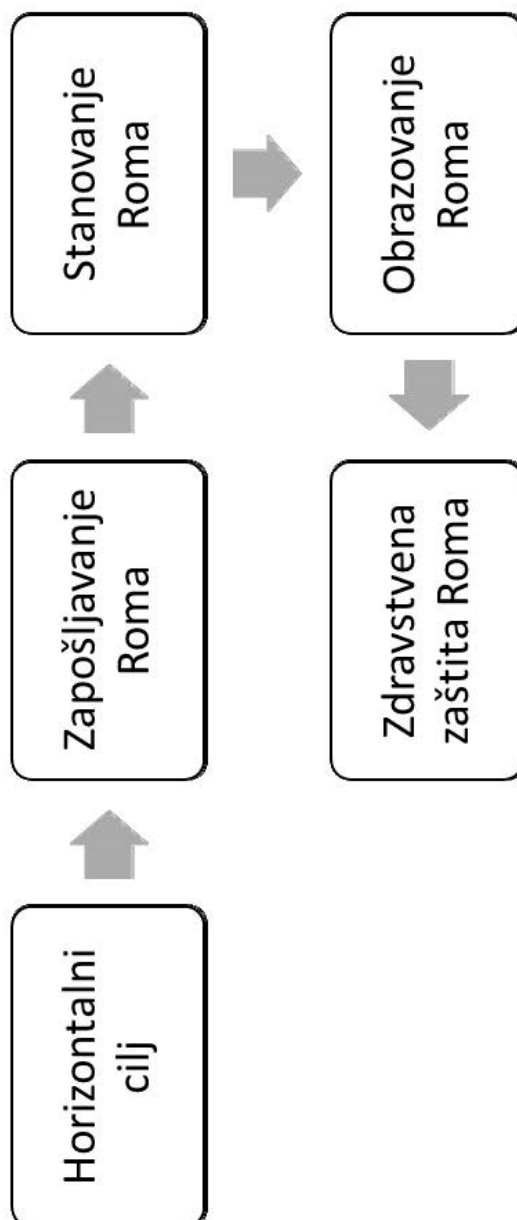
Izvor podataka: procjena MLPI-a prema iskazanim potrebama lokalnih zajednica i ostalih mjerodavnih institucija

*Sredstva su razmjerno planirana na godišnjoj razini uslijed COVID-19, a mogu se umanjiti 50 % u 2021. godini, 30 % u 2022. godini, a u razdoblju 2023. – 2025. vratiti na planirani iznos uvećanjem za 26 % prema baznoj 2020.

TABLICE U PRILOGU

PLAN

PROVEDBE SEKTORSKIH CILJEVA

1. HORIZONTALNI CILJ

CILJ 1. JACANJE SUSTAVA POTPORE, KOORDINIRANJA I NADZORA APURBIH 2021./2025., SWANJENJE DISKRIMINACIJE ROMA I ROMKINJA I SUZBIJANJE „ANTIGYPSISMA“

Mjera 1.	OJAČATI SUSTAV KOORDINIRANJA I NADZORA APURBIH 2021./2025.	ROK ZA PROVEDBU				
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.	Održati i poboljšati regionalnu suradnju u okviru IPA-e III – Višedržavni program za 2021. Regionalna akcija Roma na Zapadnom Balkanu i u Turskoj	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.	Kontinuirano sudjelovanje u radu tijela Vijeća Europe (CDADI i ADI ROM) i drugim projektima	x	x	x	x	x
Aktivnost 3.	Poboljšati kapacitet u nadležnom ministarstvu i potporu kontaktnoj točki za Rome	x	x	x	x	x
Aktivnost 4.	Poboljšati rad i stručnu potporu Odboru za Rome pri Vijeću ministara BiH	x	x	x	x	x
Aktivnost 5.	Izraditi platformu za rad Romske tematske skupine (RTG) i uspostaviti koordiniranje s predstavnicima	x	x	x	x	x
Aktivnost 6.	Usuglasiti platformu za suradnju s udrugama Roma i ostalim OCD-ima	x	x			
Aktivnost 7.	Izraditi plan za prikupljanje podataka o Romima u suradnji s nadležnim statističkim agencijama u svrhu programiranja aktivnosti za društvenu uključenost Roma i Romkinja	x	x	x		
Aktivnost 8.	Uspostaviti nadzorni tim u suradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine	x	x	x	x	x
Aktivnost 9.	Osigurati grant sredstva udrugama Roma	x	x	x	x	x
Aktivnost 10.	Održati suradnju i osigurati sudjelovanje i zajedničko planiranje aktivnosti s ostalim programima i projektima koji se odnose na uključenje Roma – Horizontal Facility, Romacted 2, RTF i dr.	x	x	x	x	x
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležna institucija:	MLJPI, Odbor za Rome	Institucije/ organizacije koje surađuju:	Nadležna ministarstva/odjeli u FBiH, županijama, RS i Brčko distriktu BiH, jedinice lokalne samouprave, romske udruge i OCD	
Opis problema:	Iako je u Bosni i Hercegovini posljednjih godina uspostavljeno koordiniranje aktivnosti među uključenim institucijama i kontinuirano osiguravanje grant sredstava u okviru MLJPI, ocjene međunarodnih tijela glede djelotvornosti sustava potpore, koordiniranja, nadzora i jačanja sustava upućuju na to kako postoji potreba za unapređenjem sustava koordiniranja, osobito s predstavnicima entitetskih i županijskih vlada – primarno s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i romskim udrugama, ali i ostalim OCD-ima. Jedna od najvažnijih potreba jest unapređenje sustava prikupljanja podataka u svrhu poboljšanja programiranja potreba, utvrđivanja ključnih prioriteta i iznalaženja dostatnih finansijskih sredstava. Osobit problem predstavlja činjenica da se podaci ne razvrstavaju po nacionalnoj i etničkoj pripadnosti u okviru postojećih statistika, te jedini mogući način prikupljanja podataka jest administrativnim putem izradbom upitnika prema potrebama provedbe					

Što će se promijeniti?	APURBiH 2021./2025. Radi održivosti ove aktivnosti, nužno je uspostaviti trajni model za prikupljanje i obradu podataka. Primarni je cilj poboljšanje sustava koordiniranja i razmjene informacija, što predstavlja polaznu osnovu za utvrđivanje prioriteta za integraciju i uključivanje Roma. Drugi važan uvjet jest funkcionalan i organiziran sustav suradnje s jedinicama lokalne samouprave, udrugama Roma i ostalim OCD-ima, te osiguranje kontinuiteta sudjelovanja predstavnika BiH u radu tijela Vijeća Europe koja se bave pitanjima važnim za integraciju i uključivanje Roma i Romkinja u društveni razvitak njihovih zajednica. Provedbom 10 planiranih aktivnosti uspostavlja se i održiviji mehanizam za nadzor provedbe APURBiH 2021./2025., i to na način da se definira trajni model za administrativno prikupljanje podataka o Romima i uspostavi nadzorni tim u suradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara BiH i MLJPI. Pored jedinica lokalne samouprave i nadležnih institucija, u ove će se aktivnosti uključiti i nadležne statističke agencije.
Indikatori:	1. Broj održanih sastanaka, konferencija i drugih događaja, popis izrađenih materijala u okviru Regionalne akcije Roma na Zapadnom Balkanu i u Turskoj, analiza ključnih preporuka ADI-ROM-a, predstavljeni stavovi Odboru za Rome BiH; 2. Broj održanih sastanaka i popis tema i inicijativa koje je realizirao Odbor za Rome, broj i sadržaj sastanaka kontaktne točke za Rome; 3. Podržana platforma za rad Romske tematske skupine (RTG)/broj održanih sastanaka s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i sadržaj tema; 4. Potpisana platforma za suradnju s udrugama Roma i ostalim OCD-ima i izrađen zajednički plan aktivnosti; 5. MLJPI usvojio plan za redovito prikupljanje podataka o Romima u svrhu programiranja aktivnosti za društveno uključivanje Roma i Romkinja; 6. Uspostavljen nadzorni tim (MLJPI) i izrađen plan nadzora; 7. Broj i namjena dodijeljenih grantova udrugama Roma.

Mjera 2.	OJAČATI SUSTAV ZA BORBU PROTIV DISKRIMINACIJE U SVRHU SUZBIJANJA „ANTIGYPSYISMA“	ROK ZA PROVEDBU			
		2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Aktivnost 1.	Izraditi naputke i smjernice za postupanje u slučaju diskriminacije i uspostavu evidencija za institucije u BiH, sukladno članku 8. st 1. i članku 24. st 4. Zakona o zabrani diskriminacije, u cilju poboljšanja sustava praćenje pojava diskriminacije i antigypsyisima.	x	x		
Aktivnost 2.	Izraditi naputak o pružanju besplatne pravne pomoći Romima (osobama bez dokumenata) u suradnji s nadležnim ministarstvima entiteta i Brčko distrikta BiH, namijenjen institucijama, udrugama Roma i OCD-ima.	x	x		
Aktivnost 3.	Uspostaviti stručni tim u MLJPI-u, u suradnji s Odborom za Rome pri Vijeću ministara BiH, za analizu prikupljenih podataka o pojavama diskriminacije nad Romima i antigypsyisima i izradbu posebnih i/ili dijela godišnjeg izvješća o pojavama diskriminacije u BiH (članak 8. ZZD-a).	x	x	x	x
Aktivnost 4.	Poboljšati sudjelovanje Romkinja i mladih Roma u svim tijelima koja se bave pitanjima manjina, odnosno uključivanjem Roma, poduprijeti provedbu Platforme za unapređenje prava i položaja Romkinja u Bosni i Hercegovini i pravilnika nadležnih ministarstava obrazovanja kojim se utvrđuju bliži kriteriji za prepoznavanje, prevenciranje i zaštitu od diskriminacije u procesu odgoja i	x	x	x	x

	obrazovanja u osnovnim školama – MLJPI BiH treba prikazivati putem izvješća o provedbi ovoga akcijskog plana.									
Aktivnost 5.	Organizirati edukacije i druge aktivnosti za promicanje prava Roma i Romkinja u svrhu suzbijanja diskriminacije, uključujući i upoznavanje institucije s Mapom puta za suzbijanje apatridije Roma.						x	x	x	x
Aktivnost 6.	Sačiniti inicijativu za uskladjivanje propisa koji se odnose na izdavanje osobnih isprava i naknadni upis državljanstva te upoznavanje institucije s Mapom puta za suzbijanje apatridije Roma.						x	x	x	
Aktivnost 7.	Sačiniti inicijativu za izmjenu propisa koji se odnose na rješavanje problema i načina prijave prebivališta i boravišta osoba bez dokumenata – usuglasti zajednička rješenja za cijelu BiH.						x	x		
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležna institucija:	Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo unutarnjih poslova FBiH i MUP Brčko distrikta BiH, Ministarstvo lokalne uprave i samouprave RS i ministarstva pravde entiteta i BDBiH	Institucije/ organizacije koje surađuju:	EU/VE/OSCE/UNHCR/UNICEF					
	Roma i Romkinje suočavaju se s predrasudama i diskriminacijom u svakodnevnom životu; neinformiranost, nevidljivost njihovih problema, kao i nerazumijevanje odgovornih institucija koje u tijeku sačinjavanja propisa ne uzimaju u obzir višestruku ranjivost Roma i Romkinja, što značajno umanjuje njihove mogućnosti za jednakopravan tretman i ostvarenje prava. U zajednicama u kojima žive Romi neromsko stanovništvo ne poznaje probleme s kojima se suočavaju romske obitelji niti se uključuje u njihovo rješavanje; vrlo rijetko uključuju predstavnike Roma kako bi se cjelovito rješavali problemi u zajednici. Jedan od problema s kojim se suočavaju posljednjih godina jest utvrđivanje prebivališta i boravišta velikog broja romskih obitelji. Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH iz 2015. godine pooštreni su uvjeti i kriteriji za prijavu prebivališta državljana BiH – prilikom prijave prebivališta svi bi trebali imati valjan pravni dokaz o prijavi na određenoj adresi (zemljišno-knjižni izvadak, posjedovni list, ugovor o zakupu ili ugovor o korištenju nekretnine, kao i izjava vlasnika nekretnine u kojoj daje suglasnost da se neka osoba može prijaviti na njegovoj adresi). S druge strane, veliki broj Roma nema nekretninu i uglavnom žive u nelegalnim objektima te su suočeni s problemima obnove ili izdavanja osobnih isprava, a kasnije i upisa djece u matične knjige. Pored ovoga problema identifikiran je i problem utvrđivanja državljanstva kada je u pitanju upis djece u matične knjige, odnosno, ako je jedan od roditelja strani državljanin koji nema prijavljen boravak u BiH. Problem se javlja kod upisa djece rođene u inozemstvu i upisa djece u situaciji kada postoje pisane greške u izvatima inozemnog tijela. Uočeno je kako matični uredi u oba entiteta različito postupaju. U BiH postoji središnja institucija za zaštitu od diskriminacije – Institucija ombudsmana za ljudska prava, kao i mogućnost podnošenja tužbi za zaštitu od diskriminacije pred mjerodavnim sudovima sukladno ZZZD-u, te mogućnost podnošenja predstavi mjerodavnom odjelu u MLJPI, što predstavlja sustav koji omogućuje zaštitu od diskriminacije Roma i Romkinja u BiH. Međutim, analizom podnesenih izvješća o pojavama diskriminacije i specijalnog izvješća Institucije ombudsmana za ljudska prava uočeno je kako nema dostatno kvantitativnih i kvalitativnih informacija na temelju kojih je moguće identificirati diskriminacijsku shemu.									

Što će se promijeniti?	Provedbom se planiranih aktivnosti poboljšava zaštita od diskriminacije i sustav za prijavu i evidentiranje slučajeva diskriminacije i kršenja ljudskih prava Roma. Povećava se razumijevanje ključnih problema s kojim se suočavaju romske obitelji u zajednici, pokreće djelotvorniji integracijski proces u rješavanju ključnih problema Roma u zajednici i intenzivira suradnja s ostalim građanima i jedinicama lokalne samouprave. Poboljšanjem koordiniranja i suradnje s romskim udrugama i jedinicama lokalne samouprave, uz kontinuiranu edukaciju, stvaraju se odgovarajući stručni kapaciteti u romskim udrugama, jedinicama lokalne samouprave i OCD-ima koji su uključeni u provedbu ovoga plana. Cilj je osigurati da svi uključeni akteri imaju dostatna znanja i razumijevanja o strateškom procesu društvene uključenosti Roma i Romkinja i ciljeva postavljenih ovim planom, te o načinu provedbe aktivnosti i mjerenja stupnja uspješnosti njihove provedbe. Nadalje, inicirat će se rješavanje pitanja osoba bez dokumenata i poboljšanje pružanja besplatne pravne pomoći u cijelosti, unapređenje zakona, odnosno uklanjanje zakonske zapreke u Zakonu o matičnim knjigama FBiH i BDBiH, Pravilniku o postupku, dokaznim sredstvima i načinu upisa državljanstva FBiH, Naputku o vođenju matičnih knjiga i Pravilniku o obrascima prijave rođenja i potvrde o smrti. Kada je u pitanju praćenje slučajeva diskriminacije Roma, planirano je jačanje postojeće institucionalne strukture u svrhu djelotvornog praćenja pojave diskriminacije Roma i diskriminacijske sheme, uključujući institucionalnu i skrivenu diskriminaciju, a pripremat će se posebni i/ili dijelovi izvješća o pojavnim oblicima diskriminacije u BiH koja se odnosi na diskriminaciju Roma i antigypsyisma.
Indikatori:	1. Broj podnesenih inicijativa za izmjene zakona i podzakonskih akata/broj upisanih osoba u matične knjige rođenih; 2. Izrađeni naputci i smjernice za postupanje u slučaju diskriminacije i uspostava odgovarajućih evidencija; 3. Pružena stručna potpora Odboru za Rome, sastanci s OCD-ima; 4. Broj organiziranih edukacija i drugih aktivnosti za promicanje prava Roma i Romkinja u području zaštite od diskriminacije u svrhu suzbijanja antigypsyisma; 5. Usuglašena platforma za suradnju s udrugama Roma i ostalim OCD-ima i platforma za suradnju s jedinicama lokalne samouprave, romskim ženskim organizacijama u BiH i udrugama koje okupljaju mlade romske aktiviste; 6. Broj održanih sastanaka Romske tematske skupine (RTG) s predstavnicima jedinica lokalne samouprave; 7. Osiguran i dodijeljen grant za romske nevladine organizacije.

FINANCIJSKI PLAN – HORIZONTALNI CILJ

(1) Polazna vrijednost za razdoblje 2021. – 2025.		(2) Ciljana vrijednost za razdoblje 2021. – 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema iskazanim potrebama		(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025.						
Mjere 1+2		Mjere 1+2		Mjere 1+2		Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	
420.000	41.000	220.000	41.000	200.000+0		RS	0	0	0	0	0	
Ukupno KM	461.000	Ukupno KM	261.000	200.000		FBIH	0	0	0	0	0	
Godišnje KM	92.200	Ukupno KM	52.200	40.000		BDBIH	0	0	0	0	0	
Aktivnosti za koje nedostaju sredstva:		Mjera 1. – aktivnosti 4., 5., 6. i 8.				BiH	52.200	52.200	52.200	52.200	52.200	
		Mjera 2. – aktivnosti 2., 3., 4. i 5.										

2. ZAPOŠLJAVANJE ROMA

UNAPREĐENJE ZAPOS LJIVOSTI I ZAPOS LJAVANJA ROMA I ROMKINJA													
CILJ 2.	Mjera 1.	Aktivnost 1.	Aktivnost 2.	Aktivnost 3.	Mjera 2.	Aktivnost 1.	Aktivnost 2.	Aktivnost 3.	ROK ZA PROVEDBU				
									2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
POTICANJE ZAPOS LJAVANJA I ZAPOS LJIVOSTI ROMA													
1. Izraditi analizu o kvalifikacijskoj strukturi Roma prijavljenih u zavodu s preporukama													
2. Izraditi program za poticanje radno sposobnih Roma u svrhu prijave na evidencije nezapos lenih / aktivni tražitelji posla do 2025.													
3. Pripremiti inicijativu za izmjenu propisa kojima se osiguravaju poticajne mjere za zadruge / mala poduzeća u cilju oslobađanja od plaćanja pristojbi prilikom pokretanja malih poduzeća													
OSIGURAVANJE SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAPOS LJAVANJA ROMA													
1. Osigurati grant sredstva za zapoš ljavanje Roma s fokusom na veću zapoš ljivost žena i mladih													
2. Osigurati grant sredstva jedinicama lokalne samouprave za oformljenje zadruga i/ili pokretanje malih poduzeća i/ili obrta u svrhu zapoš ljavanja Roma (koristiti partnerstvo s poslodavcima i postojećim zadrugama i/ili s onim što su u postupku oformljenja a već su uspostavile suradnju s lokalnim zajednicama) – pilot													
3. Osigurati grant sredstva za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju Roma u nadležnim institucijama za obrazovanje odraslih													
4. Osigurati grant sredstva za obuke radnika za poznate poslodavce													
5. Osigurati grant sredstva za javne radove													
POTICANJE ZAPOS LJAVANJA ROMA U JAVNOM SEKTORU													
1. Sačiniti analizu o zapos lenosti Roma u javnom sektoru s potrebama u zapoš ljavanju, razvrstana po spolu i dobi													
2. Izraditi program zapoš ljavanja Roma u javnom sektoru i poticati javni sektor za korištenje grant sredstava za zapoš ljavanje													
Izvršejtjna institucija:		MLJPI	Nadležne institucije:	Zavodi za zapoš ljavanje Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH		Organizacije koje surađuju:		EU, županijske službe za zapoš ljavanje, jedinice lokalne samouprave i OCD					
Opis problema:		Zapoš ljavanje Povećati stopu zapos lenja Roma u javnom sektoru do stope razmjernje udjelu Roma u ukupnoj populaciji i povećati stopu zapos lenja Roma											

	na najmanje 25 % do 2030. godine. Prema općim je pokazateljima cca 10.490 osoba nezaposleno, ako se uzme u obzir pokazatelj da je u BiH procijenjena stopa zapošljivosti Roma 11 %²⁹. U idućem je razdoblju nužno zaposliti 9.650 osoba, s obzirom na to da procjene na temelju popisa stanovništva pokazuju kako je oko 8 % osoba starije od 65 godina. Od ovog broja, prema podacima zavoda za zapošljavanje zaključno s polovicom 2020. godine, ukupno je 3.270 osoba prijavljeno na berzi rada. Ako se promatra kvalifikacijska struktura, 88 % Roma prijavljenih u zavode nemaju kvalifikaciju, a u odnosu na spol, 45 % nezaposlene su žene. Kada je u pitanju dob, najveći se postotak odnosi na osobe od 25 do 44 godine starosti, s tim da je uočljiva visoka stopa nezaposlenosti mladih osoba. Očito je da se na državnoj razini izdvajaju sredstva za zapošljavanje i samozapošljavanje Roma, međutim, Romi s evidencije nisu završavali program dokvalifikacije/prekvalifikacije za poznatog poslodavca, kako je to bilo predviđeno akcijskim planom. Sukladno mjerama predviđenim prethodnim akcijskim planom nije bilo aktivnosti niti planiranih sredstava za provedbu uključivanja Roma/Romkinja u programe javnih radova. Iako su zavodi za zapošljavanje, odnosno službe za zapošljavanje u FBiH, provodili programe javnih radova – ovi su programi obuhvatili određeni broj osoba romske nacionalnosti – nije vodena evidencija o broju osoba romske nacionalnosti koje su pristupile ovim programima.
Što će se promijeniti?	1. Uspostavljen sustav prikupljanja i praćenja pokazatelja o kvalifikacijskoj strukturi nezaposlenih Roma i poticati njihovu prekvalifikaciju i dokvalifikaciju; 2. Smanjiti broj Roma na evidencijama zavoda za zapošljavanje i povećati postotak Roma/Romkinja zaposlenih u javnom sektoru; 3. Izraditi poseban model za zapošljavanje teško zapošljivih osoba u suradnji s jedinicama lokalne samouprave.
Indikatori:	1. Izrađene dvije ažurirane analize kvalificiranog osoblja u zavodu s pokazateljima o osobama s invaliditetom, ženama, NKV osoblju, mladim i starijim osobama; 2. Izrađen program za poticanje prijave na evidencije nezaposlenih; 3. Raspisan javni poziv za dodjelu grant sredstava za zapošljavanje Roma; 4. Broj zaposlenih kvalificiranih Roma i Romkinja prema poslodavcima i/ili samozapošljavanje, pokretanje malog poduzeća; 5. Broj oformljenih zadruga; 6. Broj prekvalificiranih i dokvalificiranih Roma u nadležnim institucijama za obrazovanje odraslih; 7. Broj obučenih radnika za poznate poslodavce; 8. Izrađen program za zapošljavanje u javnom sektoru.

²⁹ Poznan – podatak EU-a

3. STANOVANJE ROMA

STRATEŠKI CILJ 3.	POBOLJŠANJE UVJETA STANOVANJA ROMSKE POPULACIJE U BIH					
Mjera 1.	Pokrenuti i ubrzati legalizaciju neformalnih naselja u kojima žive Romi/Romkinje uz osiguranje trajnog, prikladnog i prihvatljivog smještaja za osobe koje stanuju u nelegalnim objektima	ROK ZA PROVEDBU				
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.	Pokrenuti inicijativu za usklađivanje i usuglašavanje postojećih propisa koji se odnose na problem legalizacije	x				
Aktivnost 2.	Mapirana naselja u kojima žive Romi, uključujući i pokazatelje o stanju infrastrukture, okoliša i drugih nužnih životnih uvjeta	x				
Aktivnost 3.	Osigurati dodjelu grant sredstava jedinicama lokalne samouprave u svrhu potpore romskim obiteljima u pokretanju procesa legalizacije stambenih objekata koji ispunjavaju potrebne uvjete	x	x	x	x	x
Mjera 2.	Poboljšati stambene uvjete u stambenim jedinicama u kojima žive Romi					
Aktivnost 1.	Inicirati i pružiti potporu jedinicama lokalne samouprave u izradbi plana za legalizaciju stambenih objekata koji ispunjavaju uvjete za rekonstrukciju	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.	Osigurati dodjelu grant sredstava jedinicama lokalne samouprave za sanaciju i rekonstrukciju stambenih objekata u vlasništvu Roma i objekata za smještaj Roma za postojeće socijalne i potencijalne objekte pogodne za prenamjenu za socijalno stanovanje	x	x	x	x	x
Mjera 3.	Izgradnja socijalnih stambenih jedinica za Rome (kolektivni/pojedinačni objekti)					
Aktivnost 1.	Osigurati sredstva za izgradnju socijalnih pojedinačnih i kolektivnih stambenih jedinica za Rome	x	x	x	x	x
Mjera 4.	Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta stanovanja u romskim naseljima i široj zajednici					
Aktivnost 1.	Osigurati sredstva za provedbu infrastrukturnih projekata za poboljšanje uvjeta stanovanja (voda, struja, kanalizacija, pristupni putovi i dr.)	x	x	x	x	x
Izvršavajuća institucija:	MLJPI	Jedinice lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini	Organizacije koje surađuju:	Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Vlada Brčko distrikta BiH – Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja		

Opis problema:	Prema pokazateljima jedinica lokalne samouprave, 1.539 romskih obitelji u 24 lokalne zajednice nalazi se u potrebi za legalizacijom nelegalnih stambenih objekata u BiH, tako da je u idućem razdoblju nužno smanjiti broj nelegalnih stambenih objekata. Kada je u pitanju potreba za izgradnjom novih stambenih jedinica, 883 obitelji u 32 jedinice lokalne samouprave iskazale su potrebu za izgradnjom stambenih objekata, s tim da je 1.300 obitelji u 32 jedinice lokalne samouprave iskazalo potrebu za rekonstrukcijom objekata, s obzirom na to da žive u neuvjetnim objektima koji ne ispunjavaju minimalne stambene uvjete za život. Uvjeti su u postojećim romskim naseljima također loši, tako da je 28 jedinica lokalne samouprave iskazalo potrebu za sanacijom infrastrukture kao što su: pristupni putovi, kanalizacija, rasvjeta, vodovodna mreža, sanacija prostorija za zajedničku namjenu, igrališta, čišćenje naselja od otpada, oformljenje odgovarajućih odlagališta za otpad i sl., kako bi se poboljšala kvaliteta života romske populacije u BiH.
Što će se promijeniti?	Nužno je poboljšati uvjete stanovanja za većinu romskih obitelji koje žive u neodgovarajućim uvjetima i uspostaviti održivi model za razvitak socijalnog stanovanja za sve obitelji koje same nisu u mogućnosti osigurati minimum stambenih uvjeta. Cilj je značajno poboljšati uvjete stanovanja u postojećim romskim naseljima koja će se mapirati, te na temelju toga pratiti razvitak tih lokalnih zajednica. U kontinuitetu inicirati da jedinice lokalne samouprave rade na stalnom porastu broja legaliziranih stambenih objekata. Na taj bi se način osigurala održivost ulaganja u postojeće stambene objekte koji se mogu legalizirati i potaknula izrada drugih projekata za trajno stambeno zbrinjavanje romskih obitelji koje žive u neodgovarajućim uvjetima stanovanja i čiji se objekti ne mogu legalizirati.
Indikatori:	1. Pokrenuta inicijativa za usklađivanje i usuglašavanje postojećih propisa koji se odnose na problem legalizacije; 2. Mapirana romska naselja po lokalnim zajednicama; 3. Osigurana dodjela grant sredstava jedinicama lokalne samouprave u svrhu potpore romskim obiteljima za pokretanje procesa legalizacije stambenih objekata koji ispunjavaju nužne uvjete; 4. Inicirana i prema potrebi pružena potpora jedinicama lokalne samouprave u izradi plana za legalizaciju stambenih objekata koji ispunjavaju uvjete za rekonstrukciju; 5. Osigurana dodjela grant sredstava jedinicama lokalne samouprave za sanaciju i rekonstrukciju stambenih objekata u vlasništvu Roma i objekata za smještaj Roma za postojeće socijalne i potencijalne objekte pogodne za prenamjenu za socijalno stanovanje; 6. Osigurana sredstva za izgradnju socijalnih pojedinačnih i kolektivnih stambenih jedinica za Rome; 7. Mapirana naselja u kojima žive Romi, uključujući i pokazatelje o stanju infrastrukture, okoliša i drugih nužnih životnih uvjeta; 8. Osigurana sredstva za provedbu infrastrukturnih projekata za poboljšanje uvjeta stanovanja (voda, struja, kanalizacija, pristupni putovi i dr.).

FINANCIJSKI PLAN – STAMBENO ZBRINJAVANJE ROMA

(1) Polazna vrijednost – legalizacija stambenih objekata Roma u BiH 2020.		(2) Ciljana vrijednost – legalizacija stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025. Mjera 1.					
1.539		150 objekata				Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Procjena sredstava		Procjena sredstava		Procjena sredstava		RS	31,34 %				
Ukupno KM		600.000		Ukupno KM		FBiH	62,66 %				
Godišnje KM		120.000		Godišnje KM		BDBiH	6 %				
(1) Polazna vrijednost – izgradnja stambenih objekata Roma u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020.)		(2) Ciljana vrijednost – izgradnja stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		BiH	120.000				
885 objekata		100 objekata		785 objekata		(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025. Mjera 2.					
Procjena sredstava – 45.000 vrijednost jedne stambene jedinice		Procjena sredstava		Procjena sredstava		Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Ukupno KM		4.500.000		Ukupno KM		RS					
Godišnje KM		450.000		Godišnje KM		FBiH					
(1) Polazna vrijednost – rekonstrukcija stambenih objekata Roma u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020.)		(2) Ciljana vrijednost – rekonstrukcija stambenih objekata Roma u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.		BDBiH					
1.300 objekata		200 objekata		1.100 objekata		BiH	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
Procjena sredstava – 20.250 vrijednost jedne		Procjena sredstava		Procjena sredstava		(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025. Mjera 3.					
						Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
						RS					
						FBiH					

stambene jedinice										
Ukupno KM		26.325.000	4.050.000	22.275.000	BDBiH					
Godišnje KM		5.265.000	810.000	4.455.000	BiH	810.000				
(1) Polazna vrijednost – poboljšanje infrastrukture u romskim naseljima u BiH (zahtjev jedinica lokalne samouprave za 2020.)		(2) Ciljana vrijednost – poboljšanje infrastrukture u romskim naseljima u BiH do 2025.		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025. Mjera 4.					
		Jedinice lokalne samouprave			Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Procjena sredstava (28 jedinica lokalne samouprave – 2.480 korisnika)		Procjena sredstava – 15 jedinica lokalne samouprave		Procjena sredstava	RS					
					FBiH					
Ukupno KM		1.240.000	300.000	940.000	BDBiH					
Godišnje KM		248.000	60.000	188.000	BiH	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
(1) Polazna vrijednost – Mjere 1+2+3+4		(2) Ciljana vrijednost do 2025. Mjere 1+2+3+4		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025.					
					Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Procjena sredstava		Procjena sredstava		Procjena sredstava	RS					
Ukupno KM		73.510.000	9.450.000	64.060.000	FBiH					
Godišnje KM		14.702.000	1.890.000	12.812.000	BDBiH					
					BiH	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000
Znatno su veće potrebe u vezi s legalizacijom stambenih objekata za Rome (Mjera 1). U ovome smo planiranju uzeli u obzir samo troškove pokretanja postupka, raščlanili prosjek toga troška bez procjene troškova građevinskog zemljišta i uređenja infrastrukture, što će biti moguće procijeniti tek kada se mapiraju konkretne lokacije koje se mogu legalizirati.										

Znatno su veće potrebe u vezi s legalizacijom stambenih objekata za Rome (Mjera 1). U ovome smo planiranju uzeli u obzir samo troškove pokretanja postupka, raščlanili prosjek toga troška bez procjene troškova građevinskog zemljišta i uređenja infrastrukture, što će biti moguće procijeniti tek kada se mapiraju konkretne lokacije koje se mogu legalizirati.

4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ROMA

UNAPREĐENJE, DOSTUPNOST I KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PRIPADNIKA ROMSKE POPULACIJE							
CILJ 4.	Mjera 1.	JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH PREDSTAVNIKA ZA UNAPREĐENJE ZDRAVLJA ROMA	ROK ZA PROVEDBU				
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Aktivnost 1.		Jačati kapacitet romskih udruga za rad u romskim zajednicama na promicanju zdravih životnih navika i načina ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu – uključiti najmanje 20 posrednika	x				
Aktivnost 2.		Analiza o broju neosiguranih Roma na području Federacije BiH i preporuke za rješavanje načina osiguranja	x	x			
Aktivnost 3.		Izrada naputka o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i prijedloga protokola za suradnju lokalnih zdravstvenih ustanova i romskih udruga		x	x		
Aktivnost 4.		Inicirati uspostavu djelotvornijeg sustava o načinu ostvarivanja prava i usluga za Rome zajedno s ostalim ranjivim skupinama		x	x	x	
Mjera 2.		SMANJENJE ČIMBENIKA RIZIKA ZA ZDRAVLJE U ROMSKOJ POPULACIJI					
Aktivnost 1.		Provedba preventivnih aktivnosti u romskim zajednicama u cilju: – prevencije zaraznih i nezaraznih oboljenja, – unapređenja spolnog i reproduktivnog zdravlja, uključujući planiranje obitelji, – unapređenja oralnog zdravlja.	x	x	x	x	x
Aktivnost 2.		Izrada i provedba programa prevencije nasilja u obitelji – rad s obiteljima u romskoj zajednici koji obavljaju zdravstveni radnici u suradnji s centrima za socijalnu skrb i nadležnim policijskim upravama	x	x	x	x	x
Izvršajna institucija:	MLJPI	Nadležne institucije:	Zavod za javno zdravstvo FBiH, IZU Institut za javno zdravstvo RS, Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH i domovi zdravlja u jedinicama lokalne samouprave		Organizacije koje surađuju: Romske nevladine organizacije		
Opis problema:	Postavljeni cilj u Deklaraciji iz Poznana predviđa osiguranje općeg zdravstvenog osiguranja za najmanje 95 % romske populacije ili postotak razmjernan stopi zdravstveno osiguranih osoba iz opće populacije. Prema općim je pokazateljima ukupan broj Roma u BiH 17.644, od čega je 7.625 žena, 1.828 djece predškolskog uzrasta i 4.025 djece uzrasta od 6 do 18 godina. Dok prema podacima iz Evidencije romskih potreba oko 30 % pripadnika romske nacionalne manjine obuhvaćenih ERP-om nema zdravstveno osiguranje, od ovih 30 %, 5.200 osoba odnosno 34,7 % jesu djeca do 15 godina, što ukazuje na pomanjkanje znanja roditelja o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite. U okviru je ERP-a evidentirana i visoka stopa invaliditeta, i to u starosnoj skupini do 14 godina, gdje je postotak visokih 34,7 %; nije poznato koliki je broj ove djece kategoriziran. U prethodnome je razdoblju urađeno mnogo na edukaciji romskih predstavnika o pitanjima zdravih životnih navika i ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, međutim, kapaciteti se romskih nevladinih organizacija moraju ojačati još više. Različiti pokazatelji						

	ukazuju kako ima određenih pomaka, ali situacija je daleko od zadovoljavajuće i nužno je uložiti još napora i sredstava kako bi se promicalo i unaprijedilo zdravlje romske populacije u BiH. Postojeći kapaciteti izgrađeni putem romskih posrednika te njihov angažman u ovome području moraju se dodatno osnažiti i iskoristiti na najbolji način. Nasilje nad ženama i djecom, osobito Romima/Romkinjama, predstavlja problem koji je odavno rasprostranjen u Bosni i Hercegovini – nažalost, u većini se slučajeva prihvaća kao privatna obiteljska stvar. Teško je utvrditi opseg prisutnosti nasilja; jedan od razloga nalazi se u skrivenoj naravi problema, neprijavlivanju slučaja nasilja nad ženama i djecom i neprepoznavanju oblika nasilja. Očito je kako su romske žene najugroženija kategorija jer najviše vremena provode kod kuće u neuvjetnim objektima, ne posjeduju određena znanja o čimbenicima koji utječu na njihovo reproduktivno zdravlje i planiranje roditeljstva. Uz to, većina ovih žena nema pristup zdravstvenim ustanovama niti pedijatrima i nema temeljno znanje o neonatalnoj skrbi.
Što će se promijeniti?	Cilj je povećati stopu osoba obuhvaćenih redovitim zdravstvenim osiguranjem u Federaciji BiH, te ponuditi rješenje koje će u cijelosti riješiti ovaj problem. Također, nužno je u kontinuitetu osiguravati praćenje broja korisnika usluga romskih posrednika, koji pružaju ključne informacije i promiču zdrave životne navike. U kontinuitetu pratiti i povećati broj odlazaka Roma/Romkinja na redovite preventivne preglede i na taj način utjecati na smanjenje postotka zaraznih i nezaraznih oboljenja i smrtnosti kod romske populacije u odnosu na ukupnu populaciju. U suradnji s mjerodavnim institucijama povećati broj prijava slučajeva nasilja nad ženama i djecom i pružiti usluge žrtvama nasilja.
Indikatori:	1. Održani zajednički sastanci romskih udruga, zdravstvenih ustanova i organizacija u cilju identificiranja potreba i poboljšanja suradnje; 2. Izrađena analiza o broju neosiguranih Roma i naputak o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite; 3. Provedena edukacija predstavnik romskih udruga o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite; 4. Provedena edukacija predstavnik romskih udruga o čimbenicima rizika za zdravlje i načinu smanjenja/otklanjanja ovih čimbenika; 5. Izrađen informativno-edukacijski materijal koji će udruge koristiti za promicanje zdravih životnih navika; 6. Ojačani kapaciteti romskih posrednika za poboljšanje zdravlja Roma i pružanje svih nužnih informacija; 7. Angažirani romski posrednici putem romskih udruga u svrhu promicanja zdravlja, prevencije oboljenja i ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu; 8. Provedena edukacija romskog stanovništva o značaju i načinima prevencije zaraznih i masovnih nezaraznih oboljenja; 9. Provedena edukacija o značaju redovite imunizacije; 10. Proveden nadzor nad imunizacijom i po potrebi provedba dodatnog cijepljenja; 11. Nadzor nad zaraznim oboljenjima i poduzimanje higijensko-epidemioloških mjera u romskim zajednicama radi uklanjanja rizika od zaraznih oboljenja s posebnim naglaskom na COVID-19; 12. Provedeni preventivni pregledi u svrhu ranog otkrivanja raka vrata maternice i raka dojke kod žena i raka prostate i debelog crijeva kod muškaraca; 13. Provedeni sistematski pregledi djece do 15 godina starosti; 14. Izrađen informativno-edukacijski materijal za promicanje zdravih životnih navika; 15. Izrađen program prevencije nasilja nad ženama i djecom; 16. Održana edukacija o značaju i načinu prepoznavanja nasilja.

5. OBRAZOVANJE ROMA

NAPOMENA:

Ovaj je dio strateških ciljeva i mjera istovjetan s „Okvirnim planom o obrazovnim potrebama Roma za razdoblje 2018. – 2022.“, koji je usvojilo Vijeće ministara BiH na 155. sjednici održanoj 18. rujna 2018. godine. Ciljevi i mjere iz ovoga plana uključeni su u APURBiH 2021./2025. zbog programiranja nužnih sredstava za provedbu ukupnih aktivnosti usmjerenih na društvenu uključenost Roma u Bosni i Hercegovini.

CILJ 5.	POBOLJŠANJE OBUHVATA OBRAZOVANJA ROMA I ROMKINJA PROVEDBOM OKVIRNOG PLANA O OBRAZOVNIM POTREBAMA ROMA ZA RAZDOBLJE 2018. – 2022.	ROK ZA PROVEDBU				
		2021. 2022. 2023. 2024. 2025.				
PODCILJ 5.1.	SADRŽAJI O ROMSKOJ POVIJESTI I KULTURI UVRŠTENI U POSTOJEĆE NASTAVNE PLANOVE I PROGRAME I UDŽBENIKE DO 2021. GODINE					
Mjera 1.	Sačiniti analizu postojećih nastavnih planova i programa i udžbenika nacionalne skupine predmeta u kontekstu sadržaja koji se odnose na romsku povijest i kulturu te uklanjanje mogućih predrasuda i stereotipa o Romima iz udžbenika i nastavnih materijala	x	x			
Mjera 2.	Unaprijediti nastavne planove i programe i školske udžbenike izradbom tematskih cjelina i sadržaja koji se odnose na romsku povijest i kulturu bez stereotipa	x	x			
Mjera 3.	Izraditi stručnu literaturu o povijesti i kulturi Roma ili njezino osiguranje iz okružja (za predškolske, osnovne i srednje škole)		x	x		
Opis aktivnosti:	1. Stručni tim za evaluaciju i nadzor AOP-a definira TOR (opis poslova za sve stručnjake);					
	2. Angažiranje stručnjaka za izradbu prijedloga jedinstvene metodologije za sačinjavanje analize NPP-a, uzimajući u obzir i već urađene analize REF-a;					
	3. Na temelju prijedloga stručnjaka Stručni tim priprema inicijativu – prijedlog prema nadležnim ministarstvima obrazovanja za odobrenje jedinstvene metodologije;					
	4. Prijedlozi metodologije i analize prije finaliziranja prolaze javnu raspravu, uključujući i sudjelovanje akademske zajednice i NVO-a;					
	5. Prijedlog materijala koji je pripremio Stručni tim za nadzor AOP-a upućuje se nadležnim ministarstvima obrazovanja na suglasnost;					
	6. Sačiniti detaljniji popis stručne literature u BiH i regiji koja se može koristiti za područje izučavanja kulture Roma i povijesti, uputiti ga prema nadležnim institucijama i prema potrebi osigurati nabavu.					
PODCILJ 5.2.	ROMSKI JEZIK UVEDEN U ŠKOLE KAO FAKULTATIVNI PREDMET ILI PUTEM ALTERNATIVNIH RJEŠENJA DO 2022. GODINE					
Mjera 1.	Pokretanje inicijative za otvaranje katedre za romski jezik, književnost i kulturu na filozofskim fakultetima	x	x	x		
Mjera 2.	Osigurati stručno osposobljavanje učitelja, nastavnika ili profesora za romski jezik na visokoškolskim institucijama	x	x	x	x	x
Mjera 3.	Osigurati sredstva za stipendiranje studenata koji se osposobljavaju za učitelje i nastavnike (predavače) romskog jezika	x	x	x	x	x
Mjera 4.	Osigurati (iz okružja) školsku literaturu na romskom jeziku (za učenike, učitelje, nastavnike i školske knjižnice)	x	x	x	x	x
Mjera 5.	Promicanje učenja romskog jezika kao fakultativnog predmeta	x	x	x	x	x
Mjera 6.	Ojačati suradnju putem regionalnih inicijativa s katedrama u regiji i Europi	x	x	x	x	x

Mjera 7.	Romski jezik uveden u škole kao fakultativni predmet	x	x	x	x	x
Opis aktivnosti:	1. Na temelju inicijative MLJPI-a upućene Rektorskoj konferenciji za otvaranje katedri za romski jezik na filozofskim fakultetima nužno je intenzivirati aktivnosti i razmotriti odnosi li se i na javna i/ili privatna sveučilišta u BiH. 2. Organizirati javnu raspravu u svrhu pojašnjenja mjera 1., 2., 3. i 6., a ako nije moguće, organizirati je putem virtualnih sastanaka. 3. MLJPI će u suradnji s Odborom za Rome organizirati izradbu podrobnog popisa stručne literature u BiH i regiji koji se može koristiti za izučavanje romskog jezika, zatim, uputiti ga prema nadležnim institucijama i prema potrebi osigurati nabavu. 4. Nadležna ministarstva obrazovanja trebaju pokrenuti kampanje, rasprave, publikacije, brošure...					
PODCILJ 5.3.	SPREČAVANJE PREDRASUDA, STEREOTIPA I DISKRIMINACIJE DO 2020. GODINE					
Mjera 1.	Izraditi vodič namijenjen upravi škole, nastavnicima, osoblju u vrtićima, roditeljima i djeci u svrhu njihova upoznavanja s tradicijom, kulturom i običajima Roma	x	x	x		
Mjera 2.	Promicanje Smjernica za sprečavanje diskriminacije u obrazovanju	x	x	x		
Mjera 3.	Obuka za upravu škole, nastavnike, roditelje i djecu u svrhu prepoznavanja diskriminacije, stereotipa i predrasuda	x	x	x		
Mjera 4.	Angažman romskih posrednika u obrazovanju	x	x	x		
Opis aktivnosti:	1. Inicirati da ovu aktivnost provedu obrazovne institucije; 2. Nadležne obrazovne institucije uspostavljaju radnu skupinu; 3. Odabrati tri stručnjaka i sačiniti plan za provedbu ovih mjera; 4. Promicanje Programa i Pravila za sprečavanje diskriminacije u obrazovanju; 5. Obuka za upravu škole, nastavnike, roditelje i djecu u svrhu prepoznavanja diskriminacije, stereotipa i predrasuda.					
PODCILJ 5.4.	INICIRATI I PRUŽITI POTPORU OBRAZOVNIM VLASTIMA U BIH U CILJU DONOŠENJA AKCIJSKIH PLANOVA U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – OSIGURATI USVAJANJE I POČETAK PROVEDBE AKCIJSKIH PLANOVA U: REPUBLICI SRPSKOJ, FEDERACIJI BIH, PET ŽUPANIJA I BRČKO DISTRIKTU DO 2022. GODINE					
Mjera 1.	Izraditi nadzorni plan za praćenje provedbe akcijskih planova u području obrazovanja Roma		x			
Mjera 2.	Održati godišnje dvije regionalne konferencije posvećene poboljšanju obuhvata obrazovanja Roma – izazovi i dobre prakse		x	x	x	x
Mjera 3.	Pružiti potporu jedinicama lokalne samouprave za programe poboljšanja obuhvata obrazovanja romske djece		x	x	x	x
Izvještajna institucija:	MLJPI	Nadležne institucije:	MLJPI, Ministarstvo prosvjete RS, ministarstva obrazovanja USŽ, TŽ, ZDŽ, ŽSB, HNŽ i SŽ te nadležni odjel Brčko	Organizacije koje surađuju:	EU, VE, Fond za obrazovanje Roma (REF), UNICEF, udruga Roma, OCD, međunarodne organizacije, OSCE u BiH	

		distrikta BiH	
Opis problema:			<i>Okvirni plan o obrazovnim potrebama Roma za razdoblje 2018. – 2022. usvojilo je Vijeće ministara BiH na 155. sjednici održanoj 18. rujna 2018. godine. Ovim je planom predviđeno donošenje osam akcijskih planova u okviru Ministarstva prosvjete Republike Srpske, ministarstava obrazovanja USŽ, TŽ, ZDŽ, ŽSB, HNŽ i SŽ te Brčko distrikta BiH. Do sada su usvojeni samo u ŽSB i entitetu RS.</i> <i>Kada su u pitanju potrebe u području obrazovanja, 26 jedinica lokalne samouprave</i> iskazalo je potrebe koje se odnose na: 1) program boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj – ukupno za 1.658 djece; 2) osiguravanje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe – za 3.631 učenika, 3) za osiguranje stipendiranja romskih učenika u srednjim školama i na fakultetima nije bilo iskazanih potreba. <i>Prema dostupnim podacima koje je prikupio MLJPI 2020. godine, još uvijek je iznimno nizak postotak romske djece uključen u predškolski odgoj i obrazovanje; ovaj postotak iznosi svega 4 %. Iznimno je niska stopa djece koja su obuhvaćena osnovnim i srednjim školovanjem i iznosi svega 35 %. Ako se uzme u obzir cilj koji je postavljen Deklaracijom iz Poznana, u idućem je razdoblju nužno osigurati porast upisa i stope okončanja osnovnog obrazovanja Roma na 90 %, te upisa i stope okončanja srednjeg obrazovanja na 50 %.</i> <i>Postizanjem većeg obuhvata predškolskim obrazovanjem Roma povećavaju se njihove mogućnosti za daljnji razvitak i napredak u odgoju romske djece i neizravno se smanjuje stopa napuštanja osnovnog i srednjeg obrazovanja.</i> <i>S druge strane, povećavanjem mjera usmjerenih na smanjenje stope napuštanja osnovnog i srednjeg obrazovanja povećavaju se mogućnosti romske djece za stjecanje dobrih kvalifikacija, pa time i za zapošljavanje ili nastavak visokog obrazovanja. S obzirom na to da su mjerodavne obrazovne vlasti usvojile samo dva akcijska plana, predviđena je mjera 4. kao potpora nadležnim institucijama da ubrzaju donošenje i provedbu akcijskih planova za obrazovanje Roma.</i> <i>U suradnji s obrazovnim institucijama u svojoj zajednici, jedinice lokalne samouprave provode svoje programe i ohrabrit će se dodatno kako bi ih provele. Također, u suradnji s MLJPI i u partnerstvu s OCD-om mogu zatražiti dodatnu potporu kako bi se ubrzala njihova provedba, a pozitivna praksa proširila na druge jedinice lokalne samouprave, kao što su to iskazali Grad Banja Luka i općina Novo Sarajevo.</i>
Što će se promijeniti?			
Indikatori:	predškolsko	osnovno	srednje visoko
	1. Broj pohađanja u predškolskom obrazovanju 2. Pohađanja specijalnih škola 3. Broj pohađanja odvojenih škola	1. Stopa pismenosti 2. Broj upisa – osnovno obrazovanje 3. Broj napuštanja osnovnog obrazovanja 4. Broj završavanja osnovnog obrazovanja	1. Broj upisa – srednje obrazovanje 2. Broj napuštanja srednjeg obrazovanja 3. Broj završavanja srednjeg obrazovanja 1. Broj upisa – visoko obrazovanje 2. Broj završavanja visokog obrazovanja
Dodatni indikator:	Broj akcijskih planova koje su donijele nadležne obrazovne vlasti entiteta, županija i BDBiH	Informacija o provedbi akcijskih planova nadležnih obrazovnih vlasti entiteta, županija i BDBiH	Informacija o pozitivnim praksama i izazovima jedinica lokalne samouprave

FINANCIJSKI PLAN – OBRAZOVANJE ROMA

(1) Polazna vrijednost Ciljevi 1+2+3	(2) Ciljana vrijednost do 2025. Ciljevi 1+2+3		(3) Nedostajuća sredstva prema ukupnim iskazanim potrebama za 2020.	(4) Sredstva planirana Akcijskim planom 2021. – 2025.					
10 posrednika i Cilj 1.				Valuta: BAM	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Procjena sredstava	Procjena sredstava		Procjena sredstava	RS					
				FBiH					
				BDBiH					
Ukupno KM	962.000	Ukupno KM	350.000						
Godišnje KM	192.400	Godišnje KM	70.000						
					70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Nedostajuća se sredstva odnose na sve predložene mjere i aktivnosti.									

4. PRAĆENJE, OCJENJIVANJE I IZVJEŠĆIVANJE O PROVEDBI AKCIJSKOG PLANA

Za provedbu će se ovoga Akcijskog plana svake godine donositi operativni plan, usklađen s raspoloživim sredstvima. Sredstva za provedbu raspoređuju se odlukom o dodjeli grant sredstava, koju svake godine usvaja Vijeće ministara BiH. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH ključna je institucija koja prikuplja, sistematizira, ažurira i analizira podatke o provedbi aktivnosti iz ovoga Akcijskog plana.

Podaci se prikupljaju na temelju izvješćivanja institucija koje realiziraju grantove, kako je to naznačeno u okviru ovoga plana. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH odgovorno je da u ugovorima o transferima grantova precizira sve segmente nužne za provedbu i podatke na temelju kojih se mogu pratiti i pripremati informacije o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana, a prema tome i stupanj ostvarenja utvrđenih strateških ciljeva.

Tijekom godine se kontinuirano prati provedba, a Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizira podatke i priprema izvješća. Nakon razmatranja izvješća na sjednici Odbora za Rome, osiguravaju se suglasnosti vlada entiteta i Brčko distrikta BiH, a zatim se dostavljaju Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Pored podataka o napretku ispunjenja strateških ciljeva Akcijskog plana prema postavljenim indikatorima, izvješće sadrži i podatke o realiziranju planiranog proračuna, uključujući i podatke o prikupljenim donatorskim sredstvima te sredstvima drugih institucija. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH uzet će u obzir Regionalni okvir za praćenje napretka integracije Roma (novi će se obrazac za izvješćivanje o godišnjem realiziranju javnih politika država učesnica o integraciji Roma naknadno razviti i biti sastavni dio ovoga plana).

Prilozi:

1. Tablica 1. Opći podaci o broju Roma u BiH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.
2. Tablica 2. Iskazane potrebe u području stambenog zbrinjavanja Roma – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.
3. Tablica 3.a Područje zapošljavanja i samozapošljavanja Roma – iskazane potrebe lokalnih zajednica
4. Tablica 3.b – izvor podataka: zavodi za zapošljavanje
5. Tablica 4.a Potencijalne potrebe u području obrazovanja Roma
6. Tablica 4.b Službeni podaci obrazovnih vlasti za školsku 2019./20.

POPIS STANOVNIŠTVA IZ 2013.									
TABLICA 1. OPĆI PODACI O BROJU ROMIJA U BIH – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.									
R. broj	GRAD/OPĆINA	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROMA
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 16 godina starosti		
1.	BIJELOJANA	196	723	375	348	108	235	380	496
2.	BRČKO DISTRIKT	0	0	0	0	0	0	0	490
3.	BANOVICI	62	245	132	113	32	88	125	242
4.	KALESIJA	41	132	50	72	8	35	89	190
5.	ŽIVINICE	169	845	165	169	0	0	0	137
6.	KAKANJ	330	2500	1000	1500	90	850	1560	535
7.	MODRIČA	72	309	91	81	43	94	137	851
8.	TESLIĆ	27	126	66	60	7	23	96	168
9.	GRADIŠKA	150	460	0	0	0	0	0	63
10.	KLUJČ	46	213	98	115	11	35	167	395
11.	BOŠANJSKA KRUPA	0	0	0	0	0	0	0	114
12.	DONJI VAKUF	87	257	133	124	26	54	177	118
13.	PRNJAČOR	39	138	82	56	0	11	127	152
14.	KISELJAK	148	292	149	143	45	85	161	40
15.	DERVENTA	0	0	0	0	0	0	0	27
16.	VITEZ	150	596	284	312	107	108	381	113
17.	ZENICA	350	2500	1250	1250	300	500	1700	10
18.	BREŽA	34	117	68	49	3	40	74	5
19.	ZVORNIK	50	130	65	55	0	10	130	32
20.	VOGOSČA	0	0	0	0	0	0	0	1
21.	TRAVNIK	115	0	0	0	0	0	0	133
22.	TUZLA	800	4000	2500	1500	700	1200	2100	210
23.	ZAVIDOVIĆI	191	729	365	364	146	143	400	114
24.	VIŠKO	0	986	477	509	0	0	0	521
25.	BUGOJNO	20	110	40	70	40	30	40	411
26.	GRAČANICA	102	358	192	166	29	87	242	986
27.	OPĆINA STARI GRAD	17	61	25	33	12	18	28	50
28.	JAICE	73	264	119	145	28	83	153	257
29.	MOSTAR	132	522	300	222	45	108	369	52
30.	GORAŽDE	10	46	26	10	14	12	20	25
31.	KONJIC	25	83	0	0	0	0	61	29
32.	BANIA LUKA	30	90	32	58	12	15	63	18
33.	NOVO SARAJEVO	0	0	0	0	0	0	0	114
34.	BIHAĆ	150	619	0	0	0	107	272	132
35.	ILJAŠ	41	167	80	87	22	47	98	275
36.	LOPARE	10	26	12	14	0	6	20	181
37.	CENTAR SARAJEVO	250	1250	0	0	0	0	0	98
38.	HADŽIĆI	12	64	26	38	10	29	25	123
39.	SREBRENIKA	5	20	8	12	0	2	18	1
40.	NOVI TRAVNIK	5	11	4	7	2	4	5	273
41.	KOSTANICA	8	32	12	20	0	7	25	62
42.	NOVI GRAD	6	27	15	12	3	6	18	41
43.	MRKONJIC GRAD	0	0	0	0	0	0	0	1

R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROMA			UKUPNO	
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 14 godina starosti		M	Ž	Z	M	Ž
44.	ŠEKOVIĆI	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
45.	HANIPIŠAK	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	0
46.	TREBINJE	9	23	11	12	0	6	17	13	6	19	6	7
47.	USORA	2	22	10	12	3	2	17	19	11	30	11	8
48.	FOČA	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	3	0
49.	MILUĆI	30	150	0	0	0	0	0	9	5	14	5	4
50.	SAPNA	14	52	23	29	9	18	25	39	24	63	24	15
UKUPNO		4.008	19.295	8.295	7.767	1.855	4.099	9.320	10.173	5.261	15.434	5.261	4.913
R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROMA			UKUPNO	
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 14 godina starosti		M	Ž	Z	M	Ž
51.	NOVI GRAD SARAJEVO								481	245	726	245	235
52.	JABLANICA								27	10	37	10	17
53.	STOLAC								24	14	38	14	10
54.	LUKAVAC								427	240	667	240	187
55.	VUKOSAVLJE								139	75	214	75	64
56.	DOBRI								156	89	245	89	67
57.	PRUĐOR								239	122	361	122	117
58.	BOSANSKI PETROVAC								3	3	6	3	0
59.	CAZIN								4	3	7	3	1
60.	SANSKI MOST								16	10	26	10	6
61.	DOMALJEVAC-ŠAMAC								5	3	8	3	2
62.	ODŽAK								8	4	12	4	4
63.	ORAŠJE								2	2	4	2	0
64.	ČELIĆ								15	4	19	4	11
65.	DOBROJSTOK								1	1	2	1	0
66.	GRADAČAC								127	63	190	63	64
67.	KLADANJ								33	16	49	16	17
68.	SREBRENIK								53	26	79	26	27
69.	DOBROJ JUG								26	12	38	12	14
70.	TEŠANJ								3	3	6	3	0
71.	USORA								19	11	30	11	8
72.	FOČA								1	1	2	1	0
73.	BUSOVAČA								3	1	4	1	2
74.	FOJNICA								35	16	51	16	19
75.	ČAPLJINA								20	11	31	11	9
76.	ILIDŽA								376	187	563	187	189
77.	LIVNO								8	5	13	5	3
78.	GLAMČOČ								1	1	2	1	0
79.	LAKTAŠI								4	3	7	3	1
80.	SRBAC								15	5	20	5	10
81.	RIBNIK								1	0	1	0	1
82.	KOZARSKA DUBICA								22	10	32	10	12
83.	UGLJEVIK								4	2	6	2	2
84.	PELAGIČEVO								3	3	6	3	0
85.	PETROVO								2	1	3	1	1
86.	BRATUNAC								8	3	11	3	5
87.	VLAŠENICA								3	1	4	1	2

88.	VIŠE GRAD							2		1	1
89.	ISTOČNO NOVO SARAJEVO							74		36	38
90.	FOČA							3		3	0
UKUPNO:								2.393		1.247	1.146

FBiH

USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.

R. Broj	GRAD/OPĆINA	Opći pokazatelji o broju Roma: Izvor podataka: lokalne zajednice, 2020.					DJECA					POPIS 2013.		
		BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	Djeca		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROMA	M	Ž			
						Odo do 5 godina starosti	Odo do 14 godina starosti							
1.	BANOVIĆI	62	245	132	113	32	88	125	190	105	85			
2.	KALESIA	41	132	60	72	8	35	89	137	70	67			
3.	ŽIVINICE	189	845	165	169	0	0	0	535	286	749			
4.	KAKANJ	330	2500	1000	1500	90	850	1560	851	413	438			
5.	KUJUČ	46	213	98	115	11	35	167	114	55	58			
6.	BOSANSKA KRUPA	0	0	0	0	0	0	0	118	66	52			
7.	DONJI VAKUF	87	257	133	124	26	54	177	152	81	71			
8.	KISELJAK	148	292	149	143	292	45	161	220	113	107			
9.	VITEZ	150	596	284	312	215	0	381	351	187	164			
10.	ZENICA	350	2500	1250	1250	300	500	1700	809	432	377			
11.	BREZA	34	117	68	49	3	40	74	53	32	21			
12.	VOGOŠĆA	0	0	0	0	0	0	0	133	71	62			
13.	TRAVNIK	115	0	0	0	0	0	0	210	114	96			
14.	TUZLA	800	4000	2500	1500	700	1200	2100	1007	521	486			
15.	ZAVIDOVIĆI	191	729	365	364	146	143	400	411	215	196			
16.	VIŠKOVO	0	986	477	509	0	0	0	986	477	509			
17.	BUGOJNO	20	110	40	70	40	30	40	50	27	23			
18.	GRAČANICA	102	358	192	166	29	87	242	257	137	120			
19.	OPĆINA STARI GRAD	2	6	1	2	1	0	2	52	25	27			
20.	JAICE	73	264	119	145	28	83	153	247	128	119			
21.	MOSTAR	132	572	300	272	45	108	369	257	147	110			
22.	GORAZDE	10	46	26	10	14	12	20	29	18	11			
23.	KONJIC	25	83	0	0	0	22	61	114	61	53			
24.	NOVO SARAJEVO	0	0	0	0	0	0	0	275	137	138			
25.	BHAČ	150	619	0	0	0	107	272	181	98	83			
26.	ILIJAS	41	167	80	87	22	47	98	123	61	62			
27.	CENTAR SARAJEVO	250	0	0	0	0	0	0	273	139	134			
28.	HADŽIĆI	12	64	26	38	10	29	25	62	41	21			
29.	USORA	2	22	10	12	3	2	17	19	11	8			
30.	SAPNA	14	52	23	29	9	18	25	39	24	15			
UKUPNO:		3.356	16.975	7.998	7.001	1.777	3.576	8.258	8.255	4.793	3.952			

R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DIECA		ODRASLI	USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti		UKUPAN BROJ ROM/IA		M
31.	NOVI GRAD SARAJEVO								481	245	235
32.	JABLANICA								27	10	17
33.	STOLAC								24	14	10
34.	LUKAVAC								427	240	187
	UKUPNO:								959	510	449

RS	USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.
----	---

Općiđ pokazatelji o broju Roma: izvor podataka: lokalne zajednice, 2020.										USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
R. broj	GRAD/OPĆINA	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROM/A	M	Ž	
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti					
1.	BIJELINA	196	723	375	348	108	235	380	496	255	241	
2.	MODRIČA	72	309	91	81	43	94	137	168	82	86	
3.	TESLIĆ	27	126	66	60	7	23	96	63	35	28	
4.	GRADIŠKA	150	460	0	0	0	0	0	395	189	206	
5.	PRNIAVOR	39	138	82	56	0	11	127	40	27	13	
6.	DERVENTA	0	0	0	0	0	0	0	10	5	5	
7.	ZVORNIK	50	130	65	55	0	10	130	1	1	0	
8.	BANJA LUKA	30	90	32	58	12	15	63	132	71	61	
9.	LOPARE	10	26	14	6	0	6	20	1	1	0	
10.	TREBINJE	9	23	11	12	0	6	17	13	6	7	
11.	SREBRENICA	5	20	8	12	0	2	18	4	3	1	
12.	NOVI GRAD	6	27	15	12	3	6	18	41	21	20	
13.	KOSTANICA	8	32	12	20	0	7	25	6	3	3	
14.	MILUČI	30	150	0	0	0	0	0	9	5	4	

R. broj	Lokalne zajednice koje nisu dostavile upitnike	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DJECA		ODRASLI	USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.		
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 14 godina starosti		UKUPAN BROJ ROM/IA	Ž	
1.	DOBROJ								156	89	67
2.	PRUEDOJ								239	122	117
UKUPNO:									395	211	184

BD BiH	USPOREDBA PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2013.
--------	---

I. OPĆI PODACI										POPIS 2013.	
R. broj	GRAD/OPĆINA	BROJ OBITELJI	BROJ OSOBA	M	Ž	DIECA		ODRASLI	UKUPAN BROJ ROM/A	M	Ž
						Od 0 do 5 godina starosti	Od 6 do 18 godina starosti				
1.	BROJO DISTRIKT BIH	0	0	0	0	0	0	0	490	242	248

TABLICA 2. ISKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMIBENOG ZBRINJAVANJA ROMA – izvor podataka: jedinice lokalne samouprave, 2020.

SKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMIA RS (POLAZNA GODINA 2020.)								
R. broj	LOKALNA ZAEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NIŽNJU LEGALIZIRATI	Prosječno ulaganje	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U IZGRADNOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	Prosječno ulaganje	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA U POTREBI ZA IZGRADNOLIM UNAPREĐENIJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupačni put)
		bazirano na tome za dodijeljeno građevničko zemljište	(po cijeni u €)	PROCIJENA SREDSTAVA	broj stambenih jedinica	Prosjekno ulaganje	PROCIJENA SREDSTAVA	Prosjekno ulaganje
		legalaizacija objekata cca 67 m ² .	4000	0	1	0	2	0
					broj stambenih jedinica	cijena izgradnje		cijena rekonstrukcije
1.	BUELUNA	80	4000	320000	32	45000	1.440000	20250
2.	MODRIČA	52	4000	248000	12	45000	540000	20250
3.	TESLUĆ	0	4000	0	0	45000	0	20250
4.	GRADIŠKA	0	4000	0	10	45000	450000	20250
5.	PRILAVOR	0	4000	0	3	45000	135000	20250
6.	DREVENTA	0	4000	0	0	45000	0	20250
7.	ZVORNIK	200	4000	800000	50	45000	2250000	20250
8.	BANIJA LUKA	24	4000	96000	6	45000	270000	20250
9.	IOPARE	10	4000	40000	0	45000	0	20250
10.	NOVI GRAD	0	4000	0	2	45000	90000	20250
11.	TREBINJE	0	4000	0	4	35000	140000	20250
12.	KOSTAJNICA	0	4000	0	5	45000	270000	20250
13.	SREBREICA	5	4000	20000	1	45000	45000	20250
14.	MILIĆI	20	4000	80000	20	45000	900000	20250
Ukupno:		401	0	1504000	146	0	6530000	0
UKUPNO U %								

SKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA BD BIH

BROJ	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NUŽNO LEGALIZIRATI	PROJEKCIJA SREDSTAVA	BROJ OSITELJI U POTREBI ZA POBOLJŠANJEM STAMBENIH UVJETU KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROJEKCIJA SREDSTAVA	BROJ OSITELJI U POTREBI ZA POKLONJENIM STAMBENIM UVJETU KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROJEKCIJA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNOM I UNAPREĐENIEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROJEKCIJA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	1	NOVIH STAMBENIH JEDINICA	2			3	4	1+2+3+4

	prosječna cijena za procus legalizacije stambenog objekta oca 67 m2 prema cijenama u SZ iznosi oca 4 000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	broj stambenih jedinica	cijena izgradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	cijena rekonstrukcije	prosječna cijena rekonstrukcije	prosječna cijena rekonstrukcije	prosječna cijena rekonstrukcije
1. BRČKO DISTRIKT BiH	4000		45000		20250	0	0	0
1. BRČKO DISTRIKT	10	40000	45000	200	20250	50	25000	8515000
Ukupno:	10	40000	45000	200	20250	50	25000	8515000
UKUPNO U %								

ISKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA U FBiH PO ŽUPANIJAMA									
Ukupno	1128	492	1120	1106					
ISKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA UŠ									
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NUŽNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJU U POTREBI ZA IZGRADNJOM STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJU U POTREBI ZA POBOLJŠANJEM STAMBENIH UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORSNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROCIJENA SREDSTAVA
			1		2		3		4
									1+2+3+4
1. BIHAĆ			120000	20	900000	40	810000	10	5000
2. KLUČ			60000	5	225000	22	445500	10	5000
3. BOSANSKA KRUPA			0	15	675000	10	202500	20	10000
Ukupno:			180000	40	1800000	72	1458000	40	20000
PROJEKCIJE U %				20,41		35,71		4,51	

SKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA IŽ												
R. broj	LOKALNA ZAEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NIŠNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJU U POTREBI ZA IZGRADNOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ STAMBENIH JEDINICA za rekonstrukciju	BROJ OBITELJU U POTREBI ZA POGOLŠANJEM STAMBENIH UCIETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanadnja postojećih kuća i stanova)	CIJENA REKONSTRUKCIJE	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA DOSTUPNOSTI I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (strlja, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		procjena cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 60 m2 preina cijena cca 52 iznosi cca 4 000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište				broj stambenih jedinica		cijena izgradnje				1+2+3+4
		procjena cijena za legalizacije objekta cca 4 000 KM	4000					20250				
1.	BANOVIĆ	37	4000	9	45000	15	20250	303750	37	50000	1850000	2706750
2.	KALESIA	25	4000	2	45000	30	20250	607500	5	50000	250000	1047500
3.	ŽIVINICE	135	4000	36	540000	90	20250	1822500	195	50000	9750000	13732500
4.	TUZLA	450	4000	200	9000000	100	20250	2025000	1000	50000	50000000	62875000
5.	GRAČANICA	36	4000	3	45000	10	20250	202500	20	50000	1000000	1481500
6.	SAPNA	14	4000	0	45000	1	20250	20250	14	50000	700000	776250
Ukupno:		697	2788000	250	11250000	246	2087	4981500	1271		63550000	82569500
UKUPNO U %		58.18		21.29		20.87			22.53			

IZKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMIA ŽDŽ											
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NIŽIJO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA POBOVLJENJEM STAMBENIH UVIJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanadja postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORENIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREBLJENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupaui p art)		PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
			1		2		3			4	5

[illegible]

SKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA - BPŽ																				
R. broj	LOKALNA ZAEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NUŽNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OSIBITELJI U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	CIJENA IZGRADNJE	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	ciljna rekonstrukcije	BROJ OSIBITELJI U POTREBI ZA UNAPREĐENJEM KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (strida, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNJOM I UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (strida, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA								
											1		2	3	4					
		prosječna cijena za proces legalizacije stambenog objekta oca 67 m2 prema cijelima u 75 m2 i prosječna 4.000 KM bez imovine za dodijeljeno građevinsko zemljište		broj stambenih jedinica	45000	20250	50000	0	0	0	0	675000								
1.	GORAŽDE	0	4000	15	45000	20250	50000	0	0	0	0	675000								
UKUPNO:													0	15	45000	20250	50000	0	0	675000
UKUPNO U %													0	15	45000	20250	50000	0	0	675000

SKAZANE POTREBE U PODRUČJU STAMBENOG ZBRINJAVANJA ROMA ŽSB										
R. broj	LOKALNA ZAPOSLENICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NUŽNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA IZGRADNOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA POBOLJŠANJEM STAMBENIH UVJETA U KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih kuća i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNOM UNAPREĐIVANJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupni put)	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		prosječna cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 67 m2 prema cijelima u SZ iznosi cca 4.000 KMA bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište	4000							1.213.344
				broj stambenih jedinica	cijena izgradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	dijena rekonstrukcije		prosjeck koštanka	
1.	DONJI VAKUF	0	4000	0	45000	0	20250	0	50000	0
2.	VITEZ	0	4000	37	45000	1685000	20250	11	50000	2437750
3.	TRAVNIK	0	4000	20	45000	900000	20250	20	50000	1805000
4.	BUGOINO	20	4000	8	45000	360000	20250	10	50000	1142500
5.	KISELJAK	140	4000	3	45000	1350000	20250	11	50000	2317750
6.	JAJCE	23	4000	7	45000	315000	20250	53	50000	14680250
Ukupno:		183		75	3375000	3375000	105	323	16150000	27383250
UKUPNO U %										

R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	BROJ STAMBENIH JEDINICA KOJE JE NUŽNO LEGALIZIRATI	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA IZGRADNJOM NOVIH STAMBENIH JEDINICA	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ OBITELJI U POTREBI ZA POBOLJŠANJEM STAMBENIH UVJETU KOJIMA ŽIVE (rekonstrukcija i sanacija postojećih stana i stanova)	PROCIJENA SREDSTAVA	BROJ KORISNIKA KOJI SU U POTREBI ZA IZGRADNOM UNAPREĐENJEM PRATEĆE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (struja, voda, kanalizacija, pristupači puti)	PROJEKAT KOSTAJA	PROCIJENA SREDSTAVA	UKUPNO SREDSTAVA
		prosječna cijena za proces legalizacije stambenog objekta cca 67 m ² prema cijenama u SZ iznosi cca 4000 KM bez iznosa rente za dodijeljeno građevinsko zemljište					1	2	3	4	1+2+3+4
				broj stambenih jedinica	cijena izgradnje	broj stambenih jedinica za rekonstrukciju	dijena rekonstrukcije		prosjek koštajna		

	procjena koštanka legalizacije objekta cca	4000		45000		20250		50000	
1. KONJIC	0	4000	0	45000	0	20250	0	50000	202500
2. MOSTAR	0	4000	90	45000	4050000	0	0	50000	4050000
UKUPNO:			90		4050000	10		0	4252500
UKUPNO U %									

[illegible]

TABLICA 3a. PODRUČJE ZAPOŠLJAVANJA I SAMOZAPOŠLJAVANJA ROMA – ISKAZANE POTREBE LOKALNIH ZAJEDNICA

TABLICA 3a. PODRUČJE ZAPOSILJAVANJA I SAMOZAPOSILJAVANJA ROMA – ISKAZANE POTREBE LOKALNIH ZAJEDNICA										
REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	BROJ OSOBA NA EVIDENCIJI ZAVODA ZA ZAPOSILJAVANJE	PROCJENA SREDSTAVA		M	Ž	BROJ OSOBA KOJIMA JE POTREBNA KVALIFIKACIJA ILI PREKVALIFIKACIJA	PROCJENA SREDSTAVA	BROJ OSOBA KOJE BI PRIHVAȚILE BILO KAKAV POSAO	UKUPNO SREDSTAVA
			1	2						
1.	BIJELEJINA	16			9	7	11		16	1+2
2.	BRČKO	352			156	196	0		20 OSOBA AKTIVNO TRAŽI POSAO	
3.	BANOVIĆI	117			62	55	0		16	
4.	KALESIA	89			49	40	5		3	
5.	ŽIVINICE	305			151	154	62		12	
6.	KAKANI	0			0	0	0		0	
7.	MODRIČA	6			6	0	6		0	
8.	TESLIĆ	7			5	2	7		7	
9.	GRADIŠKA	80			0	0	0		0	
10.	KLUČ	42			20	22	28		10	
11.	B. KRUPA	51			25	26	0		51	
12.	DONJI VAKUF	17			10	7	15		1	
13.	PRNJAVOR	9			5	4	2		9	
14.	KISELJAK	62			53	9	55		58	
15.	DERVENTA	0			0	0	0		0	
16.	VITEZ	180			0	0	40		100	
17.	GRAD ZENICA	1000			600	400	1000		950	
18.	BREZA	39			20	19	17		32	
19.	ZVORNIK	0			7	6	10		2	
20.	VOGOŠĆA	50			20	30	Nije nam poznato, uglavnom nemaju ni osnovnu školu i ne mogu se prekvalificirati.		50	
21.	TRAVNIK	22			0	0	0		0	
22.	GRAD TUZLA	450			250	200	400		300	
23.	ZAVIDOVIĆ	194			0	0	0		0	
24.	GRAD VISOKO	407			203	204	330 (174 žene)			
25.	BUGINO	25			13	12	10		15	
26.	GRAD GRAČANICA	121			81	40	90		20	
27.	STARI GRAD SARAJEVO	0			0	0	0		0	
28.	JAJCE	0			0	0	skoro svi ma		većina	
29.	GRAD MOSTAR	113			58	55			113	
30.	GRAD SARAJEVO	9			9		9		9	

	KONJIC	0		0	0	0	0	0	0
31.									
32.	GRAD BANJA LUKA	47	35	12				20	
33.									
33.	NOVO SARAJEVO	0	0	0	0	0	0	0	
34.									
34.	GRAD BIHAĆ	0	0	0	0	0	0	0	
35.									
35.	LILUŠ	75	36	99	0	0	0	0	
36.									
36.	LOPARE	3		0	0	3		0	
UKUPNO		3888	1883	1539	2089			1789	

IZVOR PODATAKA - ZAVODI ZA ZAPOSJAVANJE

BROJ NEZAPOSLENIH ROMA U FBiH PO ŽUPANIJI, SPOLU I STRUČNOJ SPREMI (STANJE 30. 6. 2020.) FBiH

Županije	Ukupno	PROCJENA SREDSTAVA	Dob									
			15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 i više
1. Unsko-sanska	Ukupno		2	4	6	7	4	5	6	7	2	1
	Žene		1	2	3	4	1	1	5	4	2	0
	Ukupno		0	0	1	0	0	1	1	1	0	2
2. Posavska	Ukupno		0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Žene		0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Ukupno		46	77	97	97	81	91	75	94	52	24
3. Tuzlanska	Ukupno		28	44	45	48	32	33	34	25	21	14
	Žene		28	44	45	48	32	33	34	25	21	14
	Ukupno		67	200	91	98	134	111	113	115	95	117
4. Zeničko-dobojska	Ukupno		34	123	44	44	70	49	47	61	37	49
	Žene		34	123	44	44	70	49	47	61	37	49
	Ukupno		1	3	2	1	1	0	1	0	0	0
5. Bosansko-podrinjska	Ukupno		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Žene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno		8	52	51	43	42	39	34	46	29	14
6. Središnja Bosna	Ukupno		7	17	17	19	18	21	10	35	7	4
	Žene		7	17	17	19	18	21	10	35	7	4
	Ukupno		10	31	29	29	25	16	12	14	9	9
7. Hercegovačko-neretvanska	Ukupno		5	18	11	16	8	10	9	6	3	4
	Žene		5	18	11	16	8	10	9	6	3	4
	Ukupno		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Zapadnohercegovačka	Ukupno		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Žene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno		43	106	89	97	57	47	46	42	31	29
9. Sarajevska	Ukupno		23	57	46	51	22	17	27	22	13	14
	Žene		23	57	46	51	22	17	27	22	13	14
	Ukupno		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
10. Hercegbosanska	Ukupno		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Žene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno		3,065	473	367	373	344	310	288	319	218	196
FEDERACIJA BiH	Ukupno		177	473	367	373	344	310	288	319	218	196
	Žene		98	261	167	182	151	131	132	153	83	86

KVALIFIKACIJSKA I SPOLNA STRUKTURA FBiH

Županije	Ukupno	PROCJENA SREDSTAVA	Stupanj stručnog obrazovanja							
			VSS	VSS	VSS	VKV	KV	PKV	NKV	
1. Unsko-sanska	44		0	0	0	0	3	3	38	
Žene	23		0	0	0	0	3	1	19	
2. Posavska	6		0	0	0	0	0	0	6	
Žene	2		0	0	0	0	0	0	2	
3. Tuzlanska	734		1	1	23	1	62	8	638	
Žene	324		1	1	11	0	14	2	295	
4. Zeničko-dobojska	1141		1	1	25	1	97	10	1006	
Žene	558		1	1	13	1	38	4	502	
5. Bosansko-podrinjska	9		0	0	0	0	1	0	8	
Žene	0		0	0	0	0	0	0	0	
6. Središnja Bosna	358		0	0	19	0	32	0	307	
Žene	155		0	0	10	0	3	0	142	
7. Hercegovačko-neretvanska	184		0	1	1	0	5	0	177	

[illegible]

ZAVOD ZA ZAPOSILJAVANJE REPUBLIKE SRPSKE (stanje na dan 31. 8. 2020.) RS

Godine starosti	Ukupno Zavod	Banja Luka	Bijeljina	Zvornik	Dobol	Prijedor	Trebinje	I. Sarajevo
15-18	6		1	4				1
18-20	10	5		1	1	3		
20-24	16	6	3	2	1	2	2	
24-27	16	9	3		2	1		1
27-30	20	13	4		3			
30-35	14	4	4	1	1	3	1	
35-40	21	6	3	4	5	2		1
40-45	13	5	2	1	1	3		1
45-50	23	11	2	2	7	2	1	1
50-55	20	10	2	2	3	1		2
55-60	14	7	3	2	2			
60-65	10	5	2	2	2	1		
Ukupno	183	81	29	17	28	18	3	7

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA R5

Stupanj	Spol	Zavod	Barja Luka	Bjeljina	Zvornik	Doboј	Prijedor	Trebinje	I. Sarajevo
1. NK	M	78		9	9	20	7	2	4
1. NK	Ž	54		25	6	6	3	1	2
1. NK Total		132		52	15	26	10	3	6
2. PK-N55	M								
2. PK-N55	Ž	1							
2. PK-N55 Total		2							
3. KV	M	21	1	1	0	0	0	0	0
3. KV	Ž	15	14	1	1	1	5		
3. KV Total		36	10	1	1	1	1	1	1
4. 555	M								
4. 555	Ž	3	24	2	2	1	6	0	1
4. 555 Total		8	1	4		1	2		
5. 555	M	11	2	6	0	1	2	0	0
5. 555	Ž	2	2						
5. 555 Total		2	2	0	0	0	0	0	0
Grand Total		183	81	29	17	28	11	3	7

AKTIVNA EVIDENCIJA – BRČKO DISTRIKT

	M	VSS	SSS	KV	PK	NK	do 18	18-25	25-40	40-50	preko 50	UKUPNO
BREČKO DISTRIKT	12 10	2		9 5	0	6	2	5	10	4	1	22

PASIVNA EVIDENCIJA,

	M ž	VSS	555	KV	PK	NK	do 18	18-25	25-40	40-50	preko 50	UKUPNO
BRČKO DISTRIKT	143	0	4	4	2	315	21	84	130	55	35	325
	182											

TABLICA 4.a POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA FBiH				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BANOVIĆI	32	88	
2.	KALESIJA	8	35	
3.	ŽIVINICE	0	0	
4.	KAKANJ	90	850	
5.	KLUČ	11	35	
6.	BOSANSKA KRUPA	0	0	
7.	DONJI VAKUF	26	54	
8.	KISELJAK	45	86	
9.	VITEZ	107	108	
10.	ZENICA	300	500	
11.	BREZA	3	40	
12.	VOGOŠĆA	0	0	
13.	TRAVNIK	0	0	
14.	TUZLA	700	1200	
15.	ZAVIDOVIĆI	146	143	
16.	VISOKO	0	0	
17.	BUGOJNO	40	30	
18.	GRAČANICA	29	87	
19.	OPĆINA STARI GRAD	12	18	
20.	JAJCE	28	83	
21.	MOSTAR	45	108	
22.	GORAŽDE	14	12	
23.	KONJIC	0	0	
24.	NOVO SARAJEVO	0	0	
25.	BIHAĆ	0	107	
26.	ILJAŠ	22	47	
Ukupno		1658	3631	

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – RS			
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe
1.	BIJELOJANA	108	235

Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima

2.	MODRIČA	43	94	
3.	TESLIĆ	7	23	
4.	GRADIŠKA	0	0	
5.	PRNAVOR	0	11	
6.	DERVENTA	0	0	
7.	ZVORNIK	0	10	
8.	BANJA LUKA	12	15	
9.	LOPARE	0	6	
Ukupno:		170	394	

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – USŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BIHAĆ	0	107	
2.	KLUČ	11	35	
3.	BOSANSKA KRUPA	0	0	
Ukupno:		11	142	

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – ŽŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BANOVIĆI	32	88	
2.	KALESJA	8	35	
3.	ŽIVINICE	0	0	
4.	TUZLA	700	1200	
5.	GRAČANICA	29	87	
Ukupno:		769	1410	

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – ZDŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	KAKANJ	90	850	
2.	ZENICA	300	500	
3.	BREZA	3	40	
4.	ZAVIDOVIĆI	146	143	
5.	VISOKO	0	0	

Ukupno:		539	1533	
POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – BPŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	GORAŽDE	14	12	
Ukupno:		14	12	
POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – ŽSB				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	DONJI VAKUF	26	54	
2.	VITEZ	215	0	
3.	TRAVNIK	0	0	
4.	BUGOJNO	40	30	
5.	KISLJAK	45	86	
6.	JAICE	28	83	
Ukupno:		354	253	

Ukupno:		539	1533	
POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – HNŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	KONJIC	45	108	
2.	MOŠTAR	0	22	
Ukupno:		45	130	
POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA – ŠŽ				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguranje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	VOGOŠĆA	0	0	
2.	OPĆINA STARI GRAD	12	18	

3.	NOVO SARAJEVO	0	0	
4.	ILIDŽA	22	57	
Ukupno:		34	75	

POTENCIJALNE POTREBE U PODRUČJU OBRAZOVANJA ROMA BDBH				
R. broj	LOKALNA ZAJEDNICA	Programi boravka romske djece u stanju socijalne potrebe u ustanovama za predškolski i školski odgoj	Osiguravanje udžbenika, školskog pribora, prijevoza i užine za romsku djecu u stanju socijalne potrebe	Stipendiranje romskih učenika u stanju socijalne potrebe u srednjim školama i na fakultetima
1.	BRČKO DISTRIKT BiH	0	133	
Ukupno:				

TABLICA 4.b SLUŽBENI PODACI OBRAZOVNIH VLASTI ZA ŠKOLSKU 2019./20.												
Razina vlasti	Br. pohađanja u predškolskom obrazovanju	Br. upisa – osnovno obrazovanje	Br. upisa – srednje obrazovanje	Br. upisa – visoko obrazovanje	Br. napuštanja – osnovno obrazovanje	Br. završavanja – osnovnog obrazovanja	Br. napuštanja – srednjeg obrazovanja	Br. završavanja – srednjeg obrazovanja	Br. završavanja visokog obrazovanja	Stopa pismenosti	Br. pohađanja specijalnih škola	Br. pohađanja odvojenih škola
RS	NP	388	NP[1]	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	
Županija Središnja Bosna	14[2]	316		26	1	NP						
Hercegovačko-neretvanska županija	31	135		21			3	NP	NP	NP	NP	
Sarajevska županija	NP	289		25	6	NP			NP	NP	NP	
Tuzlanska županija	4	76		16	0	11	31	3	20			4
Unsko-sanska županija	0	85		7	0	2	1	1	3	NP	NP	
Zeničko-dobojska županija	20	57		13	3	18	8	1	4	-		3
Total FBiH	69	958		108	10	31	43	5	27			7
BD BiH	0	133		0	0	11	1	0	0	0		2
TOTAL BiH	69	1479		108	10	42	44	5	27	-		9

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине је на 49. сједници, одржаној 20.04.2022. године, донио је

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ АКЦИОНОГ ПЛАНА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ДРУШТВЕНУ ИНКЛУЗИЈУ
РОМА И РОМКИЊА ЗА ПЕРИОД 2021–2025.**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком се усваја Акциони план Босне и Херцеговине за друштвену инклузију Рома и Ромкиња за период 2021–2025. године (у даљем тексту: Акциони план).

Члан 2.

(Примјена Акционог плана)

- (1) Акциони план утврђен овом одлуком представља плански и оперативни документ који је оквир дјеловања за све појединце и институције који су, у складу са својим надлежностима, непосредно укључени у његову примјену.
- (2) Примјену Акционог плана прати Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и Одбор за Роме при Савјету министара Босне и Херцеговине.
- (3) Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине има задатак да припрема редовне годишње извјештаје које разматра и усваја Савјет министара Босне и Херцеговине, прати примјену,

прикупља информације и сарађује са носиоцима активности који спроводе овај акциони план, те реализује све остале активности у вези са праћењем Акционог плана.

- (4) Средства намијењена за спровођење Акционог плана се распоређују у складу са оквирним односима (Федерација Босне и Херцеговине 62,66%, Република Српска 31,34% и Брчко дистрикт Босне и Херцеговине 6%). Средства се могу усмјерити на приоритетни стратешки циљ.

Члан 3.

(Саставни дио Одлуке)

Саставни дио ове одлуке је Акциони план.

Члан 4.

(Прелазне одредбе)

Даном ступања на снагу ове одлуке сви рокови предвиђени за реализацију активности Оквирног акционог плана о образовним потребама Рома/Ромкиња у Босни и Херцеговини за период 2018 – 2022. продужују се до 2025. године.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 29/2022
20. априла 2022. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

АКЦИОНИ ПЛАН

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ДРУШТВЕНУ ИНКЛУЗИЈУ

РОМА И РОМКИЊА ЗА ПЕРИОД 2021-2025. године

Децембар 2020.

1. Увод

Оквирна конвенција за заштиту права националних мањина Савјета Европе¹ (у даљем тексту: Конвенција) утврђује да је заштита националних мањина, њихових права и слобода саставни дио међународне заштите људских права. Босна и Херцеговина као држава уговорница ове конвенције се обавезује да гарантује припадницима националних мањина равноправност пред законом и једнаку законску заштиту. То значи да се забрањује било који облик дискриминације по основу припадности националној мањини. У пракси то захтијева усвајање одговарајућих мјера за унапређење положаја мањина у свим областима економског, социјалног, политичког и културног живота те гарантовање потпуне и ефективне равноправности између припадника националне мањине и оних који припадају већини.

У Босни и Херцеговини је Законом о националним мањинама БиХ² признато 17 националних мањина, а Роми су најбројнија мањина. Према извјештајима Министарства за људска права и избјеглице БиХ (у даљем тексту: МЉПИ) и Омбудсмена БиХ и другим међународним и домаћим истраживањима, положај Рома у Босни и Херцеговини је оцијењен као тежи у односу на положаје других мањинских заједница; прије свега због високе стопе незапослености, ниске стопе уписа ромске дјеце у школу и ниског степена образовања одраслих, лоших стамбених и инфраструктурних услова и недовољног обухвата здравственим и социјалним услугама, тако да су у већој или мањој мјери Роми маргинализовани: економски, просторно, културолошки и политички.

Стратегија Босне и Херцеговине за рјешавање питања Рома у Босни и Херцеговини³ (у даљем тексту: Стратегија) је усвојена 2005. године с циљем побољшања социо-економског статуса Рома у Босни и Херцеговини. Стратегијом се не утврђује временски оквир реализације програмираних стратешких циљева због дугорочне потребе за конкретним акцијама интеграције и инклузије Рома. Циљеви Стратегије су фокусирани на побољшање приступа Рома и Ромкиња образовању, запошљавању, здравственој заштити, социјалном становању и ефикасним мјерама антидискриминације. Све планиране активности на интеграцији и укључењу Рома су дугорочне стратешке мјере, те су у сврху реализације ове стратегије до сада у Босни и Херцеговини, уз сагласност влада ентитета и Брчко дистрикта БиХ, усвојена и спроведена три акциона плана у периоду: 2009–2012, 2013–2016. и 2017–2020. године. На основу ових акционих планова у посљедњих 10 година из буџета Босне и Херцеговине и других нивоа власти, укључујући и донаторска средства, издвојено је више од 50 милиона БАМ. Програмиране активности су усмјерене на интеграцију и инклузију Рома у секторима које предвиђа Стратегија, осим за област образовања која је у надлежности ентитетских и кантоналних власти. За област образовања су усвојени посебни планови⁴, а важећи је усвојен за период 2018–2022. уз сагласност образовних власти у Босни и Херцеговини.

Анализом реализације свих наведених планова оцјењујемо да је у области интеграције Рома у Босни и Херцеговини остварен видљив напредак.⁵ Током 2020. године, у сврху израде новог плана, МЉПИ је прикупио *нове полазне показатеље* о положају ромских породица у областима запошљавања, здравствене заштите, становања, образовања и у области дискриминације. На основу анализе прикупљених показатеља коју су урадиле јединице локалне самоуправе,

¹ Конвенција је потписана и ратификована 24. 2. 2000. године.

² „Службени гласник БиХ”, бр. 12/2003

³ Стратегија је доступна („Службени гласник БиХ”, број 67/05) на:

http://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/Odbor_za_Rome/Strategija%20BiH%20za%20rjesavanje%20PROBLEMA%20Roma.pdf

⁴ Акциони план о образовним потребама Рома и припадника осталих националних мањина у БиХ, у сарадњи са ОЕБС-ом (2003), Акциони план Босне и Херцеговине о образовним потребама Рома (2010), Ревидирани акциони план о образовним потребама Рома у Босни и Херцеговини (усвојен 2014), Оквирни план о образовним потребама Рома и Ромкиња у Босни и Херцеговини за период 2018–2022. (усвојен 2018).

⁵ Извјештај о спровођењу АПР-а за период 2017–2020. и реализацији грант средстава намијењених за запошљавање, здравствену заштиту и стамбено збрињавање за 2018. и 2019. годину.

оцијенили смо да постоји и даље дугорочна потреба за акцијама којим ће се побољшати равноправност и друштвена инклузија Рома и Ромкиња у босанскохерцеговачком друштву.

2. Инклузија Рома и процес интеграција Босне и Херцеговине у Европску унију

Као што је већ истакнуто, надлежне власти у Босни и Херцеговини су потврдиле своје одређивање и посљедњих година континуирано спроводе активности усмјерене на конкретне мјере интеграције Рома с циљем повећања њихове укључености у развој Босне и Херцеговине. Спровођење мјера којим се обезбјеђују једнаке могућности за Роме допринијеће укупном инклузивном расту у Босни и Херцеговини. С друге стране, инклузија Рома се налази високо на агенди Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) као дио процеса који је започео раније у Европи, али и шире кроз Декаду укључења Рома 2005–2010, у којој је равноправно учествовала и Босна Херцеговина. Након овог процеса земље региона Западног Балкана као земље кандидаткиње прихватиле су да ускладе своје стратегије са Оквиром ЕУ-а за националне стратегије интеграције Рома у склопу процеса проширења Европске уније.

Правци дјеловања ЕУ-а су потврђени *Стратешким оквиром ЕУ-а за равноправност, укључивање и учествовање Рома за период 2020–2030*⁶, који је усвојен 7. новембра 2020. године у Бриселу. Ради дефинисања праваца дјеловања у Босни и Херцеговини, потребно је узети у обзир очекивања за земље проширења назначене у Глави V. овог документа у којој се истиче:

„ЕУ и државе чланице би требале промовисати равноправност, укључивање и учешће Рома у њиховом спољном дјеловању, посебно у оквиру њихових политика проширења, сусједства, развоја и хуманитарне политике. Регион Западног Балкана представља геостратешки приоритет за ЕУ. У саопштењу Комисије из фебруара 2020. године⁷ позива се на усклађивање са политикама ЕУ-а, укључујући и подршку најугроженијима. Партнери из Западног Балкана већ су се добровољно ускладили са оквиром ЕУ-а за националне стратегије интеграције Рома до 2020. године. И достигли су изузетан напредак. На Самиту „ЕУ – Западни Балкан“, одржаном у мају 2020. године у Загребу, званичници ЕУ-а су потврдили своју подршку европској перспективи Западног Балкана и своју одлучност да појачају подршку за његову политичку, економску и социјалну трансформацију.⁸ Поздравили су снажну посвећеност партнера Западног Балкана примату демократије и владавине закона, укључујући људска права, равноправност полова и мањинска права.⁹

Присуство Рома на Западном Балкану је важно и слично државама чланицама ЕУ-а са значајном ромском популацијом. Неодољиво се намеће рјешавање равноправности Рома, њиховог укључивања и учешћа на **Западном Балкану** на исти начин као у ЕУ, укључујући примјену истих циљева за период до 2030. године. У јулу 2019. године премијери Западног Балкана су усвојили **Декларацију о интеграцији Рома у процесу проширења ЕУ-а**, обавезујући се да на конкретан начин побољшају положај Рома у погледу образовања, запошљавања, здравства, становања, матичних књига и недискриминације до момента приступања њихових земаља.¹⁰ ЕУ ће наставити подржавати реализацију Декларације и рад на прикупљању података, буџетирању одговорном према Ромима и мапирању стамбене ситуације Рома. Прогресивно усклађивање са циљевима и методологијом ЕУ-а биће дио европске перспективе за све земље које желе да се придруже ЕУ.

⁶ Европска комисија (SWD (2020)) 620 final, 7. 10. 2020, Брисел

⁷ Јачање процеса приступања – Кредибилна перспектива ЕУ-а за Западни Балкан – COM (2020) 57 final

⁸ Самит ЕУ-а и Западног Балкана, 5–6. маја 2020, Закључци Савјета и COM (2020) 315 final

⁹ Загребачка декларација (Zagreb Declaration)

¹⁰ Повећање запослености Рома (са 16,5 на 25%), завршено обавезно образовање (са 51% на 90%), обезбјеђење здравственог осигурања (најмање 95%), легализација становања, спречавање дискриминације, обезбјеђење регистрације у матичним књигама – Познањска декларација ([Poznan Declaration](#)).

Партнери са Западног Балкана, слично процесу семестара у државама чланицама ЕУ-а, представљају годишње програме економских реформи (PER-ERP), укључујући реформе за јачање конкурентности и побољшање услова за инклузивни раст и отварање нових радних мјеста. У PER-ERP-у се налазе извјештаји о социјалној укључености, смањењу сиромаштва и једнаким могућностима, укључујући Рома. **Инструментом за претприступну помоћ за период 2021–2027**, када буде усвојен, наставиће се подржавати реформе и усклађивање са захтјевима ЕУ-а на регионалном и националном нивоу. У економском и инвестиционом плану за Западни Балкан идентификоване су приоритетне области улагања с циљем јачања конвергенције, раста и конкурентности у региону, посебно као подршка маргинализованим групама и мањинама, нарочито ромским заједницама.¹¹

Додатни релевантни фондови ЕУ-а који су повезани са опоравком од COVID-19 или другим мјерама подршке за спољне односе, као што је Инструмент добросусједског развоја и сарадње (NDICI), такође ће бити мобилизовани за промоцију инклузије Рома.¹² ЕУ ће наставити промовисати недискриминацију и равноправност широм свијета на основу стратешког оквира ЕУ-а¹³, **акционих планова ЕУ-а за људска права и демократију (2020–2024)**¹⁴ и гендер акционих планова ЕУ-а¹⁵, а покриваће и ромска питања у реализацији **Смјерница ЕУ-а за људска права о недискриминацији у спољном дјеловању** из 2019. године¹⁶. Дјеловање ЕУ-а ће допунити националне иницијативе и подржати цивилно друштво. Равноправност и инклузија Рома биће редовна тачка дневног реда у дијалозима о људским правима и другим политичким дијалозима са земљама које нису чланице ЕУ-а и имају значајну ромску популацију. ЕУ ће задржати свој активни ангажман на равноправности Рома на регионалним и мултилатералним форумима, посебно у Савјету Европе, Организацији за европску безбједност и сарадњу и Уједињеним нацијама.”

Сагласно циљевима проширења ЕУ-а у оквиру процеса придруживања Босне и Херцеговине, израда Акционог плана Босне и Херцеговине за друштвену инклузију Рома и Ромкиња за период 2021–2025. (у даљем тексту: АПИБиХ 2021/2025) представља конкретан искорак ка усклађивању важећих политика за Рома. Овим планом се, колико је то могуће, стратешки циљеви и мјере хармонизују са **Декларацијом партнера Западног Балкана о интеграцији Рома/Ромкиња у склопу процеса проширења**¹⁷ Европске уније (у даљем тексту: Декларација из Познања) и **Стратешким оквиром ЕУ-а за равноправност, укључивање и учествовање Рома за период 2020–2030**.

Босна и Херцеговина је прихватила Декларацију из Познања у склопу Берлинског процеса, а Предсједништво Босне и Херцеговине ју је одобрило Одлуком број: 01-50-1-2547-2/19 од 2. јула 2019. године. На овај начин је Босна и Херцеговина прихватила интензивирати процес интегрисања Рома у Босни и Херцеговини све до завршетка процеса интеграције у ЕУ.

На основу Декларације из Познања и Стратешког оквира ЕУ-а за равноправност, укључивање и учешће Рома, надлежне институције у Босни и Херцеговини, као и остале земље проширења, имају обавезу да:

¹¹ COM (2020) 641 final усвојен 6. октобра 2020.

¹² Саопштење Комисије о подршци Западном Балкану у борби против COVID-19 и опоравку након пандемије (COM /2020/ 315 final).

¹³ 11855/12 Анекс II, Савјет ЕУ-а, 25. јун 2012.

¹⁴ Акциони планови ЕУ-а о људским правима и демократији за периоде 2012–2014. и 2015–2019; заједничка саопштења и Акциони план ЕУ-а за људска права и демократију 2020–2024. ([Joint Communication and EU Action Plan on Human rights and Democracy /2020–2024/](#)), које је Колеџ усвојио 25. марта 2020, а усвајање на Савјету је предвиђено у последњем кварталу 2020.

¹⁵ Равноправност полова и оснаживање жена: Трансформација живота дјевојчица и жена помоћу спољних односа ЕУ-а (Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020 SWD (2015) 182) и наредни планирани акциони план.

¹⁶ Смјернице ЕУ-а за људска права и недискриминацију у спољном дјеловању ([EU Human Rights Guidelines on Non-discrimination in External Action](#))

¹⁷ Предсједништво Босне и Херцеговине је дало овлашћење за прихватање Декларације из Познања, Одлуком број: 01-50-1-2547-2/19 од 2. јула 2019. године.

- ✚ Осмисле стратешке активности које су усмјерене на интеграцију Рома, оснаже контактну тачку за Роме, поставе циљеве који промовишу ефикасну равноправност и социјално-економску инклузију, обезбиједи учешће Рома и покажу појачану политичку посвећеност процесу друштвене укључености Рома и Ромкиња.
- ✚ Исто тако, све надлежне институције у Босни и Херцеговини имају обавезу да у складу са својим надлежностима дају директан допринос примјени преузетих европских стандарда у области социјалних права¹⁸, борби против расизма и достизању Агенде УН-а до 2030. године и циљева одрживог развоја (у даљем тексту: SDG)¹⁹, с обзиром на то да је успјешно спровођење АПРБХ 2021/2025. повезано са испуњењем и ових стандарда.

Декларацијом из Познања, у склопу проширења ЕУ-а, надлежне власти су се обавезале на достизање сљедећих циљева у наредном периоду:

- (1) Запошљавање: повећати стопу запослења Рома у јавном сектору до стопе пропорционалне учешћу Рома у укупној популацији – повећати стопу запослења Рома на најмање **25%**;
- (2) Становање: гдје год је то могуће, легализовати сва неформална насеља гдје живе Роми – или обезбиједити трајан, пристојан и повољан смјештај који уклања сегрегацију Рома који моментално живе у неформалним насељима која не могу бити легализована из оправданих разлога;
- (3) Образовање: повећати упис и стопу завршетка основног образовања Рома на **90%** и упис и стопу завршетка средњег образовања на **50%**;
- (4) Здравство: обезбиједити општу покривеност Рома здравственим осигурањем од најмање **95%** или до стопе једнаке остатку популације;
- (5) Цивилна регистрација: обезбиједити да се сви Роми упишу у матичне књиге;
- (6) Недискриминација: ојачати владине структуре да штите од дискриминације и успоставити посебан одсјек за недискриминацију Рома у оквиру формалних недискриминационих органа за обрађивање жалби Рома, обезбјеђење правне подршке жртвама и идентификовање дискриминационе шеме, укључујући институционалну и скривену дискриминацију;
- (7) Користити доступне податке (укључујући резултате Регионалног истраживања о Ромима Западног Балкана из 2017) како би се формулисале политике за интеграцију Рома које су засноване на подацима. Такође, неопходно је успоставити адекватан механизам за праћење и извјештавање о спровођењу ромских политика, укључујући податке који су релевантни за мјерење и достизање циљева наведених у Декларацији, тако што ће се именовати националне статистичке канцеларије као одговорне институције за прикупљање података у складу са њиховим програмима;
- (8) **Обезбиједити јачање и подршку** контактної тачки за Роме као свеобухватном механизму за координацију и спровођење циљева договорених у оквиру Декларације те за обезбјеђење синергије међу надлежним министрима одговорним за интеграцију Рома;
- (9) Договорити да се развију, усвоје и спроведу **регионални стандарди о јавним буџетима** у вези са интеграцијом Рома за главне и циљане политике, користити и повећати јавно буџетирање на централном и локалном нивоу како би дошли до ромских заједница ради остваривања наведених циљева, користити доступна донаторска средства, укључујући инструменте претприступне помоћи како би се побољшао статус Рома;
- (10) Обавезати се на успостављање формалних канала и механизма за заједничко укључивање локалних власти и ромских заједница у формулисање политика, доношење одлука, спровођење и праћење напора и подухвата како би се достигли циљеви из Декларације.

¹⁸ Европска социјална повеља – ревидирана (ЕСП/Р/) (Сл. лист РБХ, бр. 25/93), ратификована 7. 10. 2008. године (квалитетно и инклузивно образовање, једнаке могућности и приступ основним услугама).

¹⁹ Циљеви одрживог развоја: 1-2: смањење сиромаштва и глади, 3-4: подршка здрављу и добробити те квалитетном образовању за све, 6-7: приступ чистој води и хигијенским условима те приступачна енергија из чистих извора, 10-11: смањење неједнакости у склопу и међу државама те инклузивни и одрживи градови и заједнице, 16: инклузивна друштва, приступ правди за све и ефикасне, одговорне и инклузивне институције.

С друге стране, Европска унија ће:

- (1) Наставити да подржава напоре партнера са Западног Балкана како би достигли циљеве интеграције Рома који су наведени у овој декларацији;
- (2) Повезати договорене циљеве о интеграцији Рома који су наведени у овој декларацији са кључним индикаторима ефекта за оцјењивање напредовања у склопу процеса проширења;
- (3) Обезбиједити да кључне иницијативе проширења побољшају ситуацију Рома увођењем посебних индикатора у вези са Ромима за кључне мјере, нарочито у оквиру Иницијативе владавине права и Иницијативе социо-економског развоја, с циљем спречавања негативних ефеката или заостајања Рома за остатком друштва;
- (4) Предвидјети јачу улогу партнера са Западног Балкана у политици Европске уније о ромским интеграцијама након 2020. године, обезбјеђујући учешће партнера са Западног Балкана у том процесу, минимално у статусу посматрача.

На основу наведеног, АПИБиХ 2021/2025. је креиран у значајној мјери са намјером реализације постављених циљева до 2025. године, и то у сарадњи са свим надлежним институцијама настојећи достићи максималну усклађеност овог процеса са процесима у ЕУ до 2030. године, тако да ће се планиране активности наставити зависно од потреба Рома до 2030.

Планиране активности у оквиру АПИБиХ 2021/2025. се наслањају на одредбе Закона за заштиту права националних мањина у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 12/2003), Закона о заштити права припадника националних мањина ФБиХ, Закона о заштити права припадника националних мањина РС, Закона о заштити права припадника националних мањина Брчко дистрикта БиХ, Закона о равноправности полова у БиХ („Службени гласник БиХ”, број 32/10) и Закона о забрани дискриминације БиХ („Службени гласник БиХ”, бр. 59/09 и 66/16).

3. Методологија израде

Изрази који су ради прегледности дати у једном граматичком роду без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

А. Поред претходно наведеног регионалног и европског оквира, основ АПИБиХ 2021/2025. чине:

- (1) **Стратегија Босне и Херцеговине за рјешавање питања Рома у Босни и Херцеговини;**
- (2) **Средњорочни програм рада Савјета министара БиХ за период 2021–2023.** у којем је утврђено да МЉПИ својим активностима доприноси испуњењу циља који се **односи на инклузиван раст Босне и Херцеговине**, односно на предузимање координираних политика које ће обезбиједити значајно напредовање путем повећања запослености свих друштвених група, јачања активних и пасивних мјера на тржишту рада, цјеложивотног учења и грађанске културе, чиме се подржава социјална кохезија, односно спречава социјална искљученост и смањује сиромаштво. У оквиру принципа развоја инклузивног раста Босне и Херцеговине утврђују се четири стратешка циља: повећање могућности за запошљавање; промовисање инклузивности у образовању; смањење сиромаштва и социјалне искључености те унапређивање здравствене заштите, што су стратешке одреднице за АПИБиХ 2021/2025.

Б. Показатељи о потребама Рома за 2020. годину²⁰ представљају програмски полазни основ за процјену потреба у разним секторима, уз могућност да јединице локалне самоуправе ажурирају

²⁰ Прилог: Табела 1. Општи показатељи

податке на годишњем нивоу ²¹. У сврху израде АПИРБиХ 2021/2025. коришћени су сљедећи подаци:

(1) **Општи показатељ – процјена броја Рома у стању потребе;** 50 јединица локалне самоуправе је доставило овај показатељ од укупно 88 којима је достављен упитник, с тим да неке од јединица нису доставиле разврстане податке, тако да су исказане потребе за:

- укупно **4.008** ромских породица (**19.295** лица),
- 35 јединица локалне самоуправе је исказало потребе **8.295** мушкараца и **7.767** жена,
- 35 јединица локалне самоуправе је исказало потребе **1.855** дјеце до 5 година, **4.099** дјеце до 18 година и **9.320** лица изнад 18 година.

Напомена: Од укупно 88 јединица локалне самоуправе којима је достављен упитник, 50 јединица локалне самоуправе је доставило податке. Осам јединица локалне самоуправе није ажурирало податак о броју Рома, већ је исказало потребе за рјешавањем проблема Рома; користе се подаци из пописа становништва док јединице локалне самоуправе не доставе ажуриране податке, што је обавеза приликом коришћења подршке на основу АПИРБиХ 2021/2025.

(Прилог: Табела 1. Општи показатељи)

(2) **Запошљавање Рома:** у надлежним заводима за запошљавање је евидентирано **3.270 незапослених Рома** за 2020. годину²². Подаци укључују број пријављених лица на берзу рада, број лица која желе преквалификацију или било какав посао, који су разврстани према полу, локалним јединицама самоуправе и квалификационој структури. Положај Рома који су активни тражиоци посла (пријављени су на заводе за запошљавање) погоршава се због утицаја COVID-19. Анализом општих показатеља о Ромима – према подацима МЉПИ, 9320 пунољетних лица од којих је 8% преко 65 година старости – закључујемо да је поред пријављених 3.270 лица још цца 5.500 радно способних Рома незапослено или укључено у неформалне облике рада.

(Прилог: Табела 3. Исказане потребе у области запошљавања Рома – извор података: ентитетски заводи и Брчко дистрикт БиХ и Табела 1. Општи подаци о броју Рома – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020).

(3) **Стамбено збрињавање:** педесет јединица локалне самоуправе је доставило податке који се односе на потребе за легализацијом **1.539** стамбених објеката Рома, изградњом **885** стамбених објеката, реконструкцијом **1.300** стамбених објеката и побољшањем инфраструктуре за **2.480** корисника у **28** јединица локалне самоуправе.

(Прилог: Табела 2. Исказане потребе у области стамбеног збрињавања Рома – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020).

(4) **Здравствена заштита:** полазимо од приоритетног проблема који се односи на здравствено осигурање Рома. Уочавамо да не постоје показатељи о броју неосигураних лица. Такође, овај проблем је карактеристичан за Федерацију БиХ, кантони су успоставили различите системе додатног здравственог осигурања, док је ово питање ријешено у Републици Српској и Брчко дистрикту БиХ. У оцјени потреба користимо податке за општу популацију²³, показатеље који су садржани у Истраживању вишеструких показатеља (у даљем тексту: МИКС)²⁴, према којем је стопа смртности ромске дјеце (дојенчади) 24% у односу на укупно становништво које има стопу од 8%, док смртност дјеце млађе од 5 година износи 27% у односу на 8% код укупног

²¹ ЈЛС ће моћи користити подршку уз услов да достави потребне податке за праћење потреба Рома у наредним годинама.

²² Прилог: Табела 3. Запошљавање

²³ Прилог: Табела 1. Општи подаци

²⁴ Истраживање МИКС које су спровели МЉПИ и UNICEF 2011. године.

становништва. Показатељ о укупној тежини при рођењу показује да 14% ромске дјеце има тежину мању од 2.500 гр, док се у осталој популацији рађа само 3% дјеце са малом тежином. Имунизацијом је обухваћено само 4% ромске дјеце, а стопа опсега је 68% за укупно становништво. Индекс раног раста и развоја показује стопу од 85% у односу на дјецу укупног становништва гдје је стопа 96%. Стопа рађања у раном периоду живота указује да 31% ромских жена рађа прије 18. године. (Прилог: Табела 1. Општи подаци о броју Рома у БиХ – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020).

(5) Кад су у питању случајеви дискриминације Рома, односно заустављања антиципсизма²⁵, уочавамо да није забиљежен значајан број судских предмета, што је резултат недовољног познавања антидискриминационог законодавства и доступних правних механизма заштите те проблема у приступу правима и бесплатној правној помоћи. Даље, потврђених случајева има на судовима, међутим, постоје одређена истраживања²⁶ – указујемо посебно на извјештај „Обруч антиципсизма Рома у Босни и Херцеговини“²⁷, односно „Дискриминација у Босни и Херцеговини: перцепције, ставови и искуства јавности“²⁸ – која указују да је степен прихватања Рома у општој популацији недовољан, те су честе ситуације препознавања, односно игнорисања проблема и потреба у ромским заједницама; наводи се примјер различитог третмана жртава трговине људима, посебно жена и дјеце. Посебно је наведен проблем који је односи на издавање личних докумената, накнадни упис ромске дјеце у матичну књигу рођених и добивање личних докумената за Роме, а самим тим и отежан приступ у остваривању здравствене и социјалне заштите.

(6) **Образовање:** према подацима МЉПИ-а, обухват ромске дјеце образовањем указује на то да постоји напредовање, посебно у смањењу напуштања школовања и побољшању учешћа дјеце у раном дјетињству и обавезном школовању. Међутим, прикупљени показатељи МЉПИ-а указују да је још увијек изузетно низак проценат ромске дјеце укључен у предшколско васпитање и образовање, само 4%, а такође је мања стопа дјеце која су обухваћена основним и средњим образовањем и износи свега 35%. (Прилог: Табела 4.а Образовање – званични подаци образовних власти за школску 2019/20. и Табела 1. Општи подаци о броју Рома у БиХ – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020).

3. ПЛАН СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА ЗА ПЕРИОД 2020–2025.

А. Како би се обезбиједио континуитет у досадашњим напорима који су усмјерени на инклузију Рома, узимајући у обзир претходно наведене стандарде и прикупљене показатеље, дугорочни циљ овог плана јесте **„Побољшање друштвеног статуса и укључености Рома и Ромкиња у БиХ“**. Како би се обезбиједила свеобухватност и дугорочност предложених активности, предвиђено је укључивање великог броја институција, поштујући њихову уставну надлежност и одговорности. Програмираним активностима координира МЉПИ на основу пет секторских стратешких циљева са роковима за спровођење активности и процјеном потребних средстава за њихову реализацију.

Б. Координација МЉПИ-а укључује подршку другим нивоима власти која се односи на:

- (1) Обезбјеђивање грант средстава на годишњем нивоу као дио подршке надлежним нивоима власти и организацијама цивилног друштва, која су предвиђена за реализацију циљева из АПРБиХ 2021/2025. те у сврху иницирања и подстицања повећања јавних

²⁵ Antigypsyism

²⁶ Положај ромске дјеце у БиХ, UNICEF, 2013.

²⁷ Civil Rights Defenders, 2018.

²⁸ ОБЕБ, 2020.

- буџета на централном и локалном нивоу, а све с циљем боље интеграције ромске заједнице.
- (2) У оквиру МЉПИ-а је одређена *контактна тачка за Роме* која има обавезу да обезбиједи координацију међу министарствима која су надлежна у појединим секторима за интеграцију Рома, те да сходно могућностима пружи стручну и техничку помоћ уз повећање капацитета надлежног сектора МЉПИ-а.
 - (3) Праћење реализације приоритета који се односе на интеграцију и инклузију Рома у БиХ – утврђени су у оквиру обавеза истакнутих у оквиру ЕУ-а (Глава 23 – Основна права и правосуђе и Глава 19 – Социјална политика и запошљавање), Пододбора за стабилизацију и придруживање, Пододбора за правду, слободу и безбједност – затим, праћење реализације закључака за Босну и Херцеговину са семинара о Ромима у организацији са ЕУ-ом и припремање свих потребних информација и извјештаја за надлежна домаћа и међународна тијела.
 - (4) Праћење примјене Смјерница за буџетирање одговорно према Ромима, Регионалне методологије за мапирање становања Рома и Мапе пута за заустављање ризика од апатридности Рома у Босни и Херцеговини.
 - (5) Координирање активности за побољшање интеграције Рома са свим укљученим актерима како би се искористила расположива донаторска средства, укључујући Инструмент за претприступну помоћ (ІРА) у складу са утврђеним системом координације међу надлежним институцијама.
 - (6) Успостављање формалних канала и механизма за укључивање локалних власти и ромских заједница у формулисање политика како би се унаприједио статус Рома/Ромкиња, затим доношење одлука, спровођење и праћење напора предузетих за достизање предвиђених циљева.
 - (7) Подстицање укључених надлежних институција и осмишљавање система за редовно достављање информација и података који су релевантни за мјерење и достизање циљева, како би се формулисале политике за интеграцију Рома које су засноване на подацима.
 - (8) Координирање и иницирање усмјеравања расположивих ресурса, те укључивање и партнерство са ромским заједницама, ОЦД-има, регионалним и међународним организацијама.

Ц. Како би се обезбиједила реализација овог акционог плана, МЉПИ ће на годишњем нивоу усвајати оперативни план за спровођење мјера и активности, који ће бити усклађен са расположивим средствима. Саставни дио оперативног плана биће мјере за санацију посљедица насталих усљед пандемије COVID-19, нарочито у областима здравствене заштите, образовања и запошљавања Рома, укључујући и зелену и дигиталну агенду.

Д. Институционална структура

САВЈЕТОДАВНИ МАНДАТ: Одбор заROME при Савјету министара БиХ Савјет националних мањина Парламентарне скупштине БиХ Савјет националних мањина Парламента Федерације БиХ Савјет за националне мањине Народне скупштине Републике Српске	ПАРТНЕРИ СПРОВОЂЕЊА (РЕАЛИЗАТОРИ ГРАНТОВА) Запошљавање: • Завод за запошљавање Федерације БиХ • Завод за запошљавање Републике Српске • Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ Становање: • Јединице локалне самоуправе • центри за социјални рад • Министарство просторног уређења Федерације БиХ • Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС • Одјељење за расељена лица, избјеглице и стамбена питања и Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове Владе Брчко дистрикта БиХ Здравство: • Министарство здравства, Фонд солидарности и Завод за јавно здравство ФБиХ • Министарство здравља и социјалне заштите и ЈЗУ Институт за јавно здравство РС • Одјељење за здравство и остале услуге Владе Брчко дистрикта БиХ Образовање: – Министарство образовања и науке ФБиХ – Министарство просвјете РС – министарства образовања кантона – надлежно одјељење Брчко дистрикта БиХ
МАНДАТ ОДЛУЧИВАЊА: Савјет министара Босне и Херцеговине Влада Федерације БиХ Влада Републике Српске Влада Брчко дистрикта БиХ	
МАНДАТ СПРОВОЂЕЊА: Министарство за људска права и избјеглице БиХ – трећи ниво одлучивања (извршно) – координирајућа функција – управљање буџетом према одлученим критеријумима – формирање стручних група/тијела и управљање њима – праћење спровођења – сарадња са партнерима	
Одјељење за заштиту права и сарадњу са националним и другим мањинама – стручна подршка – административна подршка – оперативна подршка – прикупљање података	

4. ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА ЗА ПЕРИОД 2021–2025.

План реализације дугорочног циља: **Побољшање друштвеног статуса и укључености Рома и Ромкиња у БиХ** реализираће се спровођењем пет стратешких циљева. Први циљ је **хоризонтални циљ** који се односи на више области: равноправност (смањење дискриминације), јачање капацитета за укључивање Рома, јачање координације и учешћа надлежних власти и локалне самоуправе, побољшање сарадње са организацијама цивилног друштва и међународним и регионалним институцијама. Преостала четири циља су **секторски циљеви** који се односе на побољшање запошљавања Рома, бољу покривеност здравственом заштитом, побољшање услова становања и опсега образовања Рома и Ромкиња.

Циљ 1. Јачање система подршке, координације и надгледања АПИРБиХ 2021/2025, смањење дискриминације Рома и Ромкиња и заустављање „антиципсизма“
Мјера 1: Ојачати систем координације и надгледања АПИРБиХ 2021/2025.
Мјера 2: Ојачати систем за борбу против дискриминације у сврху заустављања „антиципсизма“
Циљ 2. Унапређење запошљивости и запошљавања Рома и Ромкиња
Мјера 1: Подстицање запошљавања и запошљивости Рома
Мјера 2: Обезбјеђивање средстава за спровођење програма за запошљавање Рома
Мјера 3: Потакнути запошљавање Рома у јавном сектору
Циљ 3. Побољшање услова становања ромске популације у БиХ
Мјера 1: Извршити легализацију неформалних насеља гдје Роми/Ромкиње станују уз обезбјеђење трајног, примјереног и прихватљивог смјештаја за лица која станују у нелегалним објектима
Мјера 2: Побољшати стамбене услове у стамбеним јединицама у којима живе Роми
Мјера 3: Изградња социјалних стамбених јединица за Роме (колективни/индивидуални објекти)
Мјера 4: Побољшање инфраструктурних услова становања у ромским насељима и широј заједници
Циљ 4. Унапређење, доступност и квалитет здравствене заштите припадника ромске популације
Мјера 1: Јачање капацитета ромских представника за унапређење здравља Рома
Мјера 2: Смањење фактора ризика за здравље у ромској популацији
Циљ 5. Побољшање опсега образовања Рома и Ромкиња у БиХ ефикаснијом реализацијом Оквирног плана о образовним потребама Рома за период 2018–2022.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА

Стратешки циљ	Јачање система подршке, координације и надгледања АП БиХ 2021/2025. с циљем смањења дискриминације Рома и Ромкиња	Унапређење запошљавања Рома и Ромкиња	Побољшање услова становања ромске популације у БиХ	Унапређење, доступност и квалитет здравствене заштите припадника ромске популације	Побољшање опсега образовања Рома и Ромкиња у БиХ ефикаснијом реализацијом Оквирног плана о образовним потребама Рома за период 2018-2022.	Укупна средства
Опис трошка:	1	2	3	4	5	1+2+3+4+5
Процјена укупних потребних средстава за спровођење Акционог плана у БиХ до 2025.	261.000 КМ	21.160.000 КМ	73.510.000 КМ	2.250.000 КМ	962.000 КМ	98.143.000 КМ
Процјена потребних средстава за спровођење Акционог плана у БиХ до 2025. на годишњем нивоу (1/5)	52.200 КМ	4.232.000 КМ	14.702.000 КМ	450.000 КМ	192.400 КМ	19.628.600 КМ
Укупна разлика – укупна недостајућа средства за период до 2025.	200.000 КМ	20.960.000 КМ	64.060.000 КМ	1.250.000 КМ	612.000 КМ	87.082.000 КМ
Недостајућа средства за период до 2025. на годишњем нивоу (1/5)	40.000 КМ	4.192.000 КМ	12.812.000 КМ	250.000 КМ	122.400 КМ	17.416.400 КМ
Процјена укупних потребних средстава за спровођење Акционог плана у БиХ до 2025. из	261.000 КМ	5.200.000 КМ	9.450.000 КМ	1.000.000 КМ	350.000 КМ	16.261.000 КМ

бюджета институција Босне и Херцеговине								
Процјена потребних средстава за спровођење Акционог плана у БиХ до 2025. на годишњем нивоу из буџета институција Босне и Херцеговине (1/5)	52.200 КМ	1.040.000 КМ	1.890.000 КМ	200.000 КМ	70.000 КМ	3.252.200 КМ		
Средства која се континуирано обезбјеђују у буџету институција Босне и Херцеговине	261.000 КМ	3.000.000 КМ	5.000.000 КМ	1.510.000 КМ	240.000 КМ	10.011.000 КМ		
Укупна разлика – укупна недостајућа средства из буџета институција Босне и Херцеговине за период до 2025.	0	500.000 КМ	300.000 КМ	152.000 КМ	18.000 КМ	970.000 КМ		
Недостајућа средства из буџета институција Босне и Херцеговине за период до 2025. на годишњем нивоу (1/5)	0	500.000 КМ	300.000 КМ	152.000 КМ	18.000 КМ	970.000 КМ		
ПРА средства	ажурирати 2021.							
Процјена доприноса осталих донатора и ОЦД-а	ажурирати 2021.							

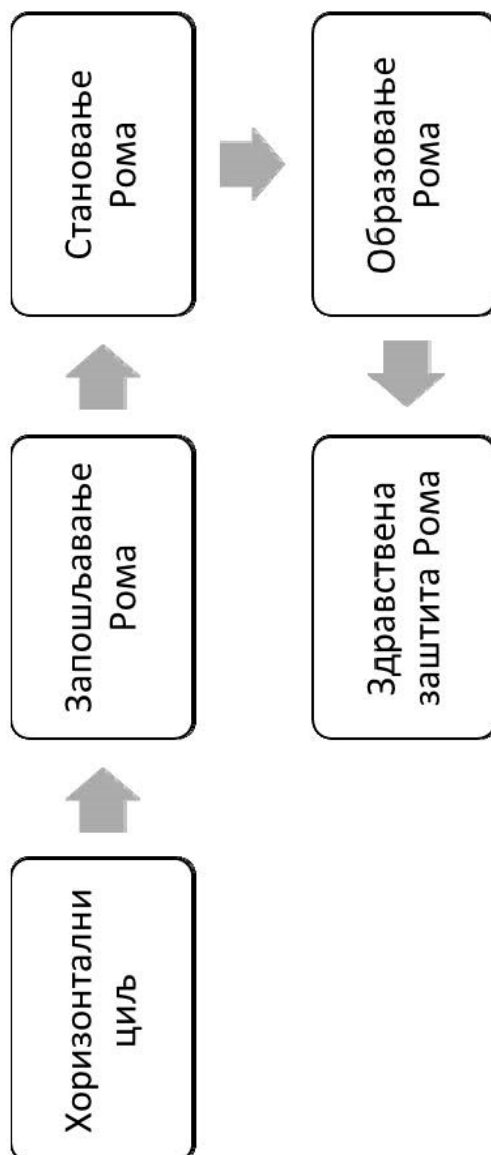
Извор података: процјена коју је сачинио МЉПИ према исказаним потребама локалних заједница и осталих надлежних институција.

*Средства су пропорционално планирана на годишњем нивоу услед COVID-19, а могу бити умањена 50% у 2021. години, 30% у 2022. години, а у периоду 2023–2025. враћена на планирани износ увећањем за 26% према базној 2020.

ТАБЕЛЕ У ПРИЛОГУ

ПЛАН

РЕАЛИЗАЦИЈЕ СЕКТОРСКИХ ЦИЉЕВА

1. ХОРИЗОНТАЛНИ ЦИЉ

ЦИЉ 1. ЈАЧАЊЕ СИСТЕМА ПОДРШКЕ, КООРДИНАЦИЈЕ И НАДГЛЕДАЊА АПИРБИХ 2021/2025, СМАЊЕЊЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ РОМА И РОМКИЊА И ЗАУСТАВЉАЊЕ „АНТИЦИПСИЗМА”

Мјера 1.	ОЈАЧАТИ СИСТЕМ КООРДИНАЦИЈЕ И НАДГЛЕДАЊА АПИРБИХ 2021/2025.	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ			
		2021.	2022.	2023.	2024.
Активност 1.	Одржати и побољшати регионалну сарадњу у оквиру GRA-e III – Вишедржавни програм за 2021. – Регионална акција Рома на Западном Балкану и у Турској	x	x	x	x
Активност 2.	Континуирано учешће у раду тијела Савјета Европе (CDAD1 и ADI ROM) и другим пројектима	x	x	x	x
Активност 3.	Побољшати капацитет у надлежном министарству и подршку контактної тачки за Роме	x	x	x	x
Активност 4.	Побољшати рад и стручну подршку Одбору за Роме при Савјету министара БиХ	x	x	x	x
Активност 5.	Израдити платформу за рад Ромске тематске групе (РТГ) и успоставити координацију са представницима	x	x	x	x
Активност 6.	Усагласити платформу за сарадњу са удружењима Рома и осталим ОЦД-има	x	x		
Активност 7.	Израдити план за прикупљање података о Ромима у сарадњи са надлежним статистичким агенцијама с циљем програмирања активности за друштвену укљученост Рома и Ромкиња	x	x	x	
Активност 8.	Успоставити тим за надгледање у сарадњи са Одбором за Роме при Савјету министара Босне и Херцеговине	x	x	x	x
Активност 9.	Обезбиједити грант средства удружењима Рома	x	x	x	x
Активност 10.	Одржати сарадњу и обезбиједити учешће и заједничко планирање активности са осталим програмима и пројектима који се односе на инклузију Рома – Horizontal Facility, Romacted 2, RTF и др.	x	x	x	x
Извјештајна институција:	МЉПИ	Надлежна институција:	МЉПИ, Одбор за Роме	Институције/организације које сарађују:	Надлежна министарства/одјељења у ФБиХ, кантонима, РС и Брчко дистрикту БиХ, јединице локалне самоуправе, ромска удружења и ОЦД
Опис проблема:	Иако је у Босни и Херцеговини последњих година успостављена координација активности међу укљученим институцијама те континуирано обезбјеђивање грант средстава у оквиру МЉПИ, оцјене међународних тијела у погледу ефикасности система подршке, координације, надгледања и јачања система упућују на то да постоји потреба за унапређењем система координације, посебно са представницима ентитетских и кантоналних влада – примарно са представницима јединица локалне самоуправе и				

	ромским удружењима, али и осталим ОЦД-има. Једна од најважнијих потреба јесте унапређење система прикупљања података с циљем побољшања програмирања потреба, утврђивања кључних приоритета и изналажења довољних финансијских средстава. Посебан проблем представља чињеница да се подаци не разврставају по националној и етничкој припадности у оквиру постојећих статистика, те једини могући начин прикупљања података јесте административним путем креирањем упитника према потребама спровођења АПИБиХ 2021/2025. Ради одрживости ове активности, потребно је успоставити трајни модел за прикупљање и обрађивање података.
Шта ће се промијенити?	Примарни циљ је побољшање система координације и размјене информација, што представља полазни основ за утврђивање приоритета за интеграцију и укључивање Рома. Други важан услов јесте функционалан и организован систем сарадње са јединицама локалне самоуправе, удружењима Рома и осталим ОЦД-има, те обезбеђивање континуитета учешћа представника БиХ у раду тијела Савјета Европе која се баве питањима важним за интеграцију и укључивање Рома и Ромкиња у друштвени развој њихових заједница. Спровођењем 10 планираних активности успоставља се и одржљивији механизам за надгледање спровођења АПИБиХ 2021/2025, и то на начин да се дефинише трајни модел за административно прикупљање података о Ромима и успостави тим за надгледање у сарадњи са Одбором за Роме при Савјету министара БиХ и МЉПИ. Поред јединица локалне самоуправе и надлежних институција, у ове активности биће укључене и надлежне статистичке агенције.
Индикатори:	1. Број одржаних састанака, конференција и других догађаја, листа израђених материјала у склопу Регионалне акције Рома на Западном Балкану и у Турској, анализа кључних препорука ADI-ROM-а, презентовани ставови Одбору за Роме БиХ; 2. Број одржаних састанака и листа тема и иницијатива које је реализовао Одбор за Роме, број и садржај састанака контактне тачке за Роме; 3. Подржана платформа за рад Ромске тематске групе (РТГ)/број одржаних састанака са представницима јединица локалне самоуправе и садржај тема; 4. Потписана платформа за сарадњу са удружењима Рома и осталим ОЦД-има и израђен заједнички план активности; 5. МЉПИ усвојио план за редовно прикупљање података о Ромима с циљем програмирања активности за друштвено укључивање Рома и Ромкиња; 6. Успостављен тим за надгледање (МЉПИ) и израђен план надгледања; 7. Број и намјена додијељених грантова удружењима Рома.

Мјера 2.	ОЈАЧАТИ СИСТЕМ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ С ЦИЉЕМ ЗАУСТАВЉАЊА „АНТИЦИПСИЗМА“	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ				
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Активност 1.	Израдити упутства и смјернице за поступање у случају дискриминације и успостављање евиденција за институције у БиХ, у складу са чланом 8. ст 1. и чланом 24. ст 4. Закона о забрани дискриминације, с циљем побољшања система праћење појава дискриминације и антиципсизма.	x	x			
Активност 2.	Израдити упутство о пружању бесплатне правне помоћи Ромима (лицама без докумената) у сарадњи са надлежним министарствима ентитета и Брчко дистрикта БиХ, које је	x	x			

[illegible]

Опис проблема:	Роми и Ромкиње се суочавају са предасудама и дискриминацијом у свакодневном животу; неинформисаност, невидљивост њихових проблема, као и неразумијевање одговорних институција које у току сачињавања прописа не узимају у обзир вишеструку рањивост Рома и Ромкиња, што значајно умањује њихове могућности за равноправан третман и остваривање права. У заједницама у којима живе Роми неромско становништво не познаје проблеме са којима се суочавају ромске породице нити се укључује у њихово рјешавање; врло ријетко укључују представнике Рома како би се интегрално рјешавали проблеми у заједници. Један од проблема са којим се суочавају последњих година јесте утврђивање пребивалишта и боравишта великог броја ромских породица. Посљедњим измјенама и допунама Закона о пребивалишту и боравишту држављана БиХ из 2015. године поштрени су услови и критеријуми за пријаву пребивалишта држављана БиХ – приликом пријаве пребивалишта сви би требали да имају ваљан правни доказ о пријави на одређеној адреси (земљишно-књижни извод, посједовни лист, уговор о закупу или уговор о коришћењу непокретности, као и изјава власника непокретности у којој даје сагласност да се неко лице може пријавити на његовој адреси). С друге стране, велики број Рома нема непокретности и углавном живе у нелегалним објектима те су суочени са проблемима обнављања или издавања личних докумената, а касније и уписа дјеце у матичне књиге. Поред овог проблема је идентификован и проблем утврђивања држављанства када је у питању упис дјеце у матичне књиге, односно, ако је један од родитеља страни држављанин који нема пријављен боравак у БиХ. Проблем се јавља код уписа дјеце рођене у иностранству и уписа дјеце у ситуацији када постоје писане грешке у изводима иностраног органа. Уочено је да матични уреди у оба ентитета различито поступају. У БиХ постоји централна институција за заштиту од дискриминације – Институција омбудсмана за људска права, као и могућност подношења тужби за заштиту од дискриминације пред надлежним судовима у складу са ЗЗД-ом, те могућност подношења представки надлежном одјељењу у МЛПИ, што представља систем који омогућава заштиту од дискриминације Рома и Ромкиња у БиХ. Међутим, анализом поднијетих извјештаја о појавама дискриминације и специјалног извјештаја Институције омбудсмана за људска права уочено је како нема довољно квантитативних и квалитативних информација на основу којих је могуће идентификовати дискриминациону шему.
Шта ће се промијенити?	Реализацијом планираних активности се побољшава заштита од дискриминације и систем за пријаву и евидентирање случајева дискриминације и кршења људских права Рома. Повећава се разумијевање кључних проблема са којим се суочавају ромске породице у заједници, покреће ефикаснији интеракциони процес у рјешавању кључних проблема Рома у заједници и интензивира сарадња са осталим грађанима и јединицама локалне самоуправе. Побољшањем координације и сарадње са ромским удружењима и јединицама локалне самоуправе, уз континуирану едукацију, стварају се адекватни стручни капацитети у ромским удружењима, јединицама локалне самоуправе и ОЦД-има који су укључени у спровођење овог плана. Циљ је да се обезбиједи да сви укључени актери имају довољно знања и разумијевања о стратешком процесу друштвене укључености Рома и Ромкиња и циљева који су постављени овим планом, те о начину спровођења активности и мјерења степена успјешности њихове реализације. Даље, иницираће се потпуно рјешавање питања лица без докумената и побољшање пружања бесплатне правне помоћи, унапређење закона, односно уклањање законске препреке у Закону о матичним књигама ФБиХ и БДБиХ, Правилнику о поступку, доказним средствима и начину уписа држављанства ФБиХ, Упутству о вођењу матичних књига и Правилнику о обрасцима пријаве рођења и потврде о смрти. Када је у питању праћење случајева дискриминације Рома, планирано је јачање постојеће институционалне структуре с циљем ефикасног праћења појаве дискриминације Рома и дискриминационе шеме, укључујући институционалну и скривену дискриминацију, а припремаће се посебни и/или дијелови извјештаја о појавним облицима дискриминације у БиХ која се односи на дискриминацију Рома и антиципсизма.

Индикатори:	
1.	Број поднијетих иницијатива за измјене закона и подзаконских аката/број уписаних лица у матичне књиге рођених;
2.	Израђена упутства и смјернице за поступање у случају дискриминације и успостављање одговарајућих евиденција;
3.	Пужена стручна подршка Одбору за Роме, сасстанци са ОЦД-има;
4.	Број организованих едукација и других активности за промоцију права Рома и Ромкиња у области заштите од дискриминације с циљем заустављања антидипсизма;
5.	Усаглашена платформа за сарадњу са удружењима Рома и осталим ОЦД-има и платформа за сарадњу са јединицама локалне самоуправе, ромским женским организацијама у БиХ и удружењима која окупљају младе ромске активисте;
6.	Број одржаних састанака Ромске тематске групе (РТГ) са представницима јединица локалне самоуправе;
7.	Обезбијеђен и додијељен грант за ромске невладине организације.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – ХОРИЗОНТАЛНИ ЦИЉ

(1) Полазна вриједност за период 2021–2025.		(2) Циљана вриједност за период 2021–2025.		(3) Недостајућа средства према исказаним потребама	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025.					
Мјере 1+2		Мјере 1+2			Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
420.000	41.000	220.000	41.000	200.000+0	РС	0	0	0	0	0
Укупно КМ	461.000	Укупно КМ	261.000		ФБиХ	0	0	0	0	0
Годишње КМ	92.200	Укупно КМ	52.200	200.000	БДБиХ	0	0	0	0	0
Активности за које недостају средства:				40.000	БиХ	52.200	52.200	52.200	52.200	52.200
Активности за које недостају средства:				Мјера 1 – активности 4, 5, 6, и 8.						
				Мјера 2 – активности 2, 3, 4, и 5.						

2. ЗАПОШЉАВАЊЕ РОМА

ЦИЉ 2.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАПОШЉИВОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊА РОМА И РОМКИЊА				
	ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ЗАПОШЉИВОСТИ РОМА		РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ		
Мјера 1.			2021.	2022.	2023. 2024. 2025.
Активност 1.	1. Израдити анализу о квалификационој структури Рома пријављених у заводу са препорукама		x		
Активност 2.	2. Израдити програм за подстицање радно способних Рома с циљем пријављивања на евиденције незапослених/активни грађиноци посла до 2025.		x	x	
Активност 3.	3. Припремити иницијативу за измјену прописа којима се обезбјеђују подстицајне мјере за задруге/мале бизнисе с циљем ослобађања од плаћања такси приликом покретања малих бизниса			x	
Мјера 2.	ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА РОМА				
Активност 1.	1. Обезбједити грант средства за запошљавање Рома са фокусом на већу запошљивост жена и младих		x	x	x
Активност 2.	2. Обезбједити грант средства јединицама локалне самоуправе за формирање задруге и/или покретање малих бизниса и/или заната с циљем запошљавања Рома (користити партнерство са послодавцима и постојећим задругама и/или са оним које су у поступку формирања а већ су успоставиле сарадњу са локалним заједницама) – пилот		x	x	x
Активност 3.	3. Обезбједити грант средства за преквалификацију и доквалификацију Рома у надлежним институцијама за образовање одраслих		x	x	x
Активност 4.	4. Обезбједити грант средства за обуке радника за познате послодавце		x	x	x
Активност 5.	5. Обезбједити грант средства за јавне радове		x	x	x
Мјера 3.	ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА РОМА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ				
Активност 1.	1. Сачинити анализу о запослености Рома у јавном сектору са потребама у запошљавању, која је разврстана по полу и старости		x	x	
Активност 2.	2. Израдити програм запошљавања Рома у јавном сектору и подстицати јавни сектор за коришћење грант средства за запошљавање			x	x
Извјештајна институција:	МЉП	Надлежне институције:	Заводи Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко дистрикта БиХ	Организације које сарађују:	ЕУ, кантоналне службе за запошљавање, јединице локалне самоуправе и ОЦД
Опис проблема:	Запошљавање Повећати стопу запослености Рома у јавном сектору до стопе пропорционалне учешћу Рома у укупној популацији и повећати стопу запослености Рома на најмање 25% до 2030. године.				

	Према општим показатељима цца 10.490 лица је незапослено, ако се узме у обзир показатељ да је у БиХ процијењена стопа запошљивости Рома 11%²⁹. У наредном периоду је потребно запослити 9.650 лица, с обзиром на то да процјене по основу пописа становништва показују да је око 8% лица старије од 65 година. Од овог броја, према подацима завода за запошљавање закључно са половином 2020. године, укупно 3.270 лица је пријављено на берзи рада. Ако се посматра квалификациона структура, 88% Рома који су пријављени у заводе немају квалификацију, а у односу на пол, 45% су незапослене жене. Када је у питању старост, највећи проценат се односи на лица од 25 до 44 године старости, с тим да је уочљива висока стопа незапослености младих лица. Евидентно је да се на државном нивоу издвајају средства за запошљавање и samozapošljavanje Рома, међутим, Роми са евиденције нису завршавали програм доквалификације/преквалификације за познатог послодавца, како је то било предвиђено акционим планом. У складу са мјерама које су предвиђене претходним акционим планом није било активности нити планираних средстава за реализацију укључивања Рома/Ромкиња у програме јавних радова. Иако су заводи за запошљавање, односно службе за запошљавање у ФБиХ, спроводили програме јавних радова – ови програми су обухватили одређени број лица ромске националности – није вођена евиденција о броју лица ромске националности која су приступила овим програмима.
Шта ће се промијенити?	1. Успостављен систем прикупљања и праћења показатеља о квалификационој структури незапослених Рома и подстицати њихову преквалификацију и доквалификацију; 2. Смањити број Рома на евиденцијама завода за запошљавање и повећати проценат Рома/Ромкиња запослених у јавном сектору; 3. Израдити посебан модел за запошљавање тешко запошљивих лица у сарадњи са јединицама локалне самоуправе.
Индикатори:	1. Израђене двије ажуриране анализе квалификованог особља у заводу са показатељима о лицима са инвалидитетом, женама, НКВ особљу, младим и старијим лицима; 2. Израђен програм за подстицање пријављивања на евиденције незапослених; 3. Расписан јавни позив за додјелу грант средстава за запошљавање Рома; 4. Број запослених квалификованих Рома и Ромкиња према послодавцима и/или samozapošljavanje, покретање малог бизниса; 5. Број формираних задруга; 6. Број преквалификованих и доквалификованих Рома у надлежним институцијама за образовање одраслих; 7. Број обучених радника за познате послодавце; 8. Израђен програм за запошљавање у јавном сектору.

²⁹ Познањ – податак ЕУ-а

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3.		ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА СТАНОВАЊА РОМСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ У БИХ					
Мјера 1.		Покренути и убрзати легализацију неформалних насеља у којима живе Роми/Ромкиње уз обезбеђење трајног, примјереног и прихватљивог смјештаја за лица која станују у неформалним објектима	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ				
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Активност 1.		Покренути иницијативу за хармонизацију и усаглашавање постојећих прописа који се односе на проблем легализације	x				
Активност 2.		Мапирана насеља у којима живе Роми, укључујући и показатеље о стању инфраструктуре, животне средине и других неопходних животних услова	x				
Активност 3.		Обезбиједити додјелу грант средстава јединицама локалне самоуправе у сврху подршке ромским породицама у покретању процеса легализације стамбених објеката који испуњавају потребне услове	x	x	x	x	x
Мјера 2.		Побољшати стамбене услове у стамбеним јединицама у којима живе Роми					
Активност 1.		Иницирати и пружити подршку јединицама локалне самоуправе у изради плана за легализацију стамбених објеката који испуњавају услове за реконструкцију	x	x	x	x	x
Активност 2.		Обезбиједити додјелу грант средстава јединицама локалне самоуправе за санацију и реконструкцију стамбених објеката у својини Рома и објеката за смјештај Рома за постојеће социјалне и потенцијалне објекте погодне за пренамјену за социјално становање	x	x	x	x	x
Мјера 3.		Изградња социјалних стамбених јединица за Роме (колективни/индивидуални објекти)					
Активност 1.		Обезбиједити средства за изградњу социјалних индивидуалних и колективних стамбених јединица за Роме	x	x	x	x	x
Мјера 4.		Побољшање инфраструктурних услова становања у ромским насељима и широкој заједници					
Активност 1.		Обезбиједити средства за реализацију инфраструктурних пројеката за побољшање услова становања [вода, струја, канализација, прилазни путеви и др.]	x	x	x	x	x
Извјештајна институција:	МЈПИ	Надлежне институције:	Јединице локалне самоуправе у Босни и Херцеговини	Организације које сарађују:	Федерално министарство просторног уређења, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, Влада Брчко дистрикта БиХ – Одјељење за расељена лица, избеглице и стамбена питања		

Опис проблема:	Према показатељима јединица локалне самоуправе, 1.539 ромских породица у 24 локалне заједнице се налази у потреби за легализацијом нелегалних стамбених објеката у БиХ, тако да је у наредном периоду потребно смањити број нелегалних стамбених објеката. Када је у питању потреба за изградњом нових стамбених јединица, 883 породице у 32 јединице локалне самоуправе су исказале потребу за изградњом стамбених објеката, с тим да је 1.300 породица у 32 јединице локалне самоуправе исказало потребу за реконструкцијом објеката, с обзиром на то да живе у неусловним објектима који не испуњавају минималне стамбене услове за живот. Услови у постојећим ромским насељима су такође лоши, тако да је 28 јединица локалне самоуправе исказало потребу за санацијом инфраструктуре као што су: прилазни путеви, канализација, расвјета, водоводна мрежа, санација просторија за заједничку намену, игралишта, чишћење насеља од отпада, формирање адекватних одлагалишта за отпад и сл., како би се побољшао квалитет живота ромске популације у БиХ.
Шта ће се промијенити?	Неопходно је побољшати услове становања за већину ромских породица које живе у неодговарајућим условима и успоставити одрживи модел за развој социјалног становања за све породице које саме нису у могућности обезбиједити минималне стамбених услова. Циљ је значајно побољшати услове становања у постојећим ромским насељима која ће бити мапирана, те на основу тога пратити развој тих локалних заједница. У континуирану иницирати да јединице локалне самоуправе раде на сталном повећању броја легализованих стамбених објеката. На тај начин би се обезбиједила одрживост улагања у постојеће стамбене објекте који се могу легализовати и потакнула израда других пројеката за трајно стамбено збрињавање ромских породица које живе у неодговарајућим условима становања и чији објекти се не могу легализовати.
Индикатори:	1. Покренута иницијатива за хармонизацију и усаглашавање постојећих прописа који се односе на проблем легализације; 2. Мапирана ромска насеља по локалним заједницама; 3. Обезбијеђена додјела грант средстава јединицама локалне самоуправе у сврху подршке ромским породицама за покретање процеса легализације стамбених објеката који испуњавају потребне услове; 4. Иницирана и по потреби пружена подршка јединицама локалне самоуправе у изради плана за легализацију стамбених објеката који испуњавају услове за реконструкцију; 5. Обезбијеђена додјела грант средстава јединицама локалне самоуправе за санацију и реконструкцију стамбених објеката у својини Рома и објеката за смјештај Рома за постојеће социјалне и потенцијалне објекте погодне за пренамену за социјално становање; 6. Обезбијеђена средства за изградњу социјалних индивидуалних и колективних стамбених јединица за Роме; 7. Мапирана насеља у којима живе Роми, укључујући и показатеље о стању инфраструктуре, животне средине и других неопходних животних услова; 8. Обезбијеђена средстава за реализацију инфраструктурних пројеката за побољшање услова становања (вода, струја, канализација, прилазни путеви и др.).

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – СТАМБЕНО ЗБРИЊАВАЊЕ РОМА

(1) Полазна вриједност – легализација стамбених објеката Рома у БиХ 2020.	(2) Циљана вриједност – легализација стамбених објеката Рома у БиХ до 2025.		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025. Мјера 1.				
				Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Процјена средстава	150 објеката		Процјена средстава	РС	31,34%			
Укупно КМ	6.120.000	600.000	Укупно КМ	ФБиХ	62,66%			
Годишње КМ	1.224.000	120.000	Годишње КМ	БДБиХ	6%			
(1) Полазна вриједност – изградња стамбених објеката Рома у БиХ (захтјев јединица локалне самоуправе за 2020)	(2) Циљана вриједност – изградња стамбених објеката Рома у БиХ до 2025.		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025. Мјера 2.				
885 објеката	100 објеката		785 објеката	Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Процјена средстава – 45.000 вриједност једне стамбене јединице	Процјена средстава		Процјена средстава	РС				
Укупно КМ	39.825.000	4.500.000	Укупно КМ	ФБиХ				
Годишње КМ	7.965.000	450.000	Годишње КМ	БДБиХ				
(1) Полазна вриједност – реконструкција стамбених објеката Рома у БиХ (захтјев јединица локалне самоуправе за 2020)	(2) Циљана вриједност – реконструкција стамбених објеката Рома у БиХ до 2025.		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025. Мјера 3.				
1.300 објеката	200 објеката		1.100 објеката	Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Процјена средстава – 20.250 вриједност једне	Процјена средстава		Процјена средстава	РС				
				ФБиХ				

стамбене јединице																			
Укупно КМ	26.325.000	Укупно КМ	4.050.000	22.275.000	БДБиХ														
Годишње КМ	5.265.000	Годишње КМ	810.000	4.455.000	БиХ	810.000													
(1) Полазна вриједност – побољшање инфраструктуре у ромским насељима у БиХ (захтјев јединица локалне самоуправе за 2020)		(2) Циљана вриједност – побољшање инфраструктуре у ромским насељима у БиХ до 2025.		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025. Мјера 4.														
		Јединице локалне самоуправе			Валута: БМ	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.									
Пројена средства (28 јединица локалне самоуправе – 2.480 корисника)		Пројена средства – 15 јединица локалне самоуправе		Пројена средства	РС														
					ФБиХ														
Укупно КМ		Укупно КМ		940.000	БДБиХ														
Годишње КМ		Годишње КМ		188.000	БиХ	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000									
(1) Полазна вриједност – Мјере 1+2+3+4		(2) Циљана вриједност до 2025. Мјере 1+2+3+4		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025.														
Пројена средства		Пројена средства		Пројена средства	Валута: БМ	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.									
					РС														
					ФБиХ														
Укупно КМ		Укупно КМ		64.060.000	БДБиХ														
Годишње КМ		Годишње КМ		12.812.000	БиХ	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000									
Знатно су веће потребе у вези са легализацијом стамбених објеката за Рому (Мјера 1). У овом планирању смо узели у обзир само трошкове покретања поступка, аналитички разрадили просјек тог трошка без процјене трошкова грађевинског земљишта и уређења инфраструктуре, што ће бити могуће процјенили тек када се мапирају конкретне локације које се могу легализовати.																			

Знатно су веће потребе у вези са легализацијом стамбених објеката за Роме (Мјера 1). У овом планирању смо узели у обзир само трошкове покретања поступка, аналитички разрадили просјек тог трошка без процјене трошкова грађевинског земљишта и уређења инфраструктуре, што ће бити могуће процјенити тек када се мапирају конкретне локације које се могу легализовати.

4. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА РОМА

	познато колики је број ове дјеце категоризован. У претходном периоду је урађено много на едукацији ромских представника о питањима здравих животних навика и остваривању права на здравствену заштиту, међутим, капацитети ромских невладиних организација морају се ојачати још више. Различити показатељи указују да има одређених помака, али ситуација је далеко од задовољавајуће и потребно је уложити још напора и средстава како би се промовисало и унаприједило здравље ромске популације у БиХ. Постојећи капацитети који су изграђени путем ромских медијатора и њихов ангажман у овој области морају бити додатно оснажени и искоришћени на најбољи начин. Насиље над женама и дјецом, нарочито Ромима/Ромкињама, представља проблем који је одавно распрострањен у Босни и Херцеговини – нажалост, у већини случајева се прихвата као приватна породична ствар. Тешко је утврдити обим присутности насиља; један од разлога се налази у скривеној природи проблема, непријављивању случајева насиља над женама и дјецом и непрепознавању облика насиља. Евидентно је да су ромске жене најугроженија категорија јер највише времена проводе код куће у неусловним објектима, не посјеђују одређена знања о факторима који утичу на њихово репродуктивно здравље и планирање родитељства. Уз то, већина ових жена нема приступ здравственим установама нити педијатрима и нема елементарно знање о неонаталној бризи.
Шта ће се промијенити?	Циљ је повећати стопу лица обухваћених редовним здравственим осигурањем у Федерацији БиХ, те понудити рјешење које ће у потпуности ријешити овај проблем. Такође је неопходно у континуитету обезбјеђивати праћење броја корисника услуга ромских медијатора, који пружају кључне информације и промовишу здраве животне навике. У континуитету пратити и повећати број одлазака Рома/Ромкиња на редовне превентивне прегледе и на тај начин утицати на смањење процента заразних и незаразних болести и смртности код ромске популације у односу на укупну популацију. У сарадњи са надлежним институцијама повећати број пријава случајева насиља над женама и дјецом и пружити услуге жртвама насиља.
Индикатори:	1. Одржани заједнички састанци ромских удружења, здравствених установа и организација с циљем идентификације потреба и побољшања сарадње; 2. Израђена анализа о броју неосигураних Рома и упутство о начину остваривања здравствене заштите; 3. Спроведена едукација представника ромских удружења о начину остваривања здравственог осигурања и здравствене заштите; 4. Спроведена едукација представника ромских удружења о факторима ризика за здравље и начину смањења/отклањања ових фактора; 5. Израђен информативно-едукативни материјал који ће удружења користити за промоцију здравих животних навика; 6. Ојачани капацитети ромских медијатора за побољшање здравља Рома и пружање свих потребних информација; 7. Ангажовани ромски медијатори путем ромских удружења с циљем промоције здравља, превенције болести и остваривања права на здравствено осигурање и здравствену заштиту; 8. Спроведена едукација ромског становништва о значају и начинима превенције заразних и масовних незаразних болести;

9. Сprovedена едукација о значају редовне имунизације;
10. Извршен надзор над имунизацијом и по потреби спровођење додатне вакцинације;
11. Надзор над заразним болестима и предузимање хигијенско-епидемиолошких мјера у ромским заједницама ради уклањања ризика од заразних болести са посебним акцентом на COVID-19;
12. Сprovedени превентивни прегледи с циљем раног откривања рака грлића материце и рака дојке код жена и рака простате и дебелог цријева код мушкараца;
13. Сprovedени систематски прегледи дјеце до 15 година старости;
14. Израђен информативно-едукативни материјал за промоцију здравих животних навика;
15. Израђен програм превенције насиља над женама и дјецом;
16. Одржана едукација о значају и начину препознавања насиља.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА РОМА

(1) Полазна вриједност Мјере 1+2		(2) Циљана вриједност до 2025. Мјере 1+2	(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025.					
Процјена средстава		Процјена средстава	Процјена средстава	Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
				РС					
				ФБиХ					
Укупно КМ	2.250.000	Укупно КМ	1.000.000	БДБиХ					
Годишње КМ	450.000	Годишње КМ	200.000	БиХ	100.000	150.000	200.000	250.000	300.000
Активности за које недостају средства за испуњење овог циља до 2025. односе се на дугорочно ангажовање здравствених медијатора и спровођење едукација у ромским заједницама. За ту намену је потребно обезбиједити средства из других извора у износу од 1.250.000 КМ.									

5. ОБРАЗОВАЊЕ РОМА

НАПОМЕНА:

Овај дио стратешких циљева и мјера је истовјетан са „Оквирним планом о образовним потребама Рома за период 2018–2022”, који је усвојио Савјет министара БиХ на 155. сједници одржаној 18. септембра 2018. године. Циљеви и мјере из овог плана су укључени у АПИБиХ 2021/2025. због програмирања потребних средстава за спровођење укупних активности које су усмјерене на друштвену укљученост Рома у Босни и Херцеговини.

ЦИЉ 5.		ПОБОЉШАЊЕ ОПСЕГА ОБРАЗОВАЊА РОМА И РОМКИЊА РЕАЛИЗАЦИЈОМ ОКВИРНОГ ПЛАНА О ОБРАЗОВНИМ ПОТРЕБАМА РОМА ЗА ПЕРИОД 2018–2022.				
ПОДЦИЉ 5.1.		САДРЖАЈИ О РОМСКОЈ ИСТОРИЈИ И КУЛТУРИ УВРШТЕНИ У ПОСТОЈЕЋЕ НАСТАВНЕ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМЕ И УЉБЕНИКЕ ДО 2021. ГОДИНЕ	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ			
Мјера 1.		Сачинити анализу постојећих наставних планова и програма и уџбеника националне групе предмета у контексту садржаја који се односе на ромску историју и културу те уклањање евентуалних предрасуда и стереотипа о Ромима из уџбеника и наставних материјала	2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Мјера 2.		Унаприједити наставне планове и програме и школске уџбенике издром тематских цијелина и садржаја који се односе на ромску историју и културу без стереотипа	x	x		
Мјера 3.		Израдити стручну литературу о историји и култури Рома или њено обезбјеђење из окружења (за предшколске, основне и средње школе)		x	x	
Опис активности:		1. Стручни тим за евалуацију и надгледање АОП-а дефинише ТОР (опис послова за све стручњаке); 2. Ангажовање стручњака за израду приједлога јединствене методологије за сачињавање анализе НПП-а, узимајући у обзир и већ урађене анализе REF-а; 3. На основу приједлога стручњака Стручни тим припрема иницијативу – приједлог према надлежним министарствима образовања за одобравање јединствене методологије; 4. Приједлози методологије и анализе прије финализирања пролазе јавну расправу, укључујући и учешће академске заједнице и НВО-а; 5. Приједлог материјала који је припремио Стручни тим за надгледање АОП-а упућује се надлежним министарствима образовања на сагласност; 6. Сачинити детаљнију листу стручне литературе у БиХ и региону која се може користити за област изучавања културе Рома и историје, упутити је према надлежним институцијама и према потреби обезбједити набавку.				
ПОДЦИЉ 5.2.		РОМСКИ ЈЕЗИК УВЕДЕН У ШКОЛЕ КАО ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТ ИЛИ ПУТЕМ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА ДО 2022. ГОДИНЕ	2021.	2022.	2023.	2024. 2025.
Мјера 1.		Покретање иницијативе за отварање катедре за ромски језик, књижевност и културу на филозофским факултетима	x	x	x	
Мјера 2.		Обезбједити стручно оспособљавање учитеља, наставника или професора за ромски језик на високошколским институцијама	x	x	x	x
Мјера 3.		Обезбједити средства за стипендирање студената који се оспособљавају за учитеље и наставнике (предаваче) ромског језика	x	x	x	x
Мјера 4.		Обезбједити (из окружења) школску литературу на ромском језику (за ученике, учитеље, наставнике и школске библиотеке)	x	x	x	x
Мјера 5.		Промоција учења ромског језика као факултативног предмета	x	x	x	x

Мјера 6.	Ојачати сарадњу кроз регионалне иницијативе са катедрама у региону и Еуропи	x	x	x	x	x	x
Мјера 7.	Ромски језик уведен у школе као факултативни предмет	x	x	x	x	x	x
Опис активности:	1. На основу иницијативе МЉПИ-а која је упућена Ректорској конференцији за отварање катедри за ромски језик на филозофским факултетима потребно је интензивирати активности и размотрити да ли се односи и на јавне и/или приватне универзитете у БиХ. 2. Организовати јавну расправу с циљем елаборирања мјера 1, 2, 3. и 6, а ако није могуће, реализовати је путем онлајн састанака. 3. МЉПИ ће у сарадњи са Одбором за Роме организовати израду детаљне листе стручне литературе у БиХ и региону која се може користити за изучавање ромског језика, затим је упутити према надлежним институцијама и по потреби обезбиједити набавку. 4. Надлежна министарства образовања треба да покрену кампање, расправе, публикације, брошуре...						

ПОДЦИЉ 5.3.		СПРЕЧАВАЊЕ ПРЕДРАСУДА, СТЕРЕОТИПА И ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ДО 2020. ГОДИНЕ					
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	
Мјера 1.	Израдити водич намијењен управи школе, наставницима, особљу у обдаништима, родитељима и дјеци с циљем њиховог упознавања са традицијом, културом и обичајима Рома	x	x	x			
Мјера 2.	Промоција Смјерница за спречавање дискриминације у образовању	x	x	x			
Мјера 3.	Обука за управу школе, наставнике, родитеље и дјецу с циљем препознавања дискриминације, стереотипа и предрасуда	x	x	x			
Мјера 4.	Ангажман ромских медијатора у образовању	x	x	x			
Опис активности:	1. Иницирати да ову активност реализују образовне институције; 2. Надлежне образовне институције успостављају радну групу; 3. Изабрати три стручњака и сачинити план за реализацију ових мјера; 4. Промоција Програма и Правила за спречавање дискриминације у образовању; 5. Обука за управу школе, наставнике, родитеље и дјецу с циљем препознавања дискриминације, стереотипа и предрасуда.						
ПОДЦИЉ 5.4.	ИНИЦИРАТИ И ПРУЖИТИ ПОДРШКУ ОБРАЗОВНИМ ВЛАСТИМА У БИХ С ЦИЉЕМ ДОНОШЕЊА АКЦИОНИХ ПЛАНОВА У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА – ОБЕЗБИЈЕДИТИ УСВАЈАЊЕ И ПОЧЕТАК РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКЦИОНИХ ПЛАНОВА У: РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ, ПЕТ КАНТОНА И БРЧКО ДИСТРИКТУ ДО 2022. ГОДИНЕ	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	
Мјера 1.	Израдити план за праћење реализације акционих планова у области образовања Рома		x				

Мјера 2.	Одржати годишње двије регионалне конференције које су посвећене побољшању опсега образовања Рома – изазови и добре праксе						x	x	x	x
Мјера 3.	Пружити подршку јединицама локалне самоуправе за програме побољшања опсега образовања ромске дјеце							x	x	x
Извјештајна институција:	МЉПИ	Надлежне институције:	МЉПИ, Министарство просвјете РС, министарства образовања УСК, ТК, ЗДК, СБК, ХНК и КС те надлежно одјељење Брчко дистрикта БиХ	Организације које сарађују:	ЕУ, СЕ, Фонд за образовање Рома (REF), UNICEF, удружења Рома, ОЦД, међународне организације, ОЕБС у БиХ					
Опис проблема:	Оквирни план о образовним потребама Рома за период 2018–2022. је усвојио Савјет министара БиХ на 155. сједници одржаној 18. септембра 2018. године. Овим планом је предвиђено доношење осам акционих планова у оквиру Министарства просвјете Републике Српске, министарства образовања УСК, ТК, ЗДК, СБК, ХНК и КС те Брчко дистрикта БиХ. До сада су усвојени само у СБК и ентитету РС. Када су у питању потребе у области образовања, 26 јединица локалне самоуправе је исказало потребе које се односе на: 1) програм боравка ромске дјеце у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање – укупно за 1.658 дјеце; 2) обезбјеђивање ученика, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стању социјалне потребе – за 3.631 ученика, 3) за обезбјеђење стипендирања ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима није било исказаних потреба. Према доступним подацима које је прикупио МЉПИ 2020. године, још увијек је изузетно низак проценат ромске дјеце који је укључен у предшколско васпитање и образовање; овај проценат износи свега 4%. Изузетно је ниска стопа дјеце која су обухваћена основним и средњим школовањем и износи свега 35%. Ако се узме у обзир циљ који је постављен Декларацијом из Познања, у наредном периоду је потребно обезбиједити повећање уписа и стопе завршетка основног образовања Рома на 90%, те уписа и стопе завршетка средњег образовања на 50%.									
Шта ће се промијенити?	Достизањем већег опсега предшколског образовања Рома повећавају се њихове могућности за даљи развој и напредовање у васпитању ромске дјеце и индиректно се смањује стопа напуштања основног и средњег образовања. С друге стране, повећавањем мјера које су усмјерене на смањење стопе напуштања основног и средњег образовања повећавају се могућности ромске дјеце за стицање добрих квалификација, па тиме и за запошљавање или наставак високог образовања. С обзиром на то да су надлежне образовне власти усвојиле само два акциона плана, предвиђена је мјера 4. као подршка надлежним институцијама да убрзају доношење и реализацију акционих планова за образовање Рома. У сарадњи са образовним институцијама у својој заједници, јединице локалне самоуправе реализују своје програме и биће охрабрене да их спроведу. Такође, у сарадњи са МЉПИ и у партнерству са ОЦД-има могу затражити додатну подршку како би се убрзала њихова реализација, а позитивна пракса проширила на друге јединице локалне самоуправе, као што су то исказали Град Бањалука и општина Ново Сарајево.									
Индикатори:	предшколско	основно	средње	високо						

	1. Број похађања у предшколском образовању 2. Похађања специјалних школа 3. Број похађања одвојених школа	1. Стопа писмености 2. Број уписа – основно образовање 3. Број напуштања основног образовања 4. Број завршавања основног образовања	1. Број уписа – средње образовање 2. Број напуштања средњег образовања 3. Број завршавања средњег образовања	1. Број уписа – високо образовање 2. Број завршавања високог образовања
Додатни индикатор:	Број акционих планова које су донијеле надлежне образовне власти ентитета, кантона и БДБих	Информација о реализацији акционих планова надлежних образовних власти ентитета, кантона и БДБих	Информација о позитивним праксама и изазовима јединица локалне самоуправе	

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – ОБРАЗОВАЊЕ РОМА

(1) Полазна вриједност Циљеви 1+2+3	(2) Циљана вриједност до 2025. Циљеви 1+2+3		(3) Недостајућа средства према укупним исказаним потребама за 2020.	(4) Средства која су планирана Акционим планом 2021–2025.					
10 медијатора и Циљ 1.			Процјена средстава	Валута: БАН	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Процјена средстава				РС					
				ФБиХ					
Укупно КМ				БДБиХ					
Годишње КМ				БиХ	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Средства која недостају се односе на све предложене мјере и активности.									

4. ПРАЋЕЊЕ, ОЦЈЕЊИВАЊЕ И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ АКЦИОНОГ ПЛАНА

За реализацију овог акционог плана сваке године ће се доносити оперативни план који ће бити усклађен са расположивим средствима. Средства за спровођење се распоређују одлуком о додјели грант средстава, коју сваке године усваја Савјет министара БиХ. Министарство за људска права и избјеглице БиХ је кључна институција која прикупља, систематизује, ажурира и анализира податке о реализацији активности из овог акционог плана.

Подаци се прикупљају на основу извјештавања институција које реализују грантове, како је то наведено у оквиру овог плана. Министарство за људска права и избјеглице БиХ је одговорно да у уговорима о трансферима грантова прецизира све сегменте потребне за реализацију и податке на основу којих се могу пратити и израђивати информације о реализацији активности из Акционог плана, а према томе и степен остваривања утврђених стратешких циљева.

Током године се континуирано прати реализација, а Министарство за људска права и избјеглице БиХ анализира податке и припрема извјештаје. Након разматрања извјештаја на сједници Одбора за Роме, обезбеђују се сагласности влада ентитета и Брчко дистрикта БиХ, а затим се достављају Савјету министара БиХ на усвајање.

Поред података о напредовању испуњавања стратешких циљева Акционог плана према зацртаним индикаторима, извјештај садржи и податке о спровођењу планираног буџета, укључујући и податке о прикупљеним донаторским средствима те средствима других институција. Министарство за људска права и избјеглице БиХ узео је у обзир Регионални оквир за праћење напредовања интеграције Рома (нови образац за извјештавање о годишњој реализацији јавних политика држава учесница о интеграцији Рома биће накнадно развијен и саставни дио овог плана).

Прилози:

1. Табела 1. Општи подаци о броју Рома у БиХ – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020.
2. Табела 2. Исказане потребе у области стамбеног збрињавања Рома – извор података: јединице локалне самоуправе, 2020.
3. Табела 3.а Област запошљавања и samozapošljavanja Рома – исказане потребе локалних заједница
4. Табела 3.б – извор података: заводи за запошљавање
5. Табела 4.а Потенцијалне потребе у области образовања Рома
6. Табела 4.б Званични подаци образовних власти за школску 2019/20.

ПОПИС СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.											
ТАБЕЛА 1. ОПШТИ ПОДАЦИ О БРОЈУ РОМА У БИХ - извор података: Јединице локалне самоуправе, 2020.											
Р. број	ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДЈЕЦА		ОДРАСЛИ	УКУПАН БРОЈ РОМА	М	Ж
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости				
1.	БИЈЕЛИНА	196	723	375	348	108	235	380	496	255	241
2.	БРАЧО ДИСТРИКТ	0	0	0	0	0	0	0	490	242	248
3.	БАНОВИЋИ	62	245	132	113	32	88	125	190	105	85
4.	КАЛЕСИЈА	41	132	60	72	8	35	89	137	70	67
5.	ЖИВИНИЦЕ	169	845	165	169	0	0	0	535	286	249
6.	КАКАЊ	330	2500	1000	1500	90	850	1560	851	413	438
7.	МОДРИЧА	72	309	91	81	43	94	137	168	82	86
8.	ТЕСЛИЋ	27	126	66	60	7	23	96	63	35	28
9.	ГРАДИШКА	150	460	0	0	0	0	0	395	189	206
10.	КЉУЧ	46	213	98	115	11	35	167	114	56	58
11.	БОСАНСКА КРУПА	0	0	0	0	0	0	0	118	66	52
12.	ДОЊИ ВАКУФ	87	257	133	124	26	54	177	152	81	71
13.	ПРНАВОР	39	138	82	56	0	11	127	40	27	13
14.	КИСЕЉАК	148	292	149	143	45	86	161	220	113	107
15.	ДЕРВЕНТА	0	0	0	0	0	0	0	10	5	5
16.	ВИТЕЗ	150	596	284	312	107	108	381	351	187	164
17.	ЗЕНИЦА	350	2500	1250	1250	300	500	1700	809	432	377
18.	БРЕЗА	34	117	68	49	3	40	74	53	32	21
19.	ЗВОРНИК	50	130	65	55	0	10	130	1	1	0
20.	ВОДОША	0	0	0	0	0	0	0	133	71	62
21.	ТРАВНИК	115	0	0	0	0	0	0	210	114	96
22.	ТУЗЛА	800	4000	2500	1500	700	1200	2100	1007	521	486
23.	ЗАВИДОВИЋИ	191	729	365	364	146	143	400	411	215	196
24.	ВИСОКО	0	986	477	509	0	0	0	986	477	509
25.	БУГОЈНО	20	110	40	70	40	30	40	50	27	23
26.	ГРАЧАНИЦА	102	358	192	166	29	87	242	257	137	120
27.	ОПШТИНА СТАРИ ГРАД	17	61	25	33	12	18	28	52	25	27
28.	ЈАЦЕ	73	264	119	145	28	83	153	247	128	119
29.	МОСТАР	132	522	300	222	45	108	369	257	147	110
30.	ГОРАЖДЕ	10	46	26	10	14	12	20	29	18	11
31.	КОЊИЦ	25	83	0	0	0	0	61	114	61	53
32.	БАЊАЛУКА	30	90	32	58	12	15	63	132	71	61
33.	НОВО САРАЈЕВО	0	0	0	0	0	0	0	275	137	138
34.	БИХАЋ	150	619	0	0	0	107	272	181	98	83
35.	ИЛИЈАШ	41	167	80	87	22	47	98	123	61	62
36.	ЛОПАРЕ	10	26	12	14	0	6	20	1	1	1
37.	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	250	1250	0	0	0	0	0	273	139	134
38.	ХАШИЋИ	12	64	26	38	10	29	25	62	41	21
39.	СРЕБРЕНИЦА	5	20	8	12	0	2	18	4	3	1
40.	НОВИ ТРАВНИК	5	11	4	7	2	4	5	43	18	25
41.	КОСТАНИЦА	8	32	12	20	0	7	25	6	3	3
42.	НОВИ ГРАД	6	27	15	12	3	6	18	41	21	20
43.	ПРКОЊЕЉ ГРАД	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
44.	ШЕКОВИЋИ	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
45.	ЋАН ПЛИСАК	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
46.	ТРЕБИЊЕ	9	23	11	12	0	6	17	13	6	7
47.	УСОРА	2	22	10	12	3	2	17	19	11	8
48.	ФОЧА	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
49.	МИЛИЋИ	30	150	0	0	0	0	0	9	5	4

50.	САПНА	14	52	23	29	9	18	25	39	24	15
	УКУПНО	4.008	19.295	8.295	7.767	1.855	4.099	9.320	10.173	5.261	4.913
Р. број	Локалне заједнице које нису доставиле упитнике	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	Од 0 до 5 година старости	ДЈЕЦА Од 6 до 18 година старости	ОДРАСЛИ	УКУПАН БРОЈ РОМА	М	Ж
51.	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО								481	246	235
52.	ЈАБЛАНИЦА								27	10	17
53.	СТОЛАЦ								24	14	10
54.	ЛУКАВАЦ								427	240	187
55.	ВУКОСАВЉЕ								139	75	64
56.	ДОБОЈ								156	89	67
57.	ПРИЕДОР								239	122	117
58.	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ								3	3	0
59.	ЦАЗИН								4	3	1
60.	САНСКИ МОСТ								16	10	6
61.	ДОМАЉЕВАЦ-ШАМАЦ								5	3	2
62.	ОЧАК								8	4	4
63.	ОРАШЕ								2	2	0
64.	ЧЕЛИЋ								15	4	11
65.	ДОБОЈ ИСТОК								1	1	0
66.	ГРАДАЧАЦ								127	63	64
67.	КЛАДАНЬ								33	16	17
68.	СРЕБРЕНИК								53	26	27
69.	ДОБОЈ ЈУГ								26	12	14
70.	ТЕШАЊ								3	3	0
71.	УСОРА								19	11	8
72.	ФОЧА								1	1	0
73.	БУСОВАЧА								3	1	2
74.	ФОЈНИЦА								35	16	19
75.	ЧАПЉИНА								20	11	9
76.	МЛИЦА								376	187	189
77.	ЛИВНО								8	5	3
78.	ГЛАМОЧ								1	1	0
79.	ЛАКТАШИ								4	3	1
80.	СРЕБАЦ								15	5	10
81.	РИЕНИК								1	0	1
82.	КОЗАРСКА ДУБИЦА								22	10	12
83.	УГЉЕВИК								4	2	2
84.	ПЕЛАГИТЕВО								3	3	0
85.	ПЕТРОВО								2	1	1
86.	БРАТУНАЦ								8	3	5
87.	ВЛАСЕНИЦА								3	1	2
88.	ВИШЕГРАД								2	1	1
89.	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО								74	36	38
90.	ФОЧА								3	3	0
	УКУПНО:								2.393	1.247	1.146

ФБиХ												КОМПАРАЦИЈА ПО ПОЛИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.			
Општи показатељи о броју Рома: извор података: локалне заједнице, 2020.												ПОПИС 2013.			
Р. број	ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДИЈЕЦА		ОДРАСЛИ	УКУПАН БРОЈ РОМА	М	Ж				
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости								
1.	БАНОВИЋИ	62	245	132	113	32	88	125	190	105	85				
2.	КАЛЕСИЈА	41	132	60	72	8	35	89	137	70	67				
3.	ЖИВНИЦИ	169	845	165	169	0	0	0	535	285	249				
4.	КАКАЊ	330	2500	1000	1500	90	850	1560	851	413	438				
5.	КАЛУЧ	46	213	98	115	11	35	167	114	56	58				
6.	БОСАНСКА КРУПА	0	0	0	0	0	0	0	0	118	66				
7.	ДОЊИ ВАКУФ	87	257	133	124	26	54	177	152	81	71				
8.	КИСЕЉАК	148	292	149	143	45	86	161	220	113	107				
9.	ВИТЕЗ	150	596	284	312	215	0	381	351	187	164				
10.	ЗЕНИЦА	350	2500	1250	1700	300	500	1700	809	432	377				
11.	БРЕЗА	34	117	68	49	3	40	74	53	32	21				
12.	ВОГОШЋА	0	0	0	0	0	0	0	0	133	71				
13.	ТРАВНИК	115	0	0	0	0	0	0	0	210	114				
14.	ТУЗЛА	800	4000	2500	1500	700	1200	2100	1007	521	486				
15.	ЗАВИДОВИЋИ	191	729	365	364	146	143	400	411	215	196				
16.	ВИСКО	0	986	477	509	0	0	0	986	477	509				
17.	БУГОЈНО	20	110	40	70	40	30	40	50	27	23				
18.	ГРАЧАНИЦА	102	358	192	166	29	87	242	257	137	120				
19.	ОПШТИНА СТАРИ ГРАД	2	6	1	2	1	0	2	52	25	27				
20.	ЈАЦЕ	73	264	119	145	28	83	153	247	128	119				
21.	МОСТАР	132	522	300	222	45	108	369	257	147	110				
22.	ГОРАЖДЕ	10	46	26	10	14	12	20	29	18	11				
23.	КОЊИЦ	25	83	0	0	0	22	61	114	61	53				
24.	НОВО САРАЈЕВО	0	0	0	0	0	0	0	275	137	138				
25.	БИХАЋ	150	619	0	0	0	107	272	181	98	83				
26.	ИЛИЈАШ	41	167	80	87	22	47	98	123	61	62				
27.	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	250	1250	0	0	0	0	0	273	139	134				
28.	ХАШИЋИ	12	64	26	38	10	29	25	62	41	21				
29.	УСОРА	2	22	10	12	3	2	17	19	11	8				
30.	САПНА	14	52	23	29	9	18	25	39	24	15				
УКУПНО:		3.356	16.975	7.498	7.001	1.777	3.576	8.258	8.255	4.293	3.962				
Р. број	Локалне заједнице које нису доставиле уписнике	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДИЈЕЦА		ОДРАСЛИ	КОМПАРАЦИЈА ПО ПОЛИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.						
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости		УКУПАН БРОЈ РОМА	М	Ж				
31.	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО								481	246	235				
32.	ЈАБЛАНИЦА								27	10	17				
33.	СТОРАЦ								24	14	10				
34.	ЛУКАВАЦ								427	240	187				
УКУПНО:									959	510	449				
РС												КОМПАРАЦИЈА ПО ПОЛИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.			
Општи показатељи о броју Рома: извор података: локалне заједнице, 2020.												КОМПАРАЦИЈА ПО ПОЛИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.			
Р. број	ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДИЈЕЦА		ОДРАСЛИ	УКУПАН БРОЈ РОМА	М	Ж				
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости								
1.	БИЈЕЉИНА	196	723	375	348	108	235	380	496	255	241				
2.	МОДРИЧА	72	309	91	81	43	94	137	168	82	86				
3.	ТЕСЛИЋ	27	126	66	60	7	23	96	63	35	28				
4.	ГРАДИШКА	150	460	0	0	0	0	0	395	189	206				

5.	ПРЉАВОР	39	138	82	56	0	0	11	127	40	27	13
6.	ДЕРВЕНГА	0	0	0	0	0	0	0	0	10	5	5
7.	ЗВОРНИК	50	130	65	55	0	10	10	130	1	1	0
8.	БАЊА ЛУКА	30	90	32	58	12	15	63	132	71	61	61
9.	ЛОПАРЕ	10	26	12	14	0	6	20	1	1	1	0
10.	ТРЕБИЊЕ	9	23	11	12	0	6	17	13	6	7	7
11.	СРЕБРЕНИЦА	5	20	8	12	0	2	18	4	3	1	1
12.	НОВИ ГРАД	6	27	15	12	3	6	18	21	41	20	20
13.	КОСТАНИЦА	8	32	12	20	0	7	25	6	3	3	3
14.	МИЛИТИ	30	150	0	0	0	0	0	9	5	4	4
УКУПНО		632	2.254	769	728	173	415	1.031	1.379	704	675	675
Р. број	Локалне заједнице које нису доставиле уписнике	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДЕЦА		ОДРАСЛИ	КОМПАРАЦИЈА ПО ПОПИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.			
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости		УКУПАН БРОЈ РОМА			М
1.	ДОВОЈ								156	89	67	67
2.	ПРИЕДОР								239	122	117	117
	УКУПНО:								395	211	184	184
БД БИХ												
									КОМПАРАЦИЈА ПО ПОПИСУ СТАНОВНИШТВА ИЗ 2013.			
1. ОПШТИ ПОДАЦИ												
Р. број	ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ПОРОДИЦА	БРОЈ ЛИЦА	М	Ж	ДЕЦА		ОДРАСЛИ	ПОПИС 2013.			
						Од 0 до 5 година старости	Од 6 до 18 година старости		УКУПАН БРОЈ РОМА			М
1.	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ	0	0	0	0	0	0	0	490	242	248	248

ТАБЕЛА 2. ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗЕРИЊАВАЊА РОМА - извор података: јединице локалне самоуправе, 2020.

Р. Број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИГРАДЊОМ НОВИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАЊЕМ СТАМБЕНИХ УСЛОВА (реконструкција и санација постојећих кућа и станова)	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИГРАДЊОМ И УНАТРЕШЊЕМ ПРАТЕЋЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (страда, вода, канализација, привезани пут)	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
		Без именованог рента за додијелено грађевинско земљиште	(по цени у РС)		Број стамбених јединица	Цијена изградње		Број стамбених јединица за реконструкцију	Цијена реконструкције		Пројектно улагање	Пројектно улагање		
1.	БИЈЕЉИНА	80	4000	320000	32	45000	1440000	50	20250	1012500	32	500	16000	2788500
2.	МОДРИЧА	62	4000	248000	12	45000	540000	42	20250	850500	62	500	31000	1569500
3.	ТЕСЛИЧ	0	4000	0	0	45000	0	6	20250	121500	10	500	5000	126500
4.	ГРАДИШКА	0	4000	0	10	45000	450000	20	20250	405000	80	500	40000	895000
5.	ПРЉАВОР	0	4000	0	3	45000	135000	0	20250	0	0	0	0	135000
6.	ДЕРВЕНТА	0	4000	0	0	45000	0	0	20250	0	0	0	0	0
7.	ЗВОРНИК	200	4000	800000	50	45000	2250000	200	20250	4050000	250	500	125000	7225000
8.	БАЊАЛУКА	24	4000	96000	6	45000	270000	10	20250	202500	15	500	7500	576000
9.	ЛОПАРЕ	10	4000	40000	0	45000	0	8	20250	162000	9	500	4500	206500
10.	НОВИ ГРАД	0	4000	0	2	45000	90000	3	20250	60750	2	500	1000	151750
11.	ТРЕВИЊЕ	0	4000	0	4	35000	140000	4	20250	81000	0	500	0	221000
12.	КОСТАЈНИЦА	0	4000	0	6	45000	270000	2	20250	40500	8	500	4000	314500
13.	СРЕБРЕНИЦА	5	4000	20000	1	45000	45000	5	20250	101250	5	500	2500	168750
14.	МИЛИТИ	20	4000	80000	20	45000	900000	10	20250	202500	30	500	15000	1187500
УКУПНО:		401	0	1504000	146	0	6530000	360	0	7290000	503	0	251500	15675500

ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗЕРИЊАВАЊА РОМА БД БИХ

Р. Број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИГРАДЊОМ НОВИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАЊЕМ СТАМБЕНИХ УСЛОВА (реконструкција и санација постојећих кућа и станова)	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИГРАДЊОМ И УНАТРЕШЊЕМ ПРАТЕЋЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (страда, вода, канализација, привезани пут)	Пројектно улагање	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
		Пројектно улагање за проф. легализацију стамбених објеката цијена 4.000 КМ без именованог рента за додијелено грађевинско земљиште			Број стамбених јединица	Цијена изградње		Број стамбених јединица за реконструкцију	Цијена реконструкције		Пројектно улагање	Пројектно улагање		
			4000			45000			20250			0		0
УКУПНО:			4000			45000			20250			0		0

1.	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ	10	4000	40000	100	45000	4500000	200	20250	4050000	50	500	25000	8615000
УКУПНО:		10	4000	40000	100	45000	4500000	200	20250	4050000	50	500	25000	8615000
УКУПНО У %														

ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗВРЊАВАЊА РОМА У ОБЈЕКТОНИМА														
УКУПНО		1128	ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗВРЊАВАЊА РОМА УСК			492	1120	1106						
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊУ НОВИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ УСЛОВА КОЈИМА ЖИВЕ (реконструкција и санација постојећих кућа и станова)		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊУ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАТЕНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (стрја, вода, канализација, привлазни пут)		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
				1			2			3				
		пројекта цијена за пројекат легализације стамбеног објекта укупно 67 м², према цијенама у КС, износи укупно 4.000 КМ без издвојеног грађевинског земљиште			број стамбених јединица	цијена изградње		број стамбених јединица за реконструкцију	цијена реконструкције				4	1 + 2 + 3 + 4
1.	БИХАТ	30	4000	120000	20	45000	900000	40	20250	810000	10	500	5000	1835000
2.	ВЛУЧ	15	4000	60000	5	45000	225000	22	20250	445500	10	500	5000	735500
3.	БОСАНСКА КРУПА	0	4000	0	15	45000	675000	10	20250	202500	20	500	10000	887500
УКУПНО:		45		180000	40		1800000	72		1458000	40		20000	3458000
ПРОЈЕКА У %		22,9%			20,41			36,73			4,80			

ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗВРЊАВАЊА РОМА У ТК														
УКУПНО		1128	ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗВРЊАВАЊА РОМА УСК			492	1120	1106						
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊУ НОВИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ УСЛОВА КОЈИМА ЖИВЕ (реконструкција и санација постојећих кућа и станова)		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊУ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАТЕНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (стрја, вода, канализација, привлазни пут)		ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	ПРОЈЕКА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
				1			2			3				
		пројекта цијена за пројекат легализације стамбеног објекта укупно 67 м², према цијенама у КС, износи укупно 4.000 КМ без издвојеног грађевинског земљиште			број стамбених јединица	цијена изградње		број стамбених јединица за реконструкцију	цијена реконструкције				4	1 + 2 + 3 + 4

	процена коштања легализације објекта црца 4.000 КМ	4000							20250		50000		
1. БЕАНОВИТИ	37	4000	148.000	9	45000	405.000	15	20250	303750	37	50000	1850000	2706750
2. КАЛЕМИА	25	4000	100.000	2	45000	90.000	30	20250	607500	5	50000	250000	1047500
3. ЖИВИНИЦЕ	135	4000	540.000	36	45000	162.000	90	20250	1872500	195	50000	9750000	13732500
4. ТУЗЛА	450	4000	1800.000	200	45000	900.000	100	20250	2075000	1000	50000	50000000	62825000
5. ПРАЧАНИЦА	35	4000	144.000	3	45000	135.000	10	20250	202500	20	50000	1000000	1481500
6. САПНА	14	4000	56.000	0	45000	0	1	20250	20250	14	50000	700000	775250
УКУПНО:	697		2788000	250		11250000	246		4981500	1271		63550000	82569500
УКУПНО У %	58,18			21,29			20,87						

ИСКАЗАНИЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМЕНЕНОГ ЗВРИЊАВАЊА РОМА ЗАК											
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊОМ НОВИХ СТАМЕНИХ ЈЕДИНИЦА	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАЊЕМ СТАМЕНАХ ЖИВЕ (РЕКОНСТРУКЦИЈА И САНАЦИЈА ПОСТОЈЕЋЕ КУЋА И СТАНОВА)	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАТНЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (СТРУЈА, ВОДА, КАНАЛИЗАЦИЈА, ПРИЈАЗНИ ПУТ)	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА	
											1
		процена цијена за процес легализације стаменог објекта иш 67 м2 поврха цијенале у ис сваком цци 4.000 КМ без наплате рента да допуњено грађевинско земљиште	4000	71	45000	311950000	250	20250	5062500	0	8857500
1.	КАКАЊ	150	4000	0	45000	0	0	20250	0	0	0
2.	ЗЕНИЦА	0	4000	0	45000	0	0	20250	0	0	0
3.	БРЕЗА	0	4000	20	45000	9000000	5	20250	101250	0	1001250
4.	ЗАВИДОВИТИ	43	4000	70	45000	31500000	20	20250	405000	220	14727000
5.	ВИСОКО	0	4000	0	45000	0	0	20250	0	0	0
6.	УСОРА	0	4000	1	45000	45000	1	20250	20250	0	65250
УКУПНО:		193		162		72900000	276		55890000	220	24651000
УКУПНО У %											

Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМЕНАХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊОМ НОВИХ СТАМЕНАХ ЈЕДИНИЦА	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАЊЕМ СТАМЕНАХ УСЛОВА КОЈИНА ЖИВЕ (реконструкција и санација постојећих кућа и станова)	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДЊОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАТНЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (стрја, вода, канализација, привлазни пут)	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
			1	број стаменних јединица	цијена изградње	број стаменних јединица за реконструкцију	цијена реконструкције	пројект коштања	4	1 + 2 + 3 + 4

	просјечна цијена за процес легализације стамбеног објекта црч 67 м2, тркава црч 4.000 КМ без наплате ренте за доградњу грађевинског закључка	број стамбених јединица	цијена изградње	број стамбених јединица за реконструкцију	цијена реконструкције	просјек издата	
	4000		45000		20250	50000	
1. ГОРАЖДЕ	0	0	45000	0	20250	0	675000
Укупно:	0	0	675000	0	0	0	675000
УКУПНО %		15					

ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ СТАМБЕНОГ ЗЕРИЊАВАЊА РОМА СЕК										
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	БРОЈ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ЛЕГАЛИЗОВАТИ	ПРОШЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ИСПУЉАВОМ НОВИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА	ПРОШЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ПОРОДИЦА У ПОТРЕБИ ЗА ПОБОЉШАЧЕМ СТАМБЕНИХ УСЛУБАУ (РЕКОНСТРУКЦИЈА И САВАЈАЗИ ПОСТОЈЕЋИХ КУЋА И СТАНОВА)	ПРОШЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ У ПОТРЕБИ ЗА ИЗГРАДНОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ (СТУБА, ВОДА, НАПАЗАЦИЈА, ПРИЈАЗНИ ПУТ)	ПРОШЕНА СРЕДСТАВА	УКУПНО СРЕДСТАВА
			1	2	3	4				
										1+2+3+4
		просјечна цијена за пројект легализације стамбеног објекта црца 67 м2 прелома црца 4.000 КМ без назнос рента за државно грађевинско земљиште		број стамбених јединица	цијена изградње	број стамбених јединица за реконструкцију	цијена реконструкције	просјек поглава		
		пројекта легализације објекта црца 4.000 км	4000		45000		20250	50000		
1.	ДОЊИ ВАКУФ	0	4000	0	45000	0	20250	0	0	0
2.	ВИТЕЗ	0	4000	37	45000	1855000	20250	50000	11	2437750
3.	ТРАВНИК	0	4000	20	45000	900000	20250	50000	10	1805000
4.	БУГОЈНО	20	4000	8	45000	360000	20250	50000	10	1142500
5.	РИСЕЉАК	140	4000	3	45000	135000	20250	50000	28	2317750
6.	ЈАЦЕ	23	4000	7	45000	315000	20250	50000	264	14680250
УКУПНО:		183		75	3375000	105	2126250	323		22383250

[illegible][illegible]

[illegible]

ТАБЕЛА 3а. ОБЛАСТ ЗАПОШЉАВАЊА И САМОЗАПОШЉАВАЊА РОМА - ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА										
РЕДНИ БРОЈ	ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ЛИЦА НА БИДЕНЦИЈИ ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	ПРОШЋЕНА СРЕДСТАВА		М	Ж	БРОЈ ЛИЦА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА КВАЛИФИКАЦИЈА ИЛИ ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈА	ПРОШЋЕНА СРЕДСТАВА	БРОЈ ЛИЦА КОЈА БИ ПРИХВАТИЛА БИЛО КАКАВ ПОСАО	УКУПНО СРЕДСТАВА
			1	2						
1.	БИЈЕЛИНА	16			9	7	11		16	
2.	БРЧКО	352			156	196	0		20 ЛИЦА АКТИВНО ТРАЖИ ПОСАО	
3.	БАКОВИЋИ	117			62	55	0		16	
4.	КАЛЕСИЈА	89			49	40	5		3	
5.	ЖИВИНИЦЕ	305			151	154	62		12	
6.	КАКАЊ	0			0	0	0		0	
7.	МОДРИЧА	6			6	0	6		0	
8.	ТЕСЛИЋ	7			5	2	7		7	
9.	ГРАДИШКА	80			0	0	0		0	
10.	ЉУБУЧ	42			20	22	28		10	
11.	Б. КРУПА	51			25	26	0		51	
12.	ДОЊИ ВАКУФ	17			10	7	15		1	
13.	ПРЊАВОР	9			5	4	2		9	
14.	МИСЕЉАК	62			53	9	55		58	
15.	ДЕРВЕНТА	0			0	0	0		0	
16.	ВИТЕЗ	180			0	0	40		100	
17.	ГРАД ЗЕНИЦА	1000			600	400	1000		950	
18.	БРЕЗА	39			20	19	17		32	
19.	ЗВОРНИК	0			7	6	10		2	
20.	ВОГОШЋА	50			20	30	Није наведено, углавном немају ни основну школу и не могуће преквалификовати.		50	
21.	ТРАВНИК	22			0	0	0		0	
22.	ГРАД ТУЗЛА	450			250	200	400		300	
23.	ЗАВИДОВИЋИ	194			0	0	0		0	
24.	ГРАД ВИСОКО	407			203	204	330 (174 жене)			
25.	БУГОЈНО	25			13	12	10		15	
26.	ГРАД ГРАЧАНИЦА	121			81	40	90		20	
27.	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	0			0	0	0		0	
28.	ЈАЦЕ	0			0	0	скоро свима		већина	
29.	ГРАД МОСТАР	113			58	55			113	
30.	ГРАД ГОРАЖДЕ	9			9		9		9	

31.	КОНИЦ	0		0	0	0	0	0	0	0
32.	ГРАД БАЊАЛУКА	47		35	12					20
33.	НОВО САРАЈЕВО	0		0	0	0	0	0	0	0
34.	ГРАД БИХАЋ	0		0	0	0	0	0	0	0
35.	ИЛИЈАШ	75		36	39	0	0	0	0	0
36.	ЛОПАРЕ	3		0	0	3				0
УКУПНО		3888		1283	1539	2089				1789

ИЗВОР ПОДАТАКА - ЗАВОДИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

БРОЈ НЕЗАПОШЉЕНИХ РОМА У ФБИХ ПО КАНТОНУ, ПОЛУ И СТРУЧНОЈ СПРЕМИ (СТАНЈЕ 30. 6. 2020) ФБИХ

Кантони	Укупно	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	Доб										60 и више
			15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59		
1. Унско-сански	Укупно 44		2	4	6	7	4	5	6	7	2	1	
	Жене 23		1	2	3	4	1	1	5	4	2	0	
2. Посавски	Укупно 6		0	0	1	0	0	1	1	1	0	2	
	Жене 2		0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
3. Тузлански	Укупно 734		46	77	97	97	81	91	75	94	52	24	
	Жене 324		28	44	45	48	32	33	34	25	21	14	
4. Зеничко-добојски	Укупно 1141		67	200	91	98	134	111	113	115	95	117	
	Жене 558		34	123	44	44	70	49	47	61	37	49	
5. Босанско-подрињски	Укупно 9		1	3	2	1	1	0	1	0	0	0	
	Жене 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6. Средњобосански	Укупно 358		8	52	51	43	42	39	34	46	29	14	
	Жене 155		7	17	17	19	18	21	10	35	7	4	
7. Херцеговачко-неретвански	Укупно 184		10	31	29	29	25	16	12	14	9	9	
	Жене 90		5	18	11	16	8	10	9	6	3	4	
8. Западнoхерцеговачки	Укупно 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Жене 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9. Кантон Сарајево	Укупно 587		43	106	89	97	57	47	46	42	31	29	
	Жене 292		23	57	46	51	22	17	27	22	13	14	
10. Кантон 10	Укупно 2		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
	Жене 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ФЕДЕРАЦИЈА БиХ	Укупно 3.065		177	473	367	373	344	310	288	319	218	196	
	Жене 1.444		98	261	167	182	151	131	132	153	83	86	

КВАЛИФИКАЦИОНА И ПОЛНА СТРУКТУРА ФБИХ

Кантони	Укупно	ПРОЦЕНА СРЕДСТАВА	Степен стручног образовања							
			ВСС	ВШС	ССС	ВКВ	КВ	ПКВ	НКВ	
1. Унско-сански	Укупно 44 Жене 23		0	0	0	0	3	3	38	
2. Посавски	Укупно 6 Жене 2		0	0	0	0	0	0	6	
3. Тузлански	Укупно 734 Жене 324		0	0	0	0	0	0	2	
4. Зеничко-добојски	Укупно 1141 Жене 558		1	1	23	1	62	8	638	
5. Босанско-подрињски	Укупно 9 Жене 0		1	1	11	0	14	2	295	
6. Средњобосански	Укупно 358 Жене 155		1	1	25	1	97	10	1006	
			0	0	0	0	1	0	8	
			0	0	0	0	0	0	0	
			0	0	19	0	32	0	307	
			0	0	10	0	3	0	142	

7. Херцеговачко-неретвански	Укупно	184			0	1	1	0	0	5	0	177
	Жене	90			0	1	0	0	0	2	0	87
8. Западнохерцеговачки	Укупно	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	Жене	0			0	0	0	0	0	0	0	0
9. Кантон Сарајево	Укупно	587			0	0	8	0	26	1	552	
	Жене	292			0	0	2	0	9	0	281	
10. Кантон 10	Укупно	2			0	0	0	0	0	1	0	1
	Жене	0			0	0	0	0	0	0	0	0
ФЕДЕРАЦИЈА БиХ	Укупно	3.065			2	3	76	2	227	22	2.733	
	Жене	1.444			1	3	36	0	69	7	1.328	

ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (стање на дан 31. 8. 2020) РС

Године старости	Укупно Завод	Бањалука	Бијељина	Зворник	Добој	Приједор	Требиње	И. Сарајево
15-18	6		1	4				1
18-20	10	5		1	1	3		
20-24	16	6	3	2	1	2	2	
24-27	16	9	3		2	1		1
27-30	20	13	4		3			
30-35	14	4	4	1	1	3	1	
35-40	21	6	3	4	5	2		1
40-45	13	5	2	1	1	3		1
45-50	23	11	2	2	7	2		1
50-55	20	10	2	2	3	1		2
55-60	14	7	3	2	2			
60-65	10	5	2		2	1		
Укупно	183	81	29	17	28	18	3	7

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА РС

Степен	Пол	Завод	Бањалука	Бијељина	Зворник	Добој	Приједор	Требиње	И. Сарајево
1. НК	М	78	27	9	9	20	7	2	4
1. НК	Ж	54	25	11	6	6	3	1	2
1. НК Total		132	52	20	15	26	10	3	6
2. ПК-НСС	М	1	1						
2. ПК-НСС	Ж	1		1					
2. ПК-НСС Total		2	1	1	0	0	0	0	0
3. КВ	М	21	14	1	1		5		
3. КВ	Ж	15	10	1	1	1	1		1
3. КВ Total		36	24	2	2	1	6	0	1
4. ССС	М	3	1	2					
4. ССС	Ж	8	1	4		1	2		
4. ССС Total		11	2	6	0	1	2	0	0
5. ВСС	Ж	2							
5. ВСС Total		2	2	0	0	0	0	0	0
Гранд Total		183	81	29	17	28	18	3	7

[illegible]

ТАБЕЛА 4.а ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА

Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - РС			
		Програми боравка ромске дјеце у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење уџбеника, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима	
1.	БАНОВИЋИ	32	88		
2.	КАЛЕСИЈА	8	35		
3.	ЖИВИНИЦЕ	0	0		
4.	КАКАЊ	90	850		
5.	КЉУЧ	11	35		
6.	БОСАНСКА КРУПА	0	0		
7.	ДОЊИ ВАКУФ	26	54		
8.	КИСЕЉАК	45	86		
9.	ВИТЕЗ	107	108		
10.	ЗЕНИЦА	300	500		
11.	БРЕЗА	3	40		
12.	ВОГОШЋА	0	0		
13.	ТРАВНИК	0	0		
14.	ТУЗЛА	700	1200		
15.	ЗАВИДОВИЋИ	146	143		
16.	ВИСОКО	0	0		
17.	БУГОЈНО	40	30		
18.	ГРАЧАНИЦА	29	87		
19.	ОПШТИНА СТАРИ ГРАД	12	18		
20.	ЈАЦЕ	28	83		
21.	МОСТАР	45	108		
22.	ГОРАЖДЕ	14	12		
23.	КОЊИЦ	0	0		
24.	НОВО САРАЈЕВО	0	0		
25.	БИХАЋ	0	107		
26.	ИЛИЈАШ	22	47		
УКУПНО		1658	3631		

Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - РС			
		Програми боравка ромске дјеце у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење уџбеника, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима	
1.	БИЈЕЉИНА	108	235		

2.	МОДРИЧА	43	94	
3.	ТЕСЛИЋ	7	23	
4.	ГРАДИШКА	0	0	
5.	ПРЊАВОР	0	11	
6.	ДЕРВЕНТА	0	0	
7.	ЗВОРНИК	0	10	
8.	БАЊАЛУКА	12	15	
9.	ЛОПАРЕ	0	6	
Укупно:		170	394	

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - УСК				
Р. број	локална заједница	Програми боравка ромске дјеце у стану социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење уџбеника, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стану социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стану социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	БИХАЋ	0	107	
2.	КЉУЧ	11	35	
3.	БОСАНСКА КРУПА	0	0	
Укупно:		11	142	

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - ТК				
Р. број	локална заједница	Програми боравка ромске дјеце у стану социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење уџбеника, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стану социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стану социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	БАНОВИЋИ	32	88	
2.	КАЛЕСИЈА	8	35	
3.	ЖИВИНИЦЕ	0	0	
4.	ТУЗЛА	700	1200	
5.	ГРАЧАНИЦА	29	87	
Укупно:		769	1410	

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - ЗДК				
Р. број	локална заједница	Програми боравка ромске дјеце у стану социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење уџбеника, школског прибора, превоза и ужине за ромску дјецу у стану социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стану социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	КАКАЊ	90	850	
2.	ЗЕНИЦА	300	500	
3.	БРЕЗА	3	40	
4.	ЗАВИДОВИЋИ	146	143	
5.	ВИСОКО	0	0	

УКУПНО:		539	1533	
ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - БПК				
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	Програми боравка ромске дјете у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење учбеника, школског прибора, прелога и ужине за ромску дјечу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	ГОРАЖДЕ	14	12	
УКУПНО:		14	12	
ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - СВК				
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	Програми боравка ромске дјете у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење учбеника, школског прибора, прелога и ужине за ромску дјечу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	ДОЊИ ВАКУФ	26	54	
2.	ВИТЕЗ	215	0	
3.	ТРАВНИК	0	0	
4.	БУГОЈНО	40	30	
5.	КИСЕЉАК	45	86	
6.	ЈАЦЕ	28	83	
УКУПНО:		354	253	

УКУПНО:		45	130	
ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - ХНК				
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	Програми боравка ромске дјете у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење учбеника, школског прибора, прелога и ужине за ромску дјечу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	КОЊИЦ	45	108	
2.	МОСТАР	0	22	
УКУПНО:		45	130	
ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА - КС				
Р. број	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	Програми боравка ромске дјете у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење учбеника, школског прибора, прелога и ужине за ромску дјечу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	ВОГОШТА	0	0	
2.	ОПШТИНА СТАРИ ГРАД	12	18	

3.	НОВО САРАЈЕВО	0	0	
4.	ИЛИЈАШ	22	57	
Укупно:		34	75	

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОТРЕБЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА РОМА БДБИХ				
Р. број	локална заједница	Програми боравка ромске дјеце у стању социјалне потребе у установама за предшколско и школско васпитање	Обезбјеђење ученика, школског прибора, превоза и уложне за ромску дјецу у стању социјалне потребе	Стипендирање ромских ученика у стању социјалне потребе у средњим школама и на факултетима
1.	БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ	0	133	
Укупно:				

ТАБЕЛА 4.6 ЗВАНИЧНИ ПОДАЦИ ОБРАЗОВНИХ ВЛАСТИ ЗА ШКОЛСКУ 2019/20.

Ниво власти	Бр. похађана у предшколском образовању	Бр. уписа - основно образовање	Бр. уписа - средње образовање	Бр. уписа - високо образовање	Бр. напуштана - основно образовање	Бр. завршавана - основног образовања	Бр. напуштана - средњег образовања	Бр. завршавана - средњег образовања	Бр. завршавана - високог образовања	Стопа писмености	Бр. похађана специјалних школа	Бр. похађана одвојених школа
РС	НП	388	НП[1]	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	
Средњобосански кантон	14[2]	316		26	1НП	НП						
Херцеговачко-неретвански кантон	31	135	21НП			3НП	НП	НП	НП	НП	НП	
Кантон Сарајево	НП	289	25	16	6НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	
Тузлански кантон	4	76	16	0	11	31	3	20				4
Унско-сански кантон	0	85	7	0	2	1	1	3НП	НП	НП	НП	
Зеничко-добојски кантон	20	57	13	3	18	8	1	4		-		3
Тотал ФБиХ	69	958	108	10	31	43	5	27				7
БДБиХ	0	133	0	0	11	1	0	0	0	0		2
ТОТАЛ БиХ	69	1479	108	10	42	44	5	27	-	-	-	9

SADRŽAJ**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 421 Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Закон о заштити права на суђење у разум-ном року пред Судом Босне и Херцеговине (српски језик)

1
4
7

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 422 Odluka o usvajanju Akcionog plana Bosne i Hercegovine za društvenu inkluziju Roma i Romkinja za period 2021-2025. (bosanski jezik)
Odluka o usvajanju Akcijskog plana Bosne i Hercegovine za društvenu uključenost Roma i Romkinja za razdoblje 2021-2025. (hrvatski jezik)
Одлука о усвајању Акционог плана Босне и Херцеговине за друштвену инклузију Рома и Ромкиња за период 2021-2025. (српски језик)

10
68
126

The graphic is a large circle with a dark, textured background. Inside the circle, there are several overlapping images of newspaper clippings from 'Službeni glasnik' (Official Gazette) of Bosnia and Herzegovina. The clippings show various sections of the gazette, including titles in Bosnian, Croatian, and Serbian. A copyright notice '© JP NIO Službeni list BiH' is visible on the left side of the circle. The Adobe logo is on the right. The main title 'službena glasila 2020.' is prominently displayed in the center. Contact information for JP NIO is on the right. A circular border contains the text 'Sva prava zadržava se' (All rights reserved) and 'Svaki zlopotrebom kupac se obavezuje da plati nastalu štetu' (Each user of the publication is obliged to pay for the damage caused by its misuse).

službena
glasila
2020.

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@sllist.ba
www.sluzbenilist.ba

Adobe

Svaki zlopotrebom kupac se obavezuje da plati nastalu štetu - Sva prava zadržava se

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina

tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slist.ba
www.sluzbenilist.ba

Izdavač: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za izdavača: sekretarka Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Gordana Živković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Direktor: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Direktor: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11, ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09, ADDIKO BANK AD Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Štampa: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za štampariju: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za I polugodište 2022. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 240,00 KM